

Pouke
iz Biblije

LISTOPAD
STUDENI
PROSINAC
2022.

Vječni život: *o smrti, umiranju i nadji u budućnost*

Alberto R. Timm

Vječni život: o smrti, umiranju i nadi u budućnost

Pouke iz Biblije

Listopad, studeni i prosinac 2022.

Sadržaj

1. Pobuna u savršenom svemiru
2. Smrt u grešnom svijetu
3. Razumijevanje ljudske naravi
4. Starozavjetna nada
5. Slučajevi uskrsnuća prije Krista
6. On je umro za nas
7. Kristova pobjeda nad smrću
8. Novozavjetna nada
9. Proturječni tekstovi?
10. Pakleni oganj
11. Prijevare posljednjeg vremena
12. Biblijski pogled na svijet
13. Sud
14. Sve novo

POUKE IZ BIBLIJE — izdanje za odrasle — 4/2022.

Pouke iz Biblije — izdanje za odrasle priprema Odjel za crkvene službe Generalne konferencije adventista sedmog dana. Pouke se pripremaju pod nadzorom proširenog odbora za subotnjoškolske pouke, čiji su članovi konzultativni urednici. Tiskana biblijska pouka pridonos je odbora.

Nakladnik: ZNACI VREMENA, Prilaz Gjure Deželića 77, 10 000 Zagreb, Hrvatska • **Odgovorni urednik:** Neven Klačmer • **Urednik:** Mario Šijan • **Prijevod:** Tamara Babić • **Lektura:** Marijan Malašić • **Korektura:** Ljiljana Đidara

• **Prijelom:** Brankica Vukmanić • **Tisak:** Znaci vremena, Zagreb

znaci-vremena.com • adventisti.hr

CROATIAN ADULT SSQ — 4/2022

Alberto R. Timm, On Death, Dying, and the Future Hope

O smrti i umiranju — naša buduća nada

Bog je stvorio ljudska bića da kroz vječnost uživaju u odnosu ljubavi s Njim i djelima Njegovog stvaranja. Međutim, taj je odnos narušen tajanstvenom pojmom grijeha na Nebu (Izajia 14,12-15; Ezekiel 28,12-19; Otkrivenje 12,7-12) i kasnijim padom Adama i Eve (Postanak 3,1-19; Rimljanima 5,12). Tragično, smrt je zahvatila ne samo ljudski rod, već čitav živi svijet. Stvarnost smrti danas se može vidjeti na lišću koje opada s drveća, cvijeću koje vene u našim vazama, našim nevinim ljubimcima koji ugibaju u agoniji, i našim voljenima koji nam odlaze na tako okrutan način. Naš svijet je pun patnje i neobrisanih suza.

Zbog čežnje za boljim svijetom ljudi su sebi naslikali mnoge "rajeve" u kojima bi željeli živjeti. Na primjer, 1933. godine engleski književnik James Hilton objavio je knjigu *Izgubljeni obzor*, prema kojoj je nekoliko godina kasnije snimljen istoimeni film. Film i knjiga govore o nesreći aviona koji je ostao bez goriva i na kraju se srušio na snijegom prekrivene obronke Himalaja. Pilot je poginuo u nesreći, ali je nekolicina preživjelih izvučena iz olupine, nakon čega ih je skupina Tibetanaca odvela u rajsку dolinu Shangri-La, čiji su stanovnici, izolirani od vanjskog svijeta, rasli u ljubavi i mudrosti živeći gotovo besmrtnim životom u trajnom skladu i radosti.

Naravno, to je samo mašta.

Ali nama kao smrtnim ljudskim bićima potrebna je sigurnost u sadašnjosti i nada za budućnost. Švicarski teolog Emil Brunner dobro je primijetio: "Ono što je kisik za pluća, to je nada za smisao ljudskog života. Uskratite kisik i nastupit će smrt gušenjem, oduzmite nadu i čovječanstvo će klonuti jer mu poneštaje dah; obuzet će ga očaj izazivajući paralizu umnih i duhovnih sposobnosti osjećajem besmisla i nesvrhovitosti postojanja. Kao što sudbina ljudskog organizma ovisi o opskrbi kisikom, tako i sudbina čovječanstva ovisi o nadi." (Emil Brunner, *Eternal Hope*, London: Lutterworth Press, 1954., str. 7) Uistinu, biblijska nada održava nas u životnim krizama s kojima se suočavamo na našem putovanju prema vječnosti.

Nama kao smrtnim ljudskim bićima potrebna je sigurnost u sadašnjosti i nada za budućnost. "Ono što je kisik za pluća, to je nada za smisao ljudskog života."

Za razliku od zamišljene doline Shangri-La iz *Izgubljenog obzora*, naša nada u vječni život ne zasniva se na “lukavo izmišljenim bajkama” (2. Petrova 1,16). Ona se zasniva na pouzdanom Božjem obećanju o savršenom svijetu bez suza, боли i smrti (Otkrivenje 21,1-5). To dragocjeno obećanje nadahnjivalo je apostolsku Crkvu, a i mnogi drugi kršćani vjekovima su se njega držali i čuvali ga. Ne izgubivši nikad svoju moć, to isto obećanje i danas daje smisao i svrhu našem životu. Ono nam omogućava da s povjerenjem gledamo u budućnost. Uvjerava nas da će svi naši mili i dragi koji su umrli u Kristu na kraju biti podignuti iz mrtvih i baštiniti vječni život.

U ovoj pouci bavit ćemo se pitanjem velike borbe između dobra i zla, imajući u vidu dvije glavne teme. Jedna od njih je podrijetlo i prisutnost grijeha i smrti. Druga tema je Božji ustrajan rad na rješenju tih problema i vraćanju svijeta u prvobitno savršeno stanje. Poseban naglasak stavit ćemo na smrtnu narav ljudskih bića i na činjenicu da uskrsnuće vodi u besmrtnost. Zato se ne trebamo plašiti smrti jer je Krist umro za nas i skršio moć smrti. Štoviše, uvjereni smo da On drži “ključeve smrti i podzemља” (Otkrivenje 1,18).

Tijekom ovog tromjesečja proučavat ćemo bolnu temu smrti, ali kroz leće nade koja nam se pruža u Isusu.

Dr. Alberto R. Timm (*Sveučilište Andrews*), pomoćnik je direktora Zaklade Ellen G. White, član odbora Zavoda za biblijska istraživanja (BRICOM) i odbora Zavoda za geoznanstvena istraživanja (GRICOM). Prethodno je služio kao predsjednik Latinoameričkog adventističkog teološkog fakulteta (LATS) na više kampusa.

Pobuna u savršenom svemiru

“Kako si pao s neba, zvijezdo Danice, zorin sine? Kako si zbačen na zemlju, ti, koji si rušio narode?” (Izaja 14,12 — Suvremenihrvatski prijevod)

Biblijski tekstovi: 1. Ivanova 4,8.16; 1. Ivanova 4,7-16; Ezekiel 28,12-19; Izaja 14,12-15; Otkrivenje 12.

Mnogi mislioci pokušavali su objasniti podrijetlo zla. Neki smatraju da je zlo oduvijek postojalo jer, prema njihovom mišljenju, dobro se može cijeniti jedino ako se usporedi sa zlom. Drugi smatraju da je svijet po stvaranju bio savršen, ali se zlo na neki način ipak pojavilo. Na primjer, prema grčkoj mitologiji, zlo je nastalo kad je radoznala Pandora otvorila zapečaćenu kutiju iz koje su izletjela sva zla ovoga svijeta (taj mit, međutim, ne objašnjava podrijetlo zala navodno skrivenih u toj kutiji).

Nasuprot tome, Biblijna naučava da je naš dragi Bog svemoguć (1. Ljetopisa 29,10.11) i savršen (Matej 5,48). Sve što On radi mora isto tako biti savršeno (Ponovljeni zakon 32,4), što podrazumijeva i način na koji je stvorio ovaj svijet. Kako se onda zlo moglo pojavit u savršenom svijetu? Prema Postanku 3, pad Adama i Eve donio je grijeh, zlo i smrt na ovaj planet.

Međutim, taj odgovor pokreće još jedno pitanje. Čak i prije pada zlo je već postojalo, očitovano u obliku “zmije” koja je prevarila Evu (Postanak 3,1-5). Zato se moramo vratiti unatrag, prije pada, da bismo pronašli izvor i podrijetlo zla koje toliko dominira našim sadašnjim postojanjem i zbog kojeg smo nesretni.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 365—376.

STVARANJE — IZRAZ LJUBAVI

Priroda u svojem sadašnjem stanju šalje dvosmislenu poruku u kojoj su dobro i zlo isprepleteni. Grmovi ruža rađaju divne, mirisne cvjetove, ali isto tako i oštrotornje. Tukan nas može zadiviti svojom ljepotom, a onda nas užasne time što napada gniazda drugih ptica i jede njihove slabašne mладунце. Čak i ljudska bića, koja su sposobna za veliku ljubaznost u jednom trenutku, mogu biti zlobna, puna mržnje, čak i nasilna u sljedećem. Nije čudo što u usporedbi o pšenici i ljudu sluge pitaju svojeg gospodara: "Gospodaru, zar nisi dobro sjeme posijao na svojoj njivi? Odakle ljudi?" (Matej 13,27) A gospodar odgovara: "To je učinio neprijatelj." (Matej 13,28) Tako je i Bog je stvorio savršeni svemir, ali neprijatelj ga je oskvrnuo tajanstvenim sjemenom grijeha.

Pročitati 1. Ivanova 4,8.16. Što nam činjenica da je "Bog ljubav" govori o Njegovoj stvaralačkoj aktivnosti?

Činjenica da je "Bog ljubav" (1. Ivanova 4,8.16) upućuje na najmanje tri osnovna zaključka. Prvo, ljubav po svojoj naravi ne može postojati zatvorena u sebi, već se mora izraziti. (Kakva je to ljubav koja se ne pokazuje?) Božja ljubav pokazuje se na unutarnjem planu između triju Osoba Božanstva i na vanjskom planu u odnosu Boga prema Njegovim stvorenjima. Drugo, sve što Bog čini izraz je Njegove bezuvjetne i nepromjenjive ljubavi. To obuhvaća Njegovo djelo stvaranja, Njegovo djelo otkupljenja, pa čak i djelovanje Njegovih kazni. "Božja ljubav izražava se u Njegovoj pravdi isto toliko koliko i u Njegovoj milosti. Pravda je osnova Njegova prijestolja i rod Njegove ljubavi." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 633, u izvorniku 762) I treće, budući da je Bog ljubav i da sve što On čini izražava Njegovu ljubav, On ne može biti začetnik grijeha koji je u izravnoj suprotnosti s Njegovim karakterom.

A je li Bogu doista bilo potrebno stvarati svemir? Iz perspektive Njegove suverenosti mogli bismo reći da nije, jer je to bila Njegova svojevoljna odluka. Ali iz perspektive Njegove ljubavi, On je želio svemir kao predmet svoje ljubavi. I koliko je samo divljenja vrijedno to što je neka bića, kao što su ljudi, stvorio sa sposobnošću da odgovore na Njegovu ljubav, ali i da dijele i pokazuju ljubav ne samo prema Bogu, već i prema drugima. (Vidi također Marko 12,30.31.)

Kako u stvorenom svijetu možemo prepoznati odraze Božje ljubavi usprkos pustošenju koje izaziva grijeh? Koje pouke možemo izvući iz Božje ljubavi koja se jasno vidi u djelima stvaranja?

SLOBODNA VOLJA — TEMELJ LJUBAVI

Pročitajte 1. Ivanova 4,7-16. Koji je prema ovom odlomku preduvjet za njegovanje ljubavi?

Umjeto cvijeće može biti divno, ali ono ne raste i ne cvjeta kao pravo. Roboti su unaprijed programirani da govore i obavljaju mnoge zadaće, ali oni nemaju ni život ni osjećaje. A život i slobodna volja nužan su uvjet da bi netko mogao prihvati, njegovati i pokazivati ljubav. Dakle, naš Bog pun ljubavi stvorio je anđele (uključujući Lucifera) i ljudska bića sa slobodom da donose vlastite odluke, uključujući mogućnost da krenu i stranputicom. Drugim riječima, Bog je stvorio čitav svemir kao savršeno i skladno okruženje u kojem će Njegova stvorenenja rasti u ljubavi i mudrosti.

U 1. Ivanovoj 4,7-16 apostol Ivan naglašava da je Bog ljubav i da je tu ljubav pokazao tako što je poslao svojeg Sina da umre za naše grijehе. Kao rezultat toga, mi bismo trebali izraziti svoju zahvalnost Njemu tako što ćemo voljeti jedni druge. Takva ljubav, božanski začeta, bila bi naj-uvjerljiviji dokaz da Bog prebiva u nama i da mi prebivamo u Njemu. Taj poziv da odražavamo Božju ljubav u svojim međusobnim odnosima ima smisla jedino ako je upućen bićima koja su odlučila njegovati i izražavati tu ljubav ili, nasuprot tome, živjeti egocentrično. Međutim, sloboda izbora lako se može zloupotrijebiti i ta se tužna činjenica pokazala u tragičnoj pobuni Lucifera na Nebu.

Čak i kad spoznaju važnost slobodne volje, neki ljudi se još uvijek pitaju: *Ako je Bog znao da će se Lucifer pobuniti, zašto ga je stvorio? Zar stvaranje Lucifera ne čini Boga odgovornim za podrijetlo zla?*

To je vrlo teško pitanje jer odgovor ovisi o brojnim čimbenicima, uključujući i pravo značenje riječi "odgovoran". Podrijetlo i narav grijeha tajne su koje nitko ne može u potpunosti objasniti.

Čak i da je tako, Bog nije svojom zapovijedi doveo grijeh u postojanje, već je samo *dopustio* njegovo postojanje, a onda je na križu preuzeo na sebe konačnu kaznu za grijeh, što Mu je omogućilo da ga sasvim iskorijeni. Zato u svim svojim mučnim razmišljanjima o zlu ne smijemo nikad zaboraviti da je sam Bog platio najvišu cijenu za postojanje grijeha i zla (vidi Matej 5,43-48; Rimljana 5,6-11) i da je On sam od njih postradao više nego što će bilo tko od nas ikad postradati.

Kao dar od Boga slobodna volja je sveta, ali ona sa sobom povlači težak teret dalekosežnih posljedica ne samo po nas same, već i po druge. Koristeći se tim darom, koje se važne odluke spremate donijeti i kakve će biti posljedice vaših odluka?

NEOBJAŠNJIVA NEZAHVALNOST

Pročitajte Ezekiel 28,12-19. Što na osnovi tog teksta možemo saznati o tajnovitom podrijetlu grijeha?

Velik dio Knjige proroka Ezekiela pisan je simboličkim jezikom koji se povezuje s posljednjim vremenom. U mnogim slučajevima pojedini entiteti (kao što su osobe, životinje, ili predmeti), kao i lokalni događaji, prikazuju i dočaravaju šire kozmičke i povijesne stvarnosti. U Ezeikielu 28,1-10, o tirskom kralju (sam Tir je bio napredan feničanski lučki grad) Jahve govori kao o bogatom i oholom vladaru, koji je bio samo "čovjek", ali je za sebe tvrdio da je bog, i čak sjedio (prema vlastitim riječima) na prijestolju bogova.

A onda, u Ezeikielu 28,12-19, ta povijesna zbilja postaje analogija kojom se dočarava iskonski pad Lucifera na Nebu. I tako tirski kralj, koji je kao ljudsko biće, živio "u srcu morskom" (Ezekiel 28,2.8), sada prikazuje "raskriljena keruba zaštitnika" (Ezekiel 28,14) koji je živio "u Edenu, vrtu Božjem" i "na svetoj gori Božjoj" (Ezekiel 28,13.14).

Ključna izjava u cijelom tom izvještaju nalazi se u Ezeikielu 28,15: "Savršen bješe na putima svojim od dana svojega rođenja dok ti se u srcu ne zače opaćina." Prema tome, vrlo je važno da je Luciferovo savršenstvo obuhvaćalo i potencijal za zlo — mogućnost da čini zlo i to zato što je kao moralno biće posjedovao slobodnu volju — neodvojivi dio savršenog bića. Lucifer je stvoren savršen — što je podrazumijevalo i njegovu sposobnost da slobodno odlučuje. Ali pošto je zloupotrijebio to savršenstvo i dar slobodne volje, iskvario se smatrajući sebe važnijim nego što je doista bio. Budući da više nije bio zadovoljan time kako ga je Bog stvorio i koliko ga je cijenio, Lucifer je izgubio osjećaj zahvalnosti prema Bogu i poželio da mu se odaje više priznanja nego što je zasluzivao. Tajna je kako se to moglo dogoditi jednom savršenom andeoskom biću koje je živjelo u savršenom svemiru.

"Grijeh je nešto tajanstveno i neobjašnjivo. Nije bilo razloga za njegovo postojanje. Tražiti da se grijeh objasni značilo bi tražiti da se on obrazloži, a samim tim i da se opravda. Grijeh se pojavio u savršenom svemiru, što se pokazalo kao nešto neoprostivo." (Ellen G. White, *The Truth About Angels*, str. 30)

U 1. Solunjanima 5,18 Pavao kaže da trebamo zahvaljivati "u svakoj prilici". Kako nam te riječi pomažu da nadvladamo svaki osjećaj nezahvalnosti i samosažaljenja, pogotovo u teškim trenucima?

CIJENA OHOLOSTI

U Svetom pismu mogu se zapaziti dvije prevladavajuće teme ili motiva koji se međusobno nadmeću. Jedan motiv je Šalem, gora Sion, Jeruzalem i novi Jeruzalem, koji prikazuje Božje kraljevstvo. Drugi motiv je Babel ili Babilon — Sotonino lažno kraljevstvo. Bog je višeput pozivao svoj narod da izide iz poganskog Babilona kako bi Mu služio u Obećanoj Zemlji. Na primjer, Abram (poslije Abraham) je bio pozvan da se iz Ura Kaldejskog preseli u zemlju Kanaan (Postanak 11,31—12,9). Na kraju svojeg dugog izgnanstva, Židovi su napustili Babilon i vratili se u Jeruzalem (Ezra 2). A u Otkrivenju Božji narod je pozvan da izide iz Babilona posljednjeg vremena (Otkrivenje 18,4) kako bi živio s Njim na gori Sionu i u novom Jeruzalemu (Otkrivenje 14,1; 21,1-3,10).

Pročitajte Izajia 14,12-15. Koje su dalekosežne posljedice Luciferova oholosti, dok se još nalazio na Nebu, donijele cijelom svemu-ru i našem svijetu?

U Bibliji grad Babilon prikazuje silu koja se izravno suprotstavlja Bogu i Njegovom kraljevstvu, a babilonski kralj (s posebnom aluzijom na Nabukodonozora) postaje simbol oholosti i bahatosti. Bog je kralju Nabukodonozoru otkrio da je Babilon samo zlatna glava velikog kipa koji je prikazivao uzastopna kraljevstva (Daniel 2,37,38). Suprotstavljajući se Božjem otkrivenju, kralj je načinio kip sav od zlata — kako bi simbolički pokazao da će njihovo kraljevstvo trajati zauvijek — pa je čak zahtijevao i da mu se svi poklone (Daniel 3). I tako je, poput tirkog kralja (Ezekiel 28,12-19), babilonski kralj postao simbol Lucifera.

U Izajiji 14,3-11 opisuje se pad oholog i okrutnog babilonskog kralja. Zatim se, u Izajiji 14,12-15, narativ s povijesnog kraljevstva premješta u nebeske dvorove, ističući da je sličan oholi i okrutni duh doveo do pada Lucifera. Tekst objašnjava da je Lucifer namjeravao svoje prijestolje uzdići iznad cijele nebeske vojske i izjednačiti se "s Višnjim" (Izajija 14,14). Bio je to začetak jednog novog, neprijateljskog odnosa, u kojem se Božja nesebična ljubav i sklonost k suradnji suočava s Luciferovom sebičnošću i nadmetanjem. Neprijatelj se nije ustručavao optužiti Boga za ono što sam radi, i širiti laži među ostalim anđelima. Bili su to tajanstveni počeci zla u svemiru.

Zašto je tako lako postati ponosit i ohol kad je u pitanju naš položaj i dostignuća? Kako nam držanje pogleda prikovanog za križ pomaže da ne padnemo u takvu zamku?

ŠIRENJE NEVJEROVANJA

Pročitajte Otkrivenje 12. Što to poglavlje govori o širenju pobune na Nebu i Zemlji?

Pad Lucifera nije bio samo sukob suprotstavljenih ideja. U Otkrivenju 12 govori nam se da je na Nebu izbio veliki rat između Lucifera i njegovih anđela s jedne strane, i Krista i Njegovih anđela s druge. U tom tekstu Lucifer je nazvan "veliki Zmaj", "stara Zmija", "davao — sotona", "tužitelj naše braće" (Otkrivenje 12,9.10). Krist se spominje kao "Mihael" (Otkrivenje 12,7), što znači "tko je kao Bog?".

Na osnovi aluzije o "Mihaelu arkanđelu" (Juda 1,9), neki tumači smatraju da je On samo anđeosko biće. Međutim, u Knjizi proroka Daniela svako veliko viđenje dostiže vrhunac s Kristom i Njegovim vječnim kraljevstvom — On je kamen koji je bačen a da ga nije dodirnula ruka (Daniel 2,34.45), Sin čovječji (Daniel 7,13), Zapovjednik Vojske, Knez nad knezovima (Daniel 8,11.25) i Mihael, veliki knez (Daniel 12,1). Dakle, ako je Anđeo Gospodnji Gospodin osobno (Izlazak 3,1.6; Djela 7,30-33 itd.), onda i Mihael mora biti ista božanska Osoba, to jest Krist osobno.

U Otkrivenju 12 pruža nam se opći pregled tekućeg sukoba koji je (1) otpočeo na Nebu s pobunom Lucifera i jedne trećine nebeskih anđela, (2) dostigao vrhunac s Kristovom konačnom pobjedom na križu i (3) još uvijek se nastavlja s Božjim narodom ostatka na kraju vremena.

Razmišljajući o početku tog sukoba, Ellen G. White objašnjava da je "Bog u svom velikom milosrdju dugo trpio Lucifera. Nije ga odmah uklonio s njegova uzvišena položaja kad je počeo gajiti duh nezadovoljstva, pa ni onda kad je svoje tvrdnje počeo iznositi lojalnim anđelima. Dugo ga je držao na Nebu. Neprekidno mu je nudio oprost uz uvjet da se pokaje i pokori." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 392; u izvorniku 495,496)

Ne znamo koliko dugo je trajao rat na Nebu. Bez obzira na njegov intenzitet i vremenski raspon, najvažniji aspekt te borbe je činjenica da su Sotona i njegovi anđeli bili poraženi: "I mjesta za njih više nije bilo na nebnu." (Otkrivenje 12,8; vidi također Luka 10,18) Problem je, naravno, u tome što su oni onda došli ovamo, na Zemlju.

Na koje sve načine možemo uvidjeti stvarnost te borbe koja se odigrava na Zemlji? U čemu je naša jedina nada da ćemo nadvladati neprijatelja u toj borbi?

ZA DALJNE PROUČAVANJE

Pročitajte od Ellen G. White: *Patrijarsi i proroci* poglavje "Zašto je dopuštena pojava grijeha?", str. 16—24 (u izvorniku 33—43), i *Velika borba* poglavje "Podrijetlo zla", str. 389—398 (u izvorniku 492—504).

"Nema nikakve nade u spasenje onih (Sotone i njegovih andela) koji su bili svjedoci neopisive slave Neba i uživali u njoj, koji su vidjeli Božje zastrašujuće veličanstvo i koji su se, u prisutnosti sve te slave, pobunili protiv Njega. Nema nikakvog novog, veličanstvenijeg prikaza Božje uzvišene sile koja bi mogla izvršiti na njih tako dubok dojam kao što je onaj koji su već iskusili. Ako su se mogli pobuniti u neposrednoj prisutnosti neopisive slave, ne postoji nikakav povoljniji položaj u kojem bi mogli biti okušani. Nema nikakve pomoćne sile niti većih uzleta i dubina beskrajne slave koji bi mogli nadjačati njihove sumnje i buntovno gunđanje. Njihova krivnja i njihova kazna mora biti razmjerna uzvišenim prednostima koje su imali u nebeskim dvorovima." (Ellen G. White, *Confrontation*, str. 21)

"Od samog početka Bog Otac i Krist znali su za Sotonin otpad i čovjekov pad izazvan djelovanjem prijevarne sile odmetnika. Bog nije uzročnik postojanja grijeha, ali je unaprijed video njegovo postojanje osiguravajući sredstvo kojim će se suprotstaviti ovoj strašnoj mogućnosti. Njegova ljubav prema svijetu bila je tako velika da se On zavjetovao dati svojega jedinorodenog Sina 'da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni' (Ivan 3,16)." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 19, u izvorniku 22)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Uhvatite se u razredu u koštač s pitanjem je li Bog odgovoran za pojavu i postojanje zla u našem svijetu. Kako bismo mogli naći odgovor na tu optužbu?

2. Na koji se način križ uklapa u naše razumijevanje cijelog tog problema zla? Zašto bi križ i ono što se na njemu dogodilo mogli imati ključno značenje za svako razumijevanje podrijetla zla?

3. Nakon više tisućljeća grijeha i patnje na ovom svijetu, Sotona bi morao biti potpuno svjestan tragičnih posljedica svoje pobune. Zašto onda i dalje nastavlja sa svojom pobunom protiv Boga?

4. U Mateju 5,43-48 Krist govori o Božjoj bezuvjetnoj ljubavi prema svim ljudima kao uzoru za sve naše uzajamne odnose. Kako biste mogli bolje odražavati taj uzor u svojoj obitelji i crkvi?

5. "Vaš protivnik, davao, obilazi kao ričući lav, tražeći koga da proždere" (1. Petrova 5,8). Pročitajte i Efežanima 6,10-20. Kako se možemo "suprotstaviti davolskim napadima" (Efežanima 6,11)?

Smrt u grešnom svijetu

"Prema tome, kao što po jednom čovjeku uđe grijeh u svijet a po grijehu smrt, tako smrt prijede na sve ljudе jer svi sagriješiše." (Rimljanima 5,12)

Biblijski tekstovi: Postanak 2,16.17; Postanak 3,1-7; Psalm 115,17; Ivan 5,28.29; Rimljanima 5,12; 2. Korinćanima 5,21.

Krist je bio božanski Posrednik preko kojega je Bog Otac doveo u postojanje naš svijet i cijeli svemir (Ivan 1,1-3.10; Kološanima 1,16; Hebrejima 1,2). Ali kada je Bog Otac ukazao tu posebnu čast Kristu i njavio da će oni zajedno stvoriti ovaj svijet, "Lucifer je osjetio zavist i ljubomoru prema Isusu Kristu" (Ellen G. White, *The Story of Redemption*, str. 14) i skovao je urotu protiv Njega.

Pošto je zbačen s Neba, Sotona je odlučio "uništiti sreću Adama i Eve" na Zemlji i time "izazvati žalost na Nebu". Pomislio je da bi, "ako bi uspio (Adama i Evu) na bilo koji način navesti na neposlušnost, Bog donio neku odredbu kojom bi ih pomilovao, a onda bi on i svi pali anđeli na zakonit način podijelili s njima Božju milost" (Ellen G. White, *The Story of Redemption*, str. 27). Potpuno svjestan Sotonine strategije, Bog je upozorio Adama i Evu da se ne izlažu kušnjama (Postanak 2,16.17). To znači da su još tada, dok je ovaj svijet bio savršen i besprijeckoran, postojala jasna ograničenja kojima su ljudi bili pozvani da se pokoravaju.

Ovog ćemo tjedna razmišljati o padu Adama i Eve, o tome kako su grijeh i smrt zavladali našim svijetom i kako je Bog već u Edenu posijao sjeme nade za čovječanstvo.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, Znaci vremena, 2020., stranice 377—384.

SUPROTSTAVLJENE TVRDNJE

Kad ga je Bog stvorio, ovaj svijet bio je savršen (Postanak 1,31). Smrt je za Adama i Evu bila nepoznata. U tim okolnostima Bog je došao u Edenski vrt i upozorio ih: "Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaje dobra i zla da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš, zaciјelo ćeš umrijeti!" (Postanak 2,16.17)

Na koji se način u Postanku 2,16.17 otkriva postojanje slobodne volje u savršenom Edenu? Odnosno, zašto bi ih Bog morao upozoravati ako nisu mogli slobodno odlučivati?

Izvjesno vrijeme nakon tog Božjeg upozorenja Sotona je uzeo obliče zmije i također ušao u Eden. Eva je promatrala kako zmija s uživanjem jede zabranjeni plod i ne umire. "Ona je sama jela sa zabranjenog stabla" (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 34; u izvorniku 54) i ništa joj se nije dogodilo.

Pročitajte Postanak 3,1-4. Kad biste se stavili u Evin položaj, zašto bi vam te riječi mogle zazućati uvjerljivo?

S gledišta ljudske logike, zmijin razlog zvučao je uvjerljivo. Prije svega, nigdje u prirodi dotad nije bilo nikakvog dokaza o postojanju grijeha i smrti. Zatim, zmija je jela zabranjeni plod i to s velikim zadovoljstvom. Zašto bi se onda Eva ustručavala učiniti isto? Činilo se da je Božja zapovijed odviše ograničavajuća.

Nažalost, u odlučivanju između tih dviju suprotstavljenih tvrdnji, Eva je zanemarila tri osnovna načela: (1) ljudsko razmišljanje nije uvijek najsigurniji put za ocjenu duhovnih predmeta; (2) nama Božja riječ može djelovati neologično i besmisleno, ali ona je uvijek ispravna i pouzdana; (3) može postojati nešto što samo po sebi nije ni zlo ni grešno, ali je Bog to odredio kao ispit naše poslušnosti. Trebali bismo biti svjesni da Evino iskustvo u Edenskom vrtu nije bilo jedinstven slučaj u vremenu. Svakog dana i svakog trenutka mi odlučujemo između Božje riječi (koja za mnoge može biti nepopularna) i zavodljivih utjecaja kulture koja nas okružuje. A taj naš izbor imat će vječne posljedice.

Na koje se načine jasni biblijski nauk sukobljava s putovima ovoga svijeta?

PREVARENI OD STRANE ZMIJE

Pročitajte Postanak 3,1-7. Kojim se mjerilima Eva vodila kad se opredjeljivala između Božjih i Sotoninih riječi?

U Postanku 3 nalazi se jedan od najjasnijih primjera psihologije kušnje. Bog je upozorio Adama i Evu da će, ako budu jeli zabranjeni plod, sigurno umrijeti (Postanak 2,16.17). Međutim, Sotona je, uvezši obliće zmiye, upotrijebio nekoliko retoričkih strategija kako bi Evu na-veo na grijeh.

Prvo, on je *uopćio* Božju konkretnu zabranu. Pitao je: "Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?" (Postanak 3,1) Eva je uzvratila protuargumentom da se ta zabrana odnosi *samo* na jedno konkretno drvo jer će, ako ikad budu jeli njegov plod ili ga dotakli, umrijeti.

Tada se Sotona izravno *usprotivio* Božjim riječima. Kategorički je tvrdio: "Ne, nećete umrijeti!" (Postanak 3,4)

I konačno, Sotona je optužio Boga da njoj i njezinom mužu namjerno *uskraćuje* važno znanje. Varalica je izjavio: "Nego, zna Bog: onog dana kad budeste s njega jeli otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi, koji razlučuju dobro i зло." (Postanak 3,5)

Evu je njezina radoznalost dovela na Sotonino začarano tlo. Tu je morala donijeti odluku hoće li ostati vjerna Božjoj zapovijedi, ili će prihvatići Sotoninu primamljivu ponudu. Pošto je posumnjala u Božju riječ, oslonila se na vlastita osjetila — empirijsku metodu opažanja — kako bi izabrala jednu od dvije suprotstavljenje izjave.

Prvo, iz *prehrambene* perspektive primijetila je "kako je plod stabla dobar za jelo". Drugo, s *estetskog* gledišta zapazila da je "ugodan za pogled". Treće, na osnovi *logičke* analize, zaključila je "kako je plod drveta poželjan, jer daje spoznanje" (Postanak 3,6 — Šarić). Dakle, ona je nesumnjivo imala dobre razloge da posluša riječi zmiye i okusi plod sa zabranjenog stabla. Nažalost, to je i učinila.

Neki tvrde da je svako znanje korisno dokle god se držimo načela: "Nego sve provjeravajte, što je dobro, zadržavajte." (1. Solunjanima 5,21) Međutim, tragično iskustvo Adama i Eve u Edenskom vrtu pokazuje da neko znanje samo po sebi može biti vrlo štetno. Ima nečega što je bolje za nas da ne znamo.

Čemu nas taj izvještaj uči o tome kako je lako racionalizirati i opravdati svoje grešne izbore?

"NE, NEĆETE UMRIJETI!"

Pročitajte Postanak 3,4. Na koliko se različitim načina ta laž ponavljala u prošlosti?

Jedan oblik te laži jest vjerovanje u besmrtnost duše. Taj je nauk bio temelj mnogih starih religija i filozofija. U starom Egiptu to je potaknulo običaj mumifikacije i pogrebne arhitekture kakvu vidimo na primjeru piramida. Ista teorija postala je jedan od glavnih stupova grčke filozofije. Na primjer, u Platonovom djelu *Država*, Sokrat pita Glaukonu: "Jesi li svjestan da je naša duša besmrtna i da nikad ne propada?" U drugom Platonovom djelu, *Fedon*, Sokrat nastavlja u istom tonu izjavljujući: "Duša je besmrtna i nepropadljiva i naše će duše živjeti u Hadu." Te filozofske postavke oblikovale su velik dio zapadne kulture, pa čak i post-apostolskog kršćanstva. Ali one su nastale mnogo prije, već u Edenskom vrtu, i vode podrijetlo od samog Sotone.

Srž edenske kušnje nalazi se u Sotoninim riječima upućenim Evi: "Ne, nećete umrijeti!" (Postanak 3,4) Tom tvrdnjom Sotona je svoju riječ stavio iznad Božje riječi.

Nasuprot nauku o besmrtnosti duše, čemu nas uče sljedeći redci i kako ih možemo upotrijebiti da bismo opovrgnuli tu laž? Psalam 115,17; Ivan 5,28.29; Psalam 146,4; Matej 10,28; 1. Korinćanima 15,51-58.

Sotonina teorija o urođenoj besmrtnosti duše opstaje čak i u našem suvremenom svijetu. Knjige, filmovi i televizija nastavljaju širiti ideju da mi, kada umremo, jednostavno prelazimo u drugo stanje svijesti. Vrlo je žalosno što se ta laž objavljuje i s mnogih kršćanskih propovjeđaonica. Umiješala se čak i znanost. U SAD-u postoji tvrtka koja nastoji proizvesti tehnologiju koja će nam, kako u njoj tvrde, omogućiti kontaktiranje s mrtvima, za koje oni smatraju da su još uvijek živi, ali postoje kao "postmaterijalne osobe". S obzirom na široku rasprostranjenost te zablude, nije čudo što će ta prijevara imati ključnu ulogu u završnim dogadjajima ljudske povijesti.

Na koje se načine ta laž pojavljuje u vašoj kulturi? Zašto se moramo više oslanjati na Božju riječ nego na ono što nam govore naša osjetila?

POSLJEDICE GRIJEHA

Prema Postanku 3,7-19 i Rimljanima 5,12, koje su bile glavne posljedice grijeha?

Općinjena uvjerljivim riječima zmije, Eva nije naslutila dugoročne posljedice puta kojim je krenula. Čin jedenja zabranjenog voća sam po sebi nije bio toliko značajan kako ono što je on predstavljao. Takvim činom neposlušnosti Eva je odstupila od svoje odanosti Bogu i pokazala privrženost Sotoni.

U Postanku 3 opisuje se pad Adama i Eve i neke od njegovih najtragičnijih posljedica. S teološkog gledišta, oboje su osjetili *teofobiju* (strah od Boga) i sakrili se od Njega (Postanak 3,8). Na psihosocijalnom planu stidjeli su se sebe i počeli su optuživati jedno drugo (Postanak 3,7-9-13). S fizičkog gledišta čekali su ih znoj, patnja i konačno smrt (Postanak 3,16-19). A iz ekološke perspektive narušen je prirodni sklad (Postanak 3,17,18).

Edenski vrt više nije bio privlačno i ugodno mjesto kao nekada. "Kad su na uvelom cvijeću i padanju lišća vidjeli prve znake raspadanja, Adam i njegova družica su više plakali nego što danas ljudi oplakuju svoje mrtve. Smrt slabih, nježnih cvjetova bila je uzrok žalosti, ali kad prekrasna drveta odbacuju svoje lišće, prizor živo podsjeća na neumoljivu činjenicu da je smrt dio svega što živi." (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 41; u izvorniku 62)

Adam i Eva nisu odmah umrli u smislu da im je život bio okončan, ali su istog dana primili smrtnu presudu. Jahve je rekao Adamu: "U znoju lica svoga kruh svoj će jesti dokle se u zemlju ne vratiš; ta iz zemlje uzet si bio — prah si, u prah će se i vratit." (Postanak 3,19) Pad u grijeh cijelom je čovječanstvu donio tragične posljedice. Apostol Pavao objašnjava: "Kao što po jednom čovjeku uđe grijeh u svijet a po grijehu smrt, tako smrt prijeđe na sve ljude jer svi sagriješiše." (Rimljani 5,12)

Tužna je i bolna činjenica da i mi danas, baš kao i cijelo čovječanstvo u prošlosti, trpimo posljedice onoga što se dogodilo u Edenu. Koliko bismo zahvalni ipak trebali biti zato što zahvaljujući Isusu i križu, imamo nadu u vječni život u svijetu u kojem se grijeh više nikad neće pojaviti.

Dok razmišljamo o Evinom tragičnom iskustvu, koje pouke možemo izvući o posljedicama naših vlastitih grešnih postupaka?

PRVO EVANĐEOSKO OBEĆANJE

Pročitajte Postanak 3,15.21. Koju nadu za sve ljudе možemo naći u tim redcima?

U Postanku 3 opisuje se užasna tragedija koja je snašla svijet nakon pada. Sve se promijenilo i Adam i Eva su mogli vidjeti razliku između svijeta kakav je nekada bio i ovoga kakav je postao. Ali usred njihovog očaja Bog im je dao ohrabrenje za sadašnjost i nadu za budućnost. Prvo, prokleo je zmiju riječima mesijanske nade. Objavio je: "Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu." (Postanak 3,15)

Riječ "neprijateljstvo" (hebrejski *eybah*) podrazumijeva ne samo vjekovnu kozmičku borbu između dobra i zla, već i osobnu odbojnost prema grijehu koja je Božjom milošću usađena u ljudski um. Mi smo po prirodi potpuno pali (Efežanima 2,1,5) i postali smo "robovi grijeha" (Rimljanima 6,20). Međutim, milost koju Krist usađuje u svaki ljudski život stvara u nama neprijateljstvo prema Sotoni. I upravo to "neprijateljstvo", božanski dar iz Edena, omogućava nam da prihvatimo Njegovu spasonosnu milost. Bez te preobražavajuće milosti i obnavljajuće sile, čovječanstvo bi i dalje bilo u Sotoninom ropstvu ispunjavajući njegove zahtjeve. Bog je zatim upotrijebio životinske žrtve da bi ilustrirao to mesijansko obećanje (vidi Postanak 3,21). "Kada je Adam prema Božjoj uputi prinio žrtvu za grijeh, za njega je to bio najbolniji čin. Njegova se ruka morala podići kako bi oduzeo život koji je samo Bog mogao darovati i prinijeti žrtvu za grijeh. Bilo je to prvi put da je prisustvovao smrti. Dok je gledao žrtvu koja je krvarila, koja se grčila u samrtnom hropcu, trebao se vjerom radovati Sinu Božjem, kojega je ta žrtva prikazivala i koji je trebao umrijeti kao žrtva za čovjeka." (Ellen G. White, *The Story of Redemption*, str. 50)

Pročitajte 2. Korinćanima 5,21 i Hebrejima 9,28. Što je prema tim redcima prvi put objavljeno u Edenu?

Znajući da će na kraju umrijeti (Postanak 3,19.22-24), Adam i Eva napustili su Edenski vrt. Ali nisu ga napustili goli niti ogrnuti pregačama od smokvinog lišća (Postanak 3,7). Sam Bog "načini čovjeku i njegovoženi odjeću od krvnog krzna pa ih odjenu" (Postanak 3,21), što je simbol Njegove pravednosti koja nas pokriva (vidi Zaharija 3,1-5; Luka 15,22). Prema tome, još tada, na samom početku, u Edenu, ljudima je objavljeno Evanđelje.

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U djelima Ellen G. White pročitajte sljedeća poglavlja: u knjizi *Patrjarsi i proroci* poglavlja "Kušnja i pad", str. 32—41 (u izvorniku 52—62), i "Plan otkupljenja", str. 42—49 (u izvorniku 63—70); u knjizi *Odgoj* poglavlje "Spoznaja dobra i zla", str. 21—24 (u izvorniku 23—27).

Prije nekoliko godina provedeno je istraživanje pojave poznate pod nazivom "iskustvo bliske smrti". Događa se da ljudi "umru", u smislu da im srce prestane kucati i oni prestanu disati. Ali onda se vraćaju u život i to s fantastičnim pričama o tome kako su lebjdjeni u drugoj stvarnosti, gdje su se sreli s nekim sjajnim bićem. Neki čak spominju susrete s davno preminulim rođacima. Mnogi ljudi, čak i kršćani koji ne razumiju istinu o smrti, vjeruju da su te priče dodatni dokaz o besmrtnosti duše. Međutim (i to bi trebalo biti najjasnije upozorenje da nešto nije u redu), većina onih koji su imali takva iskustva tvrde da su im duhovna bića s kojima su se pritom susretali, upućivala utješne riječi i iznosila prelijepo misli o ljubavi, miru i dobroti. Ali nisu čuli ništa o spasenju u Kristu, o grijehu i o sudu. Ako su doista osjetili predokus kršćanskog života nakon smrti, zar ne bi trebali istodobno spoznati makar trunčicu najosnovnijeg kršćanskog nauka? Međutim, to čemu su oni naučeni zvuči uglavnom kao dogma *new agea*, što objašnjava zašto ljudi nakon takvog iskustva uglavnom postaju manje skloni kršćanstvu nego što su bili prije "smrti". Osim toga, zašto nitko od kršćana koji su uvjereni da je njihovo iskustvo bliske smrti bilo predslika kršćanskog Neba, nikada nije slušao kršćansku teologiju tijekom tog iskustva umjesto velike doze sentimentalizma *new agea*? Odgovor je da su oni prevareni od strane istog bića koje je Evu prevarilo u Edenu, i to uz pomoć iste laži. (Vidi 11. pouku.)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Kako nam iskustvo Adama i Eve pokazuje da Božji oprost ne ukida nužno i sve posljedice grijeha? Zašto je to tako važna istina koju trebamo uvijek imati na umu?

2. Stablo spoznaje dobra i zla bilo je neprijateljsko "začarano tlo" za Adama i Evu. Na koje vrste "začaranog tla" i mi katkad možemo stupiti?

3. Sotona pokušava navesti Božji narod da povjeruje kako su "Kristovi zahtjevi manje strogi nego što se nekad vjerovalo i da će prilagođavanjem svijetu izvršiti veći utjecaj na svjetovne ljudе." (Ellen G. White, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, str. 474) Što bismo trebali učiniti kako ne bismo upali u tu vješto postavljenu zamku?

Razumijevanje ljudske naravi

“Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša.” (Postanak 2,7)

Biblijski tekstovi: Postanak 1,24-27; Postanak 2,7.19; Matej 10,28; Propovjednik 12,1-7; 1. o kraljevima 2,10; 1. o kraljevima 22,40.

Napetost između Božje riječi: “Zacijelo ćeš umrijeti!” (Postanak 2,16.17) i Sotoninog obećanja: “Ne, nećete umrijeti” (Postanak 3,4), nije bila ograničena samo na Edenski vrt. To je odjeknulo kroz cijelu povijest.

Mnogi nastoje Sotonine riječi uskladiti s Božjim. Po njima, opomena “zacijelo ćeš umrijeti” odnosi se samo na propadljivo tijelo, dok obećanje “ne, nećete umrijeti” ukazuje na besmrtnu dušu ili besmrtni duh.

Ali taj pristup je neodrživ. Na primjer, mogu li se riječi Boga i Sotone uskladiti? Postoji li nematerijalna duša ili duh koji u svjesnom stanju nadživljava smrt tijela? Ima mnogo filozofskih pa čak i znanstvenih pokušaja da se odgovori na ta pitanja. Međutim, kao kršćani koji svoju vjeru temelje na Biblij, moramo biti svjesni da nas svemogući Bog koji nas je stvorio savršeno poznaje (vidi Psalam 139). Prema tome, samo u Svetom pismu, Njegovoj Riječi, možemo naći odgovore na ta ključna pitanja.

Ovog ćemo tjedna razmotriti kako Stari zavjet definira ljudsku narav i stanje mrtvih.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 385—390.

“ŽIVA DUŠA”

Pročitajte Postanak 1,24-27; 2,7.19. Koje sličnosti i razlike vidite u načinu na koji je Bog stvarao životinje i ljude? Što nam se u Postanku 2,7 govori o ljudskoj naravi?

Izvještaj u Postanku otkriva da je šestog dana tjedna stvaranja Bog doveo u postojanje kopnene životinje i prvi ljudski par (Postanak 1,24-27). Tu se kaže da On “načini od zemlje sve životinje u polju i sve ptice u zraku” (Postanak 2,19). Također je stvorio “čovjeka od praha zemaljskoga” (Postanak 2,7).

Premda su i životinje i čovjek nastali “od zemlje”, stvaranje čovjeka razlikovalo se od stvaranja životinja na dva osnovna načina. Prvo, Bog je čovjeka oblikovao fizički, a onda mu “u nosnice udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša.” (Postanak 2,7) On je bio fizička tvar prije nego što je postao živo biće. Drugo, Bog je stvorio ljude kao muško i žensko, “na svoju sliku” (Postanak 1,26.27).

U Postanku 2,7 objašnjava se da je udahnjivanje “daha života” u njegovo tijelo preobrazilo Adama u “živu dušu” (hebr. *nefesh čayah*). To znači da nitko od nas nema dušu koja može postojati izvan tijela. Svatko od nas je živo biće ili živa duša. Tvrđnja da je ta “duša” neki svjesni entitet koji može postojati odvojeno od ljudskog tijela poganska je, nebiblijска ideja. Razumijevanje prave naravi ljudskih bića sprečava nas da prihvatimo popularno vjerovanje o nematerijalnoj duši i sve te opasne zablude koje se na njemu zasnivaju.

Nijedan dio ljudskog bića ne može postojati u svjesnom stanju odvojeno od osobe kao cjeline. Bog nas je stvorio na divan i čudesan način i ne bismo trebali mudrovati izvan onoga što Sveti pismo kaže o tom pitanju. Ne samo da je narav života tajna (znanstvenici se još uvijek ne mogu složiti oko toga što zapravo znači da je nešto živo), još tajanstvenija je narav svijesti. Kako nešto manje od kilogram i pol materijalnog tkiva (stanica i kemijskih spojeva) u našoj glavi — mozak — može sadržavati i proizvoditi nešto nematerijalno kao što su misli i osjećaji? Oni koji to proučavaju priznaju da mi to ne znamo.

Kakvo je čudo život! Zašto bismo trebali uživati u tom daru — ne samo života, već i vječnog života, koji je još veće čudo?

"ONAJ KOJI ZGRIJEŠI, TAJ ĆE I UMRIJETI"

Pročitajte Ezekiel 18,4.20; Matej 10,28. Kako nam ti redci pomažu da razumijemo narav ljudske duše?

Ljudski život na ovom grešnom svjetu krhak je i prolazan (Izaja 40,1-8). Ništa što je zaraženo grijehom ne može biti vječno. "Prema tome, kao što po jednom čovjeku ude grijeh u svijet a po grijehu smrt, tako smrt prijeđe na sve ljude jer svi sagriješiše." (Rimljanima 5,12) Smrt je prirodna posljedica grijeha, što pogoda sveukupan život na ovom svijetu.

S tim u vezi postoje dva važna biblijska shvaćanja. Jedno je da i ljudi i životinje umiru. To je primijetio i kralj Salomon: "No jednako umiru i ljudi i životinje. Svi imaju isti dah i čovjek ne prolazi ništa bolje od životinje. ... Svi idu na isto mjesto. Svi su nastali iz zemaljskog praha i u prah se vraćaju." (Propovjednik 3,19.20 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Drugo je shvaćanje da fizička smrt neke osobe podrazumijeva prestanak njezinog postojanja kao žive duše (hebr. *nefeš*). U Postanku 2,16.17 Bog opominje Adama i Evu da će umrijeti ako sagriješe jedući plod sa stabla spoznaje dobra i zla.

Ponavlјajući tu opomenu, Bog naglašava istu misao u Ezekielu 18,4.20: "Onaj koji zgriješi, taj će i umrijeti." Ta izjava ima dva glavna zaključka. Jedan je da smo svi, budući da su svi ljudi grešnici, izloženi neizbjegljivom procesu starenja i umiranja (Rimljanima 3,9-18.23). Drugi je da biblijski koncept nijeće popularno shvaćanje o navodnoj prirodnoj besmrtnosti duše. Ako je duša besmrtna i živi na drugoj razini stvarnosti nakon smrti, onda mi i ne umiremo, zar ne?

Nasuprot tome, biblijsko rješenje problema smrti nije bestjelesna duša koja se seli u raj, čistilište ili čak pakao. Pravo rješenje je konačno uskrsnuće onih koji su umrli u Kristu. Kao što je Isus izjavio u svojoj propovijedi o Kruhu života: "Volja je Oca mog da svaki koji vidi Sina i vjeruje u nj dobije život vječni i da ga ja uskrisim u posljednjem dan." (Ivan 6,40)

Zašto je sigurnost u Isusov drugi dolazak, koji je potvrđen Njegovim prvim dolaskom (jer od kakve bi koristi bio Isusov prvi dolazak kad ne bi bilo drugog?), od tako presudne važnosti za sve u što mi vjerujemo? Kakvu bismo nadu uopće imali bez obećanja o Njegovom povratku?

"DUH SE VRATI BOGU"

Pročitajte Postanak 2,7; Propovjednik 12,1-7. Koju suprotnost zapažate u ta dva biblijska teksta? Kako nam oni pomažu da bolje razumijemo ljudsko stanje nakon smrti? Vidi također Postanak 7,22.

Kao što smo već vidjeli, Biblja naučava da je ljudsko biće duša (Postanak 2,7) i da duša prestaje postojati kada tijelo umre (Ezekiel 18,4.20).

Ali što je s "duhom"? Zar on ne ostaje svjestan nakon smrti tijela? Mnogi kršćani vjeruju u to, i čak pokušavaju opravdati to shvaćanje navodeći Propovjednik 12,7, gdje stoji: "I vrati se prah u zemlju kao što je iz zemlje došao, a duh se vrati Bogu, koji ga je dao." Međutim, tu se ne tvrdi da duh umrlih ostaje svjestan u Božjoj prisutnosti.

U Propovjedniku 12,1-7 zapravo se na vrlo dramatičan način opisuje proces starenja koji završava smrću. Sedmi redak govori o smrti kao suprotnosti stvaranja, opisanog u Postanku 2,7. Kao što smo već naveli, šestog dana tjedna stvaranja "Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah život. Tako postane čovjek živa duša." (Postanak 2,7) Ali sada nam se u Propovjedniku 12,7 kaže da se "vrati prah u zemlju kao što je iz nje i došao, a duh se vrati Bogu, koji ga je dao". Dakle, dah života koji je Bog udahnuo u Adamove nozdrve i koji On isto tako daje svim ljudima, vraća se Bogu, ili, drugim riječima, jednostavno prestaje strujati kroz naše nozdrve.

Treba imati na umu da se u Propovjedniku 12,7 opisuje proces umiranja svih ljudi ne praveći razliku između pravednih i nepravednih. Ako navodni duhovi svih umrlih nastavljaju živjeti u svjesnom stanju u Božjoj prisutnosti, jesu li onda i duhovi zlih s Bogom? Ta misao nije u skladu sa sveukupnim naukom Svetog pisma. Budući da isti proces umiranja pogada i ljude i životinje (Propovjednik 3,19.20), smrt nije ništa drugo do prestanak postojanja živih bića. Psalmist je to ovako rekao: "Sakriješ lice svoje, tad se rastuže; ako dah im oduzmeš, ugibaju, i opet se u prah vraćaju." (Psalam 104,29)

Često kažemo da je smrt samo dio života. Zašto je to pogrešno? Smrt je suprotnost životu, neprijatelj života. Kakva se velika nuda, prema tome, nalazi u sljedećem retku: "Neprijatelj koji će posljednji biti uništen jest smrt." (1. Korinćanima 15,26)?

"MRTVI NE ZNAJU NIŠTA"

Pročitajte: Job 3,11-13; Psalm 115,17; 146,4; Propovjednik 9,5.10. Što možemo naučiti o stanju ljudskih bića nakon smrti?

Neki biblijski tumači tvrde da se ti tekstovi (Job 3,11-13; Psalm 115,17; 146,4; Propovjednik 9,5.10), pisani poetskim jezikom, ne mogu koristiti za definiranje čovjekovog stanja nakon smrti. Točno je da poezija ponekad može biti dvomislena i da se lako može pogrešno shvatiti, ali to se ne može odnositi na ove retke. Njihov jezik je jasan i njihove su misli u potpunom skladu sa svim starozavjetnim tekstovima o tom predmetu.

Prvo, u Jobu 3 patrijarh proklinje vlastito rođenje zbog svih patnji koje su ga snašle. (Tko nije u najstrašnjim trenucima poželio da se uopće nije ni rodio?) Da je umro kod rođenja, razmišlja on, ostao bi spavati i mirovati (Job 3,11.13). U Psalmu 115 mjesto na kojem se nalaze mrtvi opisuje se kao mjesto tišine, jer mrtvi ne hvale Boga (Psalm 115,17). To ne zvuči baš kao da su vjerni (i zahvalni) mrtvi na Nebu i da hvale Boga. Prema Psalmu 146, umne aktivnosti pojedinca prestaju sa smrću: "Izide iz njega duh, i vrati se u zemlju svoju: taj dan propadnu sve pomisli njegove." (Psalm 146,4) To je savršen biblijski opis onoga što se događa u trenutku smrti. A u Propovjedniku 9 dodaje se da "mrtvi ne znaju ništa" i da u grobu "nema ni djela ni umovanja, ni spoznaje ni mudrosti" (Propovjednik 9,5.10). Te izjave potvrđuju biblijski nauk da se mrtvi nalaze u besvjesnom stanju.

Biblijski nauk o besvjesnom stanju mrtvih ne bi trebao izazivati nikakvu uznemirenost kod kršćana. Prije svega, nikakav pakao koji vječno gori niti privremeno čistilište ne čekaju one koji umiru bez spasenja. Drugo, divna nagrada čeka one koji umiru u Kristu. Nije ni čudo što "za vjernika smrt ne znači puno. ... Za kršćanina smrt je samo san, trenutak tišine i tame. Život je sakriven s Kristom u Bogu i 'kad se pojavi Krist, vaš život, tada ćete se i vi s njim pojaviti zaodjenuti slavom' (Ivan 8,51.52; Kološanima 3,4)." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 651; u izvorniku 787)

Razmišljajte o onima koji umiru u Kristu. Oni sklapaju oči u trenutku smrti i bez obzira na to hoće li u grobu provesti 1.500 godina ili pet mjeseci, njima je svejedno. Sljedeće čega će postati svjesni bit će Kristov povratak. Zašto bi se onda moglo reći da je u izvjesnom smislu mrtvima bolje nego nama živima?

POČIVANJE S PRECIMA

Pročitajte sljedeće tekstove: Postanak 25,8; 2. Samuelova 7,12; 1. o kraljevima 2,10; 22,40. Kako ti tekstovi doprinose vašem razumijevanju smrti?

Stari zavjet na različite načine izražava ideje o smrti i sahranjivanju. Jedan od njih je pridruživanje precima. Na primjer, za Abrahama se kaže: "Umrije u sretnoj dobi — star i pun godina — te bi pridružen svojim precima." (Postanak 25,8) Za Arona i Mojsija također stoji da su se "pridružili svojim precima" (Ponovljeni zakon 32,50).

Čemu nas činjenica da su i dobri i loši kraljevi odlazili na isto mjesto uči o smrti? (2. o kraljevima 24,6; 2. Ljetopisa 32,33).

Drugi izraz kojim se smrt opisivala jest *počivanje*. U vezi sa smrću kralja Davida, Biblija kaže: "I potom počinu David kraj otaca svojih, i bî pokopan u Davidovu gradu." (1. o kraljevima 2,10). Isti izraz koristi se i za nekolicinu drugih izraelskih kraljeva, vjernih i nevjernih.

Možemo uočiti bar tri logična aspekta počivanja s precima. Jedan je da će prije ili poslije doći trenutak kad ćemo se morati odmoriti od zamornog rada i patnji. Drugi je da mi nismo prvi ni jedini koji će poći tom nemilom stazom, jer su naši preci tuda već prošli prije nas. Treći je da, time što smo sahranjeni blizu njih, nećemo biti sami i ostat ćemo zajedno čak i tijekom nesvjesnog stanja smrti. To možda nema mnogo smisla u nekim današnjim individualističkim kulturama, ali je puno značilo u starim vremenima.

Oni koji umiru u Kristu mogu biti sahranjeni pokraj svojih najmilijih, ali svejedno među njima nema nikakve komunikacije. Oni će ostati nesvjesni do onog slavnog dana kada će se probuditi iz dubokog sna da bi se ponovno pridružili svojim milima i dragima koji su umrli u Kristu.

Zamislite kako bi izgledalo kada bi mrtvi doista bili svjesni i kada bi mogli vidjeti kakav je život ovdje dolje, pogotovo za njihove najmilije koji često užasno pate nakon njihove smrti. Zašto bi onda istina da mrtvi spavaju trebala biti tako utješna za žive?

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Velika borba* pročitajte poglavje pod naslovom "Prva velika prijevara", str. 419—433 (u izvorniku 531—550).

Ako ste ikad bili na operaciji i u općoj anesteziji, možda imate blijedu predodžbu o tome kako izgleda smrt. Ali čak i tada, dok ste pod anestezijom, vaš mozak još uvijek funkcionira. A zamislite kako je s mrtvima kada sva moždانا aktivnost potpuno prestane. Oni će u trenutku smrti sklopiti oči, a onda, u sljedećem trenutku, svaki mrtvac koji je ikada živio postat će svjestan Isusovog drugog dolaska ili Njegovog povratak nakon milenija (vidi Otkrivenje 20,7-15). Do tog trenutka svi mrtvi, pravedni i zli, počivat će naizgled samo tren. Nama živima čini se da smrt traje dugo. Živima to djeluje tako, ali za mrtve to je samo tren.

"Kad bi bilo istina da duše svih ljudi u času smrti odlaze izravno na Nebo, onda bismo više željeli smrt nego život. Mnogi su, zavedeni ovim vjerovanjem, navedeni da učine kraj svom životu. Kad je čovjek satrt nevoljom, poteškoćama i razočaranjem, čini se lako prekinuti tanku nit života i vinuti se u blaženstvo vječnoga svijeta." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 425; u izvorniku 539)

"Nigdje u Svetom pismu nema tvrdnje da pravedni smrću odlaze na mjesto nagrade ili zli na mjesto kazne. Patrijarsi i proroci nisu ostavili takvo obećanje. Krist i Njegovi apostoli nisu ga nagovijestili. Biblija jasno uči da umrli ne idu neposredno u Nebo, nego spavaju do uskrsnuća." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 433; u izvorniku 549,550)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Kako nas biblijsko razumijevanje ljudskog bića kao cjeline — koje ostaje svjesno samo kao nepodijeljena osoba — pomaže da bolje razumijemo stanje smrti?

2. Teorija o prirodnjoj besmrtnosti duše, sa svojim bezbrojnim inačicama, osvojila je čitav svijet. Zašto je onda naše naučavanje o stanju mrtvih toliko važno? Zašto čak i među kršćanima nailazimo na tako snažno protivljenje tako divnom nauku?

3. Kako bi nas razumijevanje stanja mrtvih trebalo zaštiti od nečega što bi se moglo "pojaviti" pred našim očima? Zašto ne možemo uvijek vjerovati onome što vidimo, pogotovo ako vidimo, ili mislimo da vidimo, duh nekog mrtvog rođaka, kao što neki tvrde da su vidjeli?

Starozavjetna nada

„Vjerom je Abraham, kad je bio stavljen na kušnju, prinio Izaka. ... Mislio je da Bog može i mrtvace uskrisivati. Zato ga dobi sa slikovitim značenjem.” (Hebrejima 11,17.19)

Biblijski tekstovi: Job 19,25-27; 1. Timoteju 6,16; Psalm 49; Psalm 71; Izajia 26,14.19; Daniel 12.

Starozavjetna nade nije utemeljena na grčkim idejama o urođenoj besmrtnosti duše, već na biblijskom nauku o konačnom uskršnju mrtvih.

Ali kako bi ljudsko tijelo koje više ne postoji, koje je kremiranjem pretvoreno u pepeo, ili uništeno na neki drugi način, moglo biti vraćeno u život? Kako bi netko tko je preminuo prije možda više stotina ili tisuća godina mogao povratiti svoj identitet?

Ta pitanja navode nas da razmišljamo o tajni života. Mi smo živi i uživamo u životu koji nam Bog milostivo daruje svakog dana. Premda smo daleko od toga da razumijemo natprirodno podrijetlo života, znamo da je Bog u početku, silom svoje riječi, doveo život u postojanje iz nežive tvari (Postanak 1; Psalm 33,6.9). Dakle, ako je Bog u početku mogao stvoriti život na Zemlji ni iz čega (lat. *ex nihilo*), zašto bismo sumnjali u Njegovu sposobnost obnove ljudskog života i njegovog prvo-bitnog identiteta?

Ovog ćemo tjedna razmišljati o tome kako se pojma uskršnja razvijao u starozavjetna vremena, s posebnim osvrtom na izjave Joba, nekih psalmista i proroka Izajie i Daniela.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 390—399.

"VIDJET ĆU BOGA"

Pročitajte Job 19,25-27 i usporedite Ivan 1,18; 1. Timoteju 6,16. Kada je i u kojim okolnostima Job očekivao da će "vidjeti Boga"?

Život nije pravedan. To se posebno vidi u slučajevima kada "dobri" stradaju a "nepravedni" napreduju (vidi Psalam 73,12-17; Malahija 3,14-18). Job je, na primjer, bio "neporočan i pravedan: bojao se Boga i klonio zla" (Job 1,1). A Bog je svejedno dopustio Sotoni da ga muči na više užasnih načina. Na tjelesnom području njegovo tijelo bilo je napadnuto teškom bolešću (Job 2,1-8). U materijalnom smislu izgubio je velik dio svoje stoke i posjeda (Job 1,13-17). U kućanstvu je izgubio sluge, pa čak i vlastitu djecu (Job 1,16.18). A na emotivnom polju bio je okružen prijateljima koji su ga optuživali da je nepokajani grešnik koji zaslužuje sve što ga je snašlo (Job 4,1-5,27; 8,1-22; 11,1-20 itd.). Čak je i njegova žena rekla: "Zar si još postojan u neporočnosti? Prokuni Boga i umri!" (Job 2,9)

Job nije bio svjestan da se našao u središtu velike borbe između Boga i Sotone. Teško pogoden tim udarcima, prokleo je dan svojeg rođenja i poželio da se uopće nije ni rodio (Job 3,1-26). Pa ipak, njegova bezuvjetna odanost Bogu ogleda se u sljedećim riječima: "Da, neka me i ubije, ja ču se u njega uzdati." (Job 13,15 — Suvremeni hrvatski prijevod) Čak i dok je pomicao da se njegovom životu bliži kraj, čvrsto je vjerovao da smrt neće imati posljednju riječ. Sa snažnim uvjerenjem izjavio je da će čak i ako umre, njegov Otkupitelj jednog dana ustati nad zemljom i da će on, Job osobno, u svojem tijelu vidjeti Boga (Job 19,25-27). "To je jasan uvid u uskrsnuće." (The SDA Bible Commentary, sv. 3, str. 549)

Kakva sjajna nada usred takve tragedije! Okružen bolešću i patnjom, materijalnom propašću, društvenom osudom i emotivnim slomom, Job je još uvijek mogao iščekivati dan kada će ustati iz mrtvih i ugledati svojega voljenog Otkupitelja. Jobova vjera u uskrsnuće bila je nadahnuta istim uvjerenjem koje je Marta stoljećima poslije priopćila Isusu: "Znam da će (Lazar) uskrsnuti ... o uskrsnuću, u posljednji dan." (Ivan 11,24) Job se, kao i Marta, morao držati tog obećanja vjerom, premda će, za razliku od Joba, Marti ubrzo biti pružen snažan iskustveni dokaz u prilog njezinom vjerovanju.

Kako se možemo uzdati u Boga čak i usred grubih životnih nepravdi?

JAČI OD GROBA

Pročitajte Psalm 49. Što je navelo psalmista da bude tako siguran u svoje konačno uskrsnuće (Psalm 49,16) nasuprot onima koji su umrli bez te sigurnosti (Psalm 49,8-16)?

Psalm 49 govori o lažnoj sigurnosti bezumnih, "koji se u blago svoje uzdaju i silnim se hvale bogatstvom" (Psalm 49,7), koji "imenima svojim zemlje nazivaju" (Psalm 49,12 — Varaždinska Biblijka) i koji žive samo da bi ugađali sebi (Psalm 49,19). Ponašaju se kao da će njihove kuće i njihova slava trajati zauvijek (Psalm 49,11.17).

Ali bezumni zaboravljaju da njihova čast prolazi i da umiru isto kao i životinje (Psalm 49,13). "Kao ovce za Šeol su određeni, smrt će biti pastir njihov; i čestiti će u zoru zavladati nad njima, i raspast će se obliče njihovo: Šeol će im biti dom." (Psalm 49,14 — Varaždinska Biblijka).

A Job je stoljećima prije izjavio: "Go izidoh iz krila majčina, go ču se onamo i vratiti." (Job 1,21; 1. Timoteju 6,7) Psalmist ukazuje da i mudar i lud umire i "bogatstvo svoje ostavlja drugima" (Psalm 49,10).

Pa ipak, između njih postoji potpuna suprotnost. S jedne su strane bezumnici koji umiru, premda pokušavaju pronaći sigurnost u svojim prolaznim posjedima i dostignućima. Nasuprot njima, mudri gledaju dalje od ljudske snage i tamnice groba, u slavnu nagradu koju je Bog za njih pripremio (1. Petrova 1,4). Imajući to u vidu, psalmist je mogao s pouzdanjem reći: "A moju će dušu Bog ugrabitи Podzemlju iz pandža i milostivo me primiti." (Psalm 49,16)

U skladu sa starozavjetnom nadom, ta izjava ne ukazuje da će duša psalmista u trenutku njegove smrti odmah odletjeti na Nebo. On jednostavno kaže da neće ostati u grobu zauvijek. Doći će vrijeme kada će ga Bog izbaviti od smrti i povesti na Nebo.

Tako je još jednom potvrđena izvjesnost budućeg uskrsnuća, što donosi nadu, sigurnost i smisao sadašnjem postojanju. Dakle, razumni će dobiti daleko slavniju i trajniju nagradu od one koju bi bezumni mogao sebi pribaviti tijekom ovog kratkog života.

Na koje načine možemo sagledati ludost onih koji se uzdaju u vlastito bogatstvo i postignuća? Kako nas pogled na križ može zaštititi da ne napravimo istu pogrešku?

"IZ DUBINE ZEMLJE"

Pročitajte Psalm 71. Na što David misli kad kaže da će ga Bog "podići iz dubine zemlje" (Psalm 71,20)?

U Psalmu 49 nalazimo dirljiv izraz nade u uskrsnuće, nasuprot lažnoj sigurnosti bezumnika koji se uzda u svoje bogatstvo. U Psalmu 71 David traži sigurnost i nadu u Bogu dok je okružen neprijateljima i onima koji iznose lažne optužbe tvrdeći da ga je Bog napustio (Psalm 71,10.11).

Usred svojih nevolja David nalazi utjehu i sigurnost u podsjećanju na Božju brigu o njemu u prošlosti. Prvo, on uviđa da ga je Bog vodio od rođenja i da ga je čak izvadio iz majčine utrobe (Psalm 71,6). Zatim priznaje da ga je Bog učio od mladosti (Psalm 71,17).

Siguran da je Bog njegova hrid i utvrda, David mu se moli: "Budi mi hrid utočišta i čvrsta utvrda spasenja." (Psalm 71,3) "Ne odbaci me u doba starosti, ne ostavljaj me potrošene snage." (Psalm 71,9 — Suvremeni hrvatski prijevod) "O Bože, ne stoj daleko od mene, Bože moj, pohitaj mi u pomoć!" (Psalm 71,12) A onda dodaje: "Premda si me izložio nevoljama i patnjama, opet ćeš me oživiti, iz dubine zemlje podići." (Psalmi 71,20 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Izraz "iz dubine zemlje" može se razumjeti doslovno kao aluzija psalmista na buduće tjelesno uskrsnuće. Međutim, kontekst prije ukazuje na metaforički opis stanja Davidove duroke tjeskobe, u kojem se on osjeća kao da ga je zemlja progutala (usporedi Psalm 88,7;130,1). Dakle, moglo bi se reći da je "to prvenstveno slikovit govor, ali upućuje i na tjelesno uskrsnuće." (Andrews Study Bible, str. 726, tumačenje Psalma 71,20)

Na kraju, bez obzira na situaciju, važno je shvatiti da je Bog tu, da Mu je stalo do nas i da mi ne polažemo nadu u ovaj, već u život koji će doći — vječni život koji imamo u Isusu nakon uskrsnuća i koji ćemo dobiti o Njegovom povratku.

Svi katkad prolazimo kroz trenutke strašnog obeshrabrenja. Kako nam ipak svijest o Gospodnjoj prisutnosti u prošlosti može pomoći da napredujemo u vjeri i uzdanju u trenucima kad nam se čini da je On daleko?

"TVOJI ĆE MRTVI OŽIVJETI"

Pročitajte Izajia 26,14.19. Koja je razlika između onih koji će umrijeti zauvijek (Izajia 26,14; vidi također Malahija 4,1 — Varaždinska Biblija) i onih koji će primiti vječni život (Izajia 26,19)?

U Izajiji se naglašava velika suprotnost između Božjeg veličanstva i naše ljudske krvnosti (vidi Izajia 40). Dok smo mi kao trava koja se suši i cvjet koji vene, Božja riječ ostaje zauvijek Izajia 40,6-8). Međutim, usprkos našoj grešnosti, Božja spasonosna milost dostupna je svim ljudima i postaje djelotvorna čak i među neznabوćima koji prihvate Njegov Savez i drže subotu (Izajia 56).

U Izajiji je nuda u uskrsnuće značajno proširena. Dok su prethodne biblijske aluzije na uskrsnuće bile izražene više iz osobne perspektive (Job 19,25-27; Psalam 49,15; 71,20), prorok Izajija govori o uskrsnuću kao nečemu što obuhvaća njega samog i cijelu zavjetnu zajednicu vjernika (Izajia 26,19). U 26. poglavlju Izajija uspoređuje različite sudbine zlih i pravednih. S jedne strane, zli će ostati mrtvi i nikad više neće oživjeti, osobito nakon "druge smrti" (Otkrivenje 21,8). Bit će potpuno uništeni i svaka uspomena na njih bit će zauvijek izbrisana (Izajia 26,14). Taj redak naglašava da nema duša koje preživljavaju niti duhova koji ostaju živi nakon smrti. Govoreći o konačnom uništenju zlih do kojeg dolazi kasnije, Bog na drugom mjestu izjavljuje da će zli potpuno izgorjeti i da im neće ostati "ni korijena ni grančica" (Malahija 4,1 — Suvremeni hrvatski prijevod).

S druge strane, pravedni mrtvi ustati će iz groba kako bi primili svoju blaženu nagradu. U 25. poglavlju prorok naglašava da će Bog "uništiti smrt zasvagda" i "suzu će sa svakog lica ... otrti" (Izajia 25,8). U 26. poglavlju nalazimo sljedeće riječi: "Tvoji će mrtvi oživjeti, uskrsnut će tijela. Probudite se i kličite, stanovnici praha! Jer rosa je tvoja — rosa svjetlosti, i zemљa će sjene na svijet dati." (Izajia 26,19) Svi uskrsli pravednici uživat će u veličanstvenoj gozbi koju će Bog pripremiti za sve ljude (Izajia 25,6). Prigodom konačnog uskrsnuća sastat će se pravedni iz svih vjekova, uključujući i vaše najmilije koji su već umrli u Kristu.

Zamislite da nemate nikakvu nadu, nikakvu sigurnost, nikakav razlog da pomislite da smrt nije konačni kraj. A onda, što je još gore, svatko tko nas je ikad poznavao otići će i ubrzo će izgledati kao da nismo ni postojali, kao da naš život nije značio ništa. Koliko se takva sudbina razlikuje od nade koju imamo?

ONI KOJI SPAVAJU U PRAHU

Kao što ćemo vidjeti, Novi zavjet puno govori o uskrsnuću mrtvih, a kao što smo već vidjeli, pojam uskrsnuća mrtvih javlja se i u Starom zavjetu. Ljudi u starozavjetno vrijeme imali su, kao i mi, nadu u konačno uskrsnuće. Marta, koja je živjela u Isusovo vrijeme, već je imala tu nadu (Ivan 11,24). Nema sumnje da su Židovi već tada posjedovali neko znanje o uskrsnuću do kojeg će doći u posljednje dane, premda nisu svi u to vjerovali. (Vidi Djela 23,8.)

Pročitajte Daniel 12. Kakvu nadu u uskrsnuće nalazimo u spisima ovog velikog proroka?

U Danielu 12,1 spominje se Mihael, "veliki knez", čiji se identitet uvelike osporava. Budući da svako veliko viđenje u Danielu završava pojavom Krista i Njegovog kraljevstva, isto bi trebalo vrijediti i za ovaj redak. U Danielu nalazimo aluzije na isto božansko Biće, opisano kao "Zapovjednik Vojske" (Daniel 8,11), "Knez nad knezovima" (Daniel 8,25), "Knez Pomazanik" (Daniel 9,25) i konačno kao "Mihael, veliki knez" (Daniel 12,1). Prema tome, i mi bismo u tom Mihaelu trebali prepoznati Krista.

Svi starozavjetni tekstovi koje smo dosad razmatrali (Job 19,25-27; Psalam 49,16; 71,20; Izaija 26,19) govore o uskrsnuću pravednih. Jedino Daniel 12 spominje uskrsnuće pravednih i nepravednih. Kad Mihael ustane, "probudit će se mnogi koji snivaju u prahu zemljinu; jedni za vječni život, drugi za sramotu, za vječnu gadost." (Daniel 12,2)

Mnogi smatraju da ovaj redak govori o posebnom uskrsnuću pojedinih ljudi, vjernih i nevjernih, u trenutku Kristovog povratka.

"Grobovi se otvaraju, i bude se 'mnogi koji snivaju u prahu zemljinu; jedni za vječni život, drugi za sramotu, za vječnu gadost' (Daniel 12,2). Svi koji su umrli u vjeri u poruke trećeg anđela izlaze proslavljeni iz svojih grobova da čuju Božji savez mira s onima koji su održali Njegov Zakon. A 'i oni koji su ga proboli' (Otkrivenje 1,7), koji su se izrugivali Kristovim samrtnim mukama i najgorčeniji protivnici Njegove istine i Njegova naroda, podignuti su da Ga gledaju u Njegovoj slavi i vide čast koja je dana odanima i poslušnima." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 502; u izvorniku 637)

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Proroci i kraljevi* pročitajte poglavje "Viđenja o budućoj slavi", str. 460—467 (u izvorniku 722—733).

Suvremena znanost naučava da se sva materija sastoji od atoma, koji su i sami sastavljeni od dvije vrste manjih čestica, kvarkova i leptona, za koje se smatra da su građevni blokovi cjelokupne fizičke stvarnosti. Ako se, dakle, u srži fizičkog svijeta nalaze kvarkovi i leptoni, zar ne bi Bog, koji je ne samo stvorio ovaj svijet, već ga i održava, mogao jednostavno preuređiti kvarkove i leptone kada dode trenutak da nas uskrsi? Rugajući se uskrsnuću, ateist Bertrand Russell postavio je pitanje što se događa s onima koje su pojeli kanibali, jer se njihovo tijelo onda ugrađuje u tijelo kanibala — i tko onda što dobiva prigodom uskrsnuća? Ali pretpostavimo da Bog jednostavno uzme kvarkove i leptone, najsitnije građevne čestice života i onda nas od njih, na osnovi informacija koje posjeduje o svakom od nas, ponovno sastavi? A nisu Mu potrebni ni naši kvarkovi i leptoni, može upotrijebiti bilo koje. Ili bi mogao svojom riječju jednostavno stvoriti nove kvarkove i leptone. Kako god to učinio, Bog koji je stvorio svemir može nas ponovno stvoriti, što je i obećao da će učiniti o uskrsnuću mrtvih.

"Životodavac će svoje kupljeno vlasništvo prizvati u prvom uskrsnuću, a do tog pobjedonosnog časa, kad će se oglasiti posljednja truba i kada će golema vojska krenuti u vječnu pobjedu, svaki usnuli svetac bit će čuvan i zaštićen kao vrijedni dragulj koji Bog poznaje po imenu. Zahvaljujući Spasiteljevoj sili koja je za života prebivala u njima i tome što su bili dionici božanske naravi, oni će biti podignuti iz mrtvih." (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, sv. 4, str. 1143)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Procjenjuje se da postoji dva trilijuna galaktika, od kojih se svaka sastoji od milijardi i milijardi zvijezda. A neke od tih zvijezda imaju planete koji oko njih kruže, kao što planeti našeg Sunčevog sustava kruže oko Sunca. Zamislite sada nevjerljivu moć Boga koji nije samo stvorio sve te zvijezde, već ih i održava i zna svaku po imenu (Psalam 147,4). Premda ta zadivljujuća činjenica ne dokazuje da će taj isti Bog uskrisiti mrtve, kako nam ona ipak otkriva nevjerljivu silu koju On posjeduje, i pokazuje izvan svake sumnje da uskrsnuće nipošto nije izvan Njegove moći?

2. U Hebrejima 11 naglašava se vjernost i očekivanja mnogih "junaka vjere" iz prošlosti. Kako to poglavje može obogatiti naše razumijevanje nade koju su imali ljudi u starozavjetno vrijeme, čak i prije Isusovog uskrsnuća?

Slučajevi uskrsnuća prije Krista

“Ja sam uskrsnuće i život — reče joj Isus. — Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će. Tko živi i vjeruje u me, sigurno neće nigda umrijeti. Vjeruješ li ovo?” (Ivan 11,25.26)

Biblijski tekstovi: Juda 1,9; Luka 9,28-36; 1. o kraljevima 17,8-24; Luka 7,11-17; Marko 5,35-43; Ivan 11,1-44.

Starozavjetni tekstovi o uskrsnuću koje smo dosad razmatrali uglavnom su se zasnivali na očekivanjima pojedinaca (Job 19,25-27; Hebrejima 11,17-19; Psalam 49,16; 71,20) i obećanjima za budućnost (Daniel 12,1.2.13). Međutim, postoje i nadahnuti izvještaji o slučajevima u kojima su ljudi doista bili podignuti iz mrtvih.

Prvi je uskrsnuo Mojsije (Juda 1,9; Luka 9,28-36). Tijekom vladavine izraelskih kraljeva, sin udovice iz Sarfate (1. o kraljevima 17,8-24) i Šunamkin sin (2. o kraljevima 4,18-37) također su uskrsnuli. Dok je boravio ovdje u tijelu, Krist je uskrisio sina udovice iz Naina (Luka 7,11-17), Jairovu kćer (Luka 8,40-56), a onda i Lazara (Ivan 11). Osim Mojsija, svi ti ljudi su podignuti kao smrtnici koji će u svoje vrijeme ponovno umrijeti. Ti slučajevi također potvrđuju biblijski nauk o besvjесnom stanju mrtvih (Job 3,11-13; Psalam 115,17; 146,4; Propovjednik 9,5.10). Ni u jednom od tih izvještaja, niti u bilo kojem drugom biblijskom narativu o uskrsnuću, ne spominje se navodno iskustvo zagrobnog života.

Ovog ćemo tjedna pobliže razmotriti slučajeve uskrsnuća prije smrti i uskrsnuća samog Krista.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 400—404.

MOJSIJEVO USKRSNUĆE

Pročitajte Juda 1,9; Luka 9,28-36. Koje dokaze o tjelesnom uskrsnuću Mojsija nalazite u tim redcima?

Prema tvrdnjama nekih grčkih crkvenih otaca iz Aleksandrije, pri-godom Mojsijeve smrti mogla su se vidjeti dva Mojsija: jedan živ u duhu, drugi mrtav u tijelu; jedan se Mojsije uzdizao na Nebo s andelima, drugi je sahranjen u zemlji. (Vidi Origen, *Homilies on Joshua* 2.1; Klement Aleksandrijski, *Stromata* 6.15.) To razlikovanje između uzdizanja duše i sahranjivanja tijela može biti logično onima koji vjeruju u grčki pojam besmrtnе duše, ali takvo što ne nalazimo u Bibliji. U Judi 9 potvrđuje se biblijski nauk jer se tu prepirka vodi "za Mojsijevo tijelo", a ne za neku navodno preživjelu dušu.

U Ponovljenom zakonu 34,5-7 piše da je Mojsije umro u starosti od 120 godina i Bog ga je sahranio na skrivenom mjestu, u jednoj dolini u Moabu. Ali Mojsije nije ostao dugo тамо. "Sam Krist, s andelima koji su ukopali Mojsija, sišao je s Neba da pozove zaspalog svetog čovjeka. ... Krist je po prvi put trebao dati život mrtvacu. Dok su se Knez života i andeli svjetlosti približavali grobu, Sotona je strepio da ne izgubi svoju vlast. ... Krist se nije upuštao u razgovor sa Sotonom. ... Ali Krist je sve prepustio svom Ocu riječima: 'Neka bi ti Gospodin zapovjedio da šutiš!' (Juda 1,9) ... Uskrsnuće je zauvijek osigurano. Sotona je ostao bez plijena; umrli pravednici ponovno će oživjeti." (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 397,398; u izvorniku 478,479)

Jasan dokaz o Mojsijevom uskrsnuću nalazimo na gori preobraženja. Tu se Mojsije pojavio zajedno s prorokom Ilijom, koji se uznio na Nebo ne vidjevši smrti (2. o kraljevima 2,1-11). Mojsije i Ilija čak su razgovarali s Isusom (vidi Luka 9,28-36). "I gle, dva čovjeka, Mojsije i Ilija, počnu s njim razgovarat. Pojaviše se u sjaju, a govorili su o njegovoj smrti koju mu je trebalo podnijeti u Jeruzalemu." (Luka 9,30.31) Pojavljivanje Mojsija kao dokaz Kristove predstojeće pobjede nad grijehom i smrću, opisano je ovdje na način koji se ne može pogrešno shvatiti. Bili su to Mojsije i Ilija, a ne njihovi "duhovi" (uostalom, Ilija nije umro), koji su se tu pojavili pred Isusom.

Mojsiju nije bilo dopušteno da uđe u ovozemaljski Kanaan (Ponovljeni zakon 34,1-4), ali je prenesen u nebeski Kanaan. Što nam to govori o Bogu koji "može učiniti neograničeno više od onoga što možemo moliti ili misliti" (Efežanima 3,20)?

DVA STAROZAVJETNA SLUČAJA

**Pročitajte: 1. o kraljevima 17,8-24; 2. o kraljevima 4,18-37.
Koje sličnosti i razlike zapažate između ta dva uskrsnuća?**

U Hebrejima 11 čitamo da vjerom "žene ponovo primiše svoje mrtve zbog uskrsnuća" (Hebrejima 11,35). Ovdje se radi o dva uskrsnuća koja ćemo prikazati u današnjem proučavanju.

Prvo od njih (vidi 1. o kraljevima 17,8-24) dogodilo se tijekom velikog otpada u Izraelu, do kojeg je došlo pod utjecajem kralja Ahaba i njegove poganske žene Izebele. Dok je ozbiljna suša pustošila zemlju, Bog je zapovjedio Iliju da ode u Sarfatu, grad izvan Izraela. On je tu sreo siromašnu feničku udovicu koja se spremala pripremiti posljednji oskudan obrok za sebe i svojeg sina prije nego što oboje umru od gladi. Ali njihovi životi su poštedeni zahvaljujući čudu s brašnom i uljem koje nije bilo potrošeno dok suša nije završila. Nešto kasnije njezin sin se razbolio i umro. Očajna, majka je prekljinjala Iliju koji je zavapio k Bogu. "Jahve je uslišio molbu Iljinu, u dijete se vratila duša, i ono oživje." (1. o kraljevima 17,22)

Drugo uskrsnuće (vidi 2. o kraljevima 4,18-37) odigralo se u Šunamu, selu južno od gore Gilboe. Elizej je pomogao jednoj siromašnoj udovici da otplati svoje dugove uz pomoć čuda s uljem kojim je napunjeno mnogo posuda (2. o kraljevima 4,1-7). Poslije je u Šunamu upoznao bogatu udanu ženu koja nije imala djece. Prorok joj je rekao da će dobiti sina i to se dogodilo upravo kao što je prorečeno. Dijete je raslo i bilo je dobrog zdravlja, ali jednog dana se iznenada razboljelo i umrlo. Šunamka je otišla na goru Karmel i pozvala Elizeja da podje s njom i vidi njezinog sina. Elizej se ustrajno molio Jahvi i dijete je na kraju ponovno oživjelo. Te su žene imale različito društveno zaleđe, ali istu spasonosnu vjeru. Fenička udovica ugostila je proroka u posebno teško vrijeme, kad za njega nije bilo sigurnog mjesta u Izraelu. Šunamka i njezin muž sagradili su posebnu sobu u kojoj je prorok Elizej mogao boraviti dok je prolazio kroz njihove krajeve. Kada su ta dva djeteta umrla, njihove vjerne majke obratile su se Božjim prorocima i doživjele radost da svoju djecu ponovno vide živu.

To su veličanstveni izvještaji, ali koliko na svaki od ta dva izvještaja ima drugih nezabilježenih, u kojima se ništa tako čudesno nije dogodilo? Kako bi nas ta tužna činjenica trebala naučiti koliko je obećano uskrsnuće na svršetku vremena važno za našu vjeru?

SIN UDOVICE IZ NAINA

Biblija kaže da je Isus "prošao čineći dobro i ozdravljujući sve koje davao bijaše tlačio, jer Bog bijaše s njim" (Djela 10,38). Sva evanđelja puna su izvještaja o tome kako je Isus služio potrebitim i napačenim dušama, zbog čega su mnogi Židovi poslije povjerovali da je Isus obećani Mesija.

"Bilo je cijelih sela u kojima se ni iz jedne kuće nije čuo uzvik boli, jer je On prošao njima i iscijelio sve bolesnike. Njegovo je djelo bilo dokaz Njegove božanske punomoći. Ljubav, milosrđe i samilost otkrivali su se u svakom činu Njegovog života; Njegovo je srce bilo puno nježne sućuti prema ljudskom rodu. On je uzeo ljudsku narav da bi mogao ispuniti ljudske potrebe. Najsiromašniji i najponiženiji nisu Mu se bojali pristupiti. I mala djeca osjećala su Njegovu privlačnost." (Ellen G. White, *Put Kristu*, str. 8; u izvorniku 11,12)

Pročitajte Luka 7,11-17. Koja je važna razlika između tog uskrsnuća i uskrsnuća o kojima smo govorili jučer?

Tijekom svoje službe u Galileji, Isus je liječio bolesne i istjerivao zle duhove. Dok su se jednom prigodom On i Njegovi sljedbenici približavali Nainu, kroz gradska vrata prošla je pogrebna povorka. U otvorenom ljesu nalazio se sin jedinac udovice koja je neutješno plakala. Pun suošjećanja prema ucviljenoj majci, Isus joj je rekao:

"Nemoj plakati!" A onda se okrenuo prema njezinom mrtvom sinu u ljesu i zapovjedio mu: "Mladiću, tebi govorim, ustani!" Sin se vratio u život i "Isus ga dade njegovoj majci" (Luka 7,13-15). Isusova prisutnost potpuno je promijenila cijelu sliku i mnogi koji su svjedočili tom čudu znali su ne samo da se dogodilo nešto zapanjujuće, već i da je netko poseban (zvali su ga "veliki prorok") među njima.

I fenička udovica (1. o kraljevima 17,8-24) i Šunamka (2. o kraljevima 4,18-37) tražile su pomoć — od Ilike i Elizeja. Ali udovica iz Naina dobila je pomoć a da je uopće nije tražila. To znači da je Bogu stalo do nas čak i kad se osjećamo nedostojnjima da Ga molimo za pomoć. Isus je vidio problem i pozabavio se njim — što je bilo tako znakovito za Isusa tijekom cijele Njegove službe.

Prava vjera obuhvaća i brigu o siročadi i udovicama u našoj sredini (Jakov 1,27). Premda je jasno da nećemo moći činiti ista čuda kao Isus, kako ipak možemo pomoći onima oko nas koji pate?

JAIROVA KĆI

Uskrsnuće prije smrti i uskrsnuća samog Isusa nisu bila ograničena na neku posebnu etničku skupinu ili društvenu klasu. Mojsije je bio najveći vođa Božjeg naroda svih vremena (Ponovljeni zakon 34,10-12). Nasuprot tome, siromašna fenička udovica nije čak ni bila iz Izraela (1. o kraljevima 17,9). Šunamka je bila ugledna u svojoj zajednici (2. o kraljevima 4,8). Udovica iz Naina imala je samo jednog sina o kojem je vjerojatno ovisila (Luka 7,12). Za razliku od nje, Jair je bio nadstojnik sinagoge, vjerojatno u Kafarnaumu (Marko 5,22). Bez obzira na njihovo različito kulturno položaj, svi su oni bili blagoslovljeni Božjom životodavnom silom.

Pročitajte Marko 5,21-24.35-43. Što možemo saznati o smrti na osnovi Kristovih riječi: "Dijete nije umrlo, već spava." (Marko 5,39)?

Jairova dvanaestogodišnja kći ležala je smrtno bolesna kod kuće. Zato je on otišao k Isusu i molio Ga da podje s njim u njegovu kuću i svoje iscjeljujuće ruke položi na nju. Ali prije nego što su tamo stigli, netko je već donio tužnu vijest: "Kćerka ti je već umrla. Čemu još mučiš učitelja!?" (Marko 5,35) Tada je Isus rekao ožalošćenom ocu: "Ne boj se! Samo vjeruj!" (Marko 5,36) I doista, jedino što je taj otac mogao učiniti bilo je da se potpuno osloni na Božju pomoć.

Došavši u kuću, Isus je rekao onima koji su se tu okupili: "Zašto bučite i plačete? Dijete nije umrlo, već spava." (Marko 5,39) A oni su Ga ismijavali jer su (1) znali da je umrla i (2) nisu shvatili pravo značenje Njegovih riječi. "Utješna metafora kojom se 'smrt' označava kao 'san' bila je Kristov omiljeni način na koji je govorio o tom iskustvu (Matej 9,24; Luka 8,52; vidi Ivan 11,11-15). Smrt je san, ali veoma dubok san iz kojeg samo veliki Životodavac može probuditi čovjeka, jer samo On posjeduje ključeve groba (vidi Otkrivenje 1,18; usporedi Ivan 3,16; Rimljanim 6,23)." (The SDA Bible Commentary sv. 5, str. 609)

Nakon uskrsnuća te djevojčice, oni koji su je vidjeli "snebivali se u velikom čudu" (Marko 5,42). Što nas ne treba iznenaditi. Jer smrt je zasad konačna, apsolutna i naizgled neopoziva. Vidjeti takvo što vlastitim očima sigurno je bilo zapanjujuće iskustvo koje mijenja život.

Isusove riječi: "Ne boj se! Samo vjeruj!" (Marko 5,36) značajne su i za nas danas. Kako možemo upravo to činiti čak i u strašnim trenucima, kada i jest najvažnije da vjerujemo?

LAZAR

Pročitajte Ivan 11,1-44. U kojem se smislu Isus "proslavio" Lazarovom bolešću i smrću (Ivan 11,4)?

I tu je Isus opet upotrijebio metaforu sna misleći na smrt. "Naš prijatelj Lazar spava, ali ja idem da ga probudim." (Ivan 11,11) Budući da su neki pomislili da On govori o doslovnom snu (Ivan 11,11-13), Isus je pojasnio što je time htio reći:

"Lazar je umro." (Ivan 11,12-14) Kad je Isus stigao u Betaniju, Lazar je bio mrtav već četiri dana. Njegov leđ je već trunuo (Ivan 11,17.39). Kada se tijelo počne raspadati u toj mjeri da zaudara, tada više nema sumnje da je osoba mrtva.

Zato kad je Isus rekao Marti: "Uskrsnut će brat tvoj" (Ivan 11,23), ona je odmah potvrdila svoje vjerovanje u konačno uskrsnuće. Ali Isus je tada izjavio: "Ja sam uskrsnuće i život. ... Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će. Vjeruješ li ovo?" (Ivan 11,23-26) A onda je dodao: "Ako vjeruješ, vidjet ćeš slavu Božju!" (Ivan 11,40 — Šarić) Marta je povjerovala i vidjela je slavu Božju u uskrsnuću svojeg brata.

Biblija kaže da je život stvoren Božjom riječju (Postanak 1,20-30; Psalam 33,6), pa Njegovom riječju može biti i obnovljen, kao u Lazarovom slučaju. Nakon kratke molitve Isus je zapovjedio:

"Lazare, izidi!" (Ivan 11,43) I u tom trenutku ljudi su vidjeli Božju životodavnu silu, istu silu koja je riječju dovela svijet u postojanje, i istu silu koja će na svršetku vremena, u uskrsnuću, pozvati mrtve natrag u život.

Uskrsnućem Lazara Isus je dokazao da ima moć nad smrću — a može li za bića poput nas koja neizbjježno umiru, postojati neki veličanstveniji način za pokazivanje Božje slave?

Pročitajte Ivan 11,25.26. U jednom retku Isus govori da vjernici umiru, a u sljedećem da vjernici nikad ne umiru. Čemu nas tu Isus uči i zašto je shvaćanje da je smrt san bez svijesti tako važna za razumijevanje Kristovih riječi? Zašto nam Njegove riječi, kao grešnim bićima predodređenim za grob, pružaju tako veliku nadu?

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U djelima Ellen G. White pročitajte poglavlja: u knjizi *Patrijarsi i proroci* poglavje "Mojsijeva smrt", str. 391—399 (u izvorniku 469—480); u knjizi *Proroci i kraljevi* poglavla "Glas strogoga ukora", str. 83—92 (u izvorniku 129—142), i "Prorok mira", str. 151—156 (u izvorniku 237—243); u knjizi *Isusov život* poglavla "Rimski kapetan", str. 252—254 (u izvorniku 318,319), "Dodir vjere", str. 275,276 (u izvorniku 342,343), "Lazare, izidi!", str. 429—439 (u izvorniku 524—536).

"U Kristu je iskonski, nepozajmljeni, nestečen život. 'Tko ima Sina, ima život.' (1. Ivanova 5,12) Kristovo Božanstvo je vjernikovo čvrsto obećanje o vječnom životu. 'Tko vjeruje u mene', rekao je Isus, 'ako i umre, živjet će. Tko god živi i vjeruje u me, sigurno neće nigda umrijeti. Vjeruješ li ovo?' Krist ovdje unaprijed gleda u vrijeme svojega drugog dolaska. Tada će umrli pravednici ustati u neraspadljivosti, a živi pravednici uzet će se na Nebo ne vidjevši smrti. Čudo koje će Krist upravo učiniti, uskrsnuće Lazara iz mrtvih, predstavljat će uskrsnuće svih umrlih pravednika. Svojom riječi i svojim djelima On je proglašio sebe Začetnikom uskrsnuća. On, koji će i sam uskoro umrijeti na križu, stajao je s ključevima smrti, kao pobjednik nad grobom, pokazujući svoje pravo i silu darovati vječni život." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 530)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Tijekom proročke službe Ilike i Elizeja umrlo je mnogo ljudi, kao i tijekom Kristove ovozemaljske službe, a samo mali broj njih je uskrsnuo. (Vidi Luka 4,24-27) Kakva će razlika uopće postojati u iskustvu umrlih, bilo da su uskrsnuli u prošlosti ili o drugom dolasku, s obzirom na stanje čovjeka nakon smrti?

2. Mnogi su pisci tijekom vjekova pisali o uzaludnosti života koji uvijek završava smrću. zajedno s drugim živim bićima — pilićima, dabrovima, ribama itd. — svi mi umiremo. Međutim, takva sudbina nama ljudima u određenom smislu pada još teže nego životinjama, jer mi znamo da ćemo umrijeti. (Vidi Propovjednik 9,5.) Pilići, dabrovi i ribe to ne znaju. Zašto je s tim u vezi obećanje o uskrsnuću tako važno za nas?

3. Ako smatraste da je duša besmrtna i da umrli, pogotovo oni koji su bili pravedni, žive na Nebu nakon smrti, kakva potreba uopće postoji za uskrsnućem na svršetku vremena?

4. Kad bi vas netko nazvao i pitao: "Je li Sanja tu?" — mogli biste odgovoriti: "Jeste, ali spava." Međutim, u slučaju da je umrla i da vas netko pita: "Je li Sanja tu?" — sigurno ne biste odgovorili: "Da, tu je, ali je mrtva." Zašto ne? Čemu nas to uči o smrti?

On je umro za nas

"Kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, tako mora biti podignut Sin Čovječji, da svatko tko vjeruje u njega ima život vječni." (Ivan 3,14.15)

Biblijski tekstovi: Otkrivenje 13,8; Matej 17,22.23; Marko 9,30-32; Ivan 19,1-30; Rimljanima 6,23; 1. Korinćanima 1,18-24.

Kaže se da ne možemo izbjegići samo smrt i porez.

To nije u potpunosti točno. Ljudi mogu izbjegići porez, ali ne i smrt. Možda možemo odgoditi smrt za nekoliko godina, ali prije ili poslije ona uvijek dolazi. A s obzirom na to da znamo da svi mrtvi, i pravedni i nepravedni, najprije završavaju na istom mjestu, naša nada u uskrsnuće je sve što imamo. Kao što kaže Pavao, bez te nade i "oni koji u Kristu umriješe, izginuše" (1. Korinćanima 15,18), što bi bilo prilično čudno reći kad bi "oni koji u Kristu umriješe" lebdjeli na Nebu u Božjoj prisutnosti.

Prema tome, Kristovo uskrsnuće presudno je za našu vjeru jer u Njegovom uskrsnuću imamo jamstvo za svoje vlastito. Ali prije nego što je uskrsnuo iz mrtvih, Krist je, naravno, morao umrijeti. Zbog toga se On, usred agonije u Getsemaniju, u očekivanju svoje smrti, molio: "Sad mi je duša duboko potresena. I što da kažem? Oče, spasi me od ovoga časa? — Ali sam radi ovoga i došao u ovaj čas!" (Ivan 12,27) Dakle, došao je da bi umro.

Ovog ćemo se tjedna usredotočiti na Kristovu smrt i njezino značenje za obećanje vječnog života.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 405—414.

OD POSTANKA SVIJETA

Pročitajte sljedeće tekstove: Otkrivenje 13,8; Djela 2,23; 1. Petrova 1,19.20. Zašto se Krist može smatrati "žrtvovanim od postanka svijeta"?

"I poklonit će joj se svi, koji stanuju na zemlji, kojima ime nije zapisano u knjizi života Janjetina, koje je žrtvovano od postanja svijeta." (Otkrivenje 13,8 — Šarić) Ovdje je za nas ključna misao da je Krist "Janje žrtvovano od postanja svijeta". Očito je da to moramo razumjeti u simboličkom smislu (Otkrivenje je puno simbola), jer je Krist razapet tisućama godina nakon stvaranja Zemlje. Ovaj tekst kaže da je plan spasenja uspostavljen prije stvaranja svijeta. A u središtu tog plana je smrt Isusa, Janjeta Božjeg, na križu.

Pročitajte Titu 1,2. Kada je prema ovom retku načinjen plan spasenja, u čijem je središtu Kristova smrt?

"Plan za naše spasenje nije bila naknadna misao, plan načinjen nakon Adamova pada. ... On je objava načela koja su od vječnosti bila temelj Božjeg prijestolja." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 9; u izvorniku 22)

Taj plan najprije je otkriven Adamu i Evi u Edenu (Postanak 3,15.21), i simbolički je prikazan krvnim žrtvama u Starom zavjetu. Na primjer, kad je kušao Abrahamovu vjeru, Bog je providio ovnu za žrtvu umjesto Izaka (Postanak 22,11-13). Ta zamjena je još jasnije simbolički prikazala Kristovu otkupiteljsku žrtvu na križu.

Prema tome, središnje mjesto u cijelokupnom planu spasenja zauzima smrt Isusa kao zamjene, koja je vjekovima simbolizirana životinjskim žrtvama, od kojih je svaka bila protulik Isusa koji je umro na križu kao "Jaganjac Božji koji uzima grijeh svijeta" (Ivan 1,29).

Životinjske žrtve su jezive i krvave — to je točno. Ali budući da naglasak i jest upravo na toj jezivosti i krvavosti, što nas to uči o Kristovoj smrti za nas i o tome koliko je strašna bila cijena grijeha?

NAJAVA KRIŽA

Kakve su bile reakcije učenika na Isusovo proricanje vlastitog stradanja i smrti, i čemu bi nas njihove reakcije trebale naučiti o opasnostima od pogrešnog razumijevanja Svetog pisma?

Matej 16,21-23 .....

Matej 17,22.23; Marko 9,30-32; Luka 9,44.45 .....

Luka 18,31-34 .....

Isus je bio rođen da bi umro i živio je da bi umro. Svaki korak koji je učinio vodio Ga je bliže Njegovoj velikoj otkupiteljskoj žrtvi na križu. U potpunosti svjestan svojeg poslanja, On nije dopuštao da Mu bilo tko ni bilo što odvrati pozornost od nje. "Cijeli Njegov život bio je samo uvod u Njegovu smrt na križu." (Ellen G. White, *Fundamentals of Christian Education*, str. 382)

U posljednjoj godini svoje ovozemaljske službe Isus je sve otvorenije govorio učenicima o svojoj predstojećoj smrti. Ali oni su izgleda bili nesposobni i nevoljni prihvatići Njegove tvrdnje. Budući da su bili zadojeni lažnim predodžbama o ulozi Mesije, posljednje što su očekivali bilo je da će On, Isus, pogotovo kao Mesija, umrijeti. Ukratko, njihova pogrešna teologija donijela im je nepotrebnu bol i patnju.

Isus je već Nikodemu najavio: "Kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, tako mora biti podignut Sin Čovječji, da svatko tko vjeruje u njega ima život vječni." (Ivan 3,14.15) Dok su bili u Cezareji Filipovoj, Isus je rekao učenicima "da mora ići u Jeruzalem, gdje će mnogo trpjjeti od starješina, glavara svećeničkih i književnika, da će biti ubijen i da će uskrsnuti treći dan" (Matej 16,21). Dok su nasamo prolazili kroz Galileju (Marko 9,30-32) i tijekom svojeg posljednjeg putovanja u Jeruzalem (Luka 18,31-34), Isus je svojim učenicima ponovno govorio o svojoj smrti i uskrsnuću. Ali kako to nije bilo ono što su željeli čuti, jednostavno Ga nisu ni slušali. I mi lako možemo učiniti istu pogrešku.

Narod, a posebno Božji izabrani narod, imao je lažne predodžbe u vezi s prvim dolaskom Mesije. Koje lažne predodžbe danas postoje u vezi s Isusovim drugim dolaskom?

"SVRŠENO JE!"

Pročitajte Ivan 19,1—30. Koja se ključna poruka za nas nalazi u Isusovim riječima: "Svršeno je"?

Presudan trenutak za Krista, čovječanstvo i cijeli svemir konačno je nastupio. U dubokoj agoniji On se borio protiv sila tame. Polako je prelazio put od Getsemanijskog preko nepoštenog suđenja do brda Golgoti. Zli anđeli pokušavali su Ga svaljati. Dok je Isus visio na križu, vodeći svećenici, književnici i starješine rugali su Mu se govoreći: "Druge je spasio, a sam sebe ne može spasiti. On je kralj Izraelov! Neka sada siđe s križa pa ćemo vjerovati u njega!" (Matej 27,42)

Je li Krist mogao sići s križa i spasiti se? Jest, mogao je, ali nije htio. Njegova bezuvjetna ljubav prema cijelom čovječanstvu, uključujući i one koji su Mu se rugali, nije Mu dopustila da odustane. "Ti rugaći su bili među onima radi čijeg spasenja je umirao i On nije mogao sići s križa i spasiti sebe jer je bio prikovan ne klinovima, već svojom voljom da ih spasi." (Alfred Plummer, *An Exegetical Commentary on the Gospel According to S. Matthew*, London: Elliot Stock, 1910., str. 397)

Krist je svojim stradanjem pobjedivao Sotonino kraljevstvo, premda je upravo Sotona pokrenuo događaje koji su doveli do križa uključujući i Judinu izdaju (Ivan 6,70; 13,2.27). "Na neki način, koji evangelist ne pokušava opisati, Isusova smrt istodobno je bila djelo Sotone i čin kojim je Isus izvojevaо pobjedu nad Sotonom." (George E. Ladd, *A Theology of the New Testament*, rev. ed., Cambridge, UK: Lutterworth Press, 1994., str. 192)

Povikavši s križa: "Svršeno je!" (Ivan 19,30) Krist nije objavio samo završetak svoje muke, već, što je posebno važno, i činjenicu da je On pobijedio u velikoj kozmičko-povijesnoj borbi protiv Sotone i njegovih zlih sila. "Cijelo Nebo proslavlјalo je Spasiteljevu pobjedu. Sotona je bio pobijeden i znao je da je njegovo carstvo propalo." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 629; u izvorniku 758) Teško je opisati taj nevjerojatan kontrast — u krajnjem poniženju Božji Sin je radi nas i cijelog svemira izvojevaо najveću i najslavniju pobjedu.

Razmislite koliko je grijeh strašan kada je za njegovo otkupljenje bila nužna Kristova smrt. Čemu bi nas ta istina trebala naučiti o tome koliko su naša djela beskorisna za stjecanje ikakvih zasluga pred Bogom? Što bismo mi uopće mogli dodati onome što je Krist već učinio za nas? Iznesite svoj odgovor u subotu u razredu.

ON JE UMRO ZA NAS

Pročitajte Ivan 3,14-18; Rimljanima 6,23. Što prema tim redcima Kristova smrt znači za nas?

Kada je Isus došao na rijeku Jordan da se krsti, Ivan Krstitelj je uzviknuo: "Evo Jaganjca Božjeg koji uzima grijeh svijeta!" (Ivan 1,29) Tom je izjavom potvrdio da su na Krista ukazivale sve starozavjetne žrtve. Međutim, životinjske žrtve same po sebi nisu mogle ukloniti grijehu (Hebrejima 10,4). One su osiguravale samo uvjetni oprost, ovisno o djelotvornosti Kristove buduće žrtve na križu. "Ako priznajemo svoje grijehu, vjeran je on i pravedan: oprostit će nam grijehu i očistiti nas od svake nepravednosti." (1. Ivanova 1,9)

Pročitajte Ivan 3,16.17. Koju veliku nadu nalazimo u tim redcima, pogotovo kada s pravom osjećamo da zaslužujemo osudu zbog nečega što smo učinili?

Razmislite što sve to znači. Isus, jedno s Onim koji je stvorio svemir (Ivan 1,1-3), prinio je sebe za svakog od nas kao žrtvu za grijehu, i sve to da mi ne bismo morali biti osuđeni za ono za što bismo s pravom mogli biti osuđeni. To je veliko obećanje Evandelja.

Isus Krist je izjavio: "Bog je toliko ljubio svijet da je dao svoga Sina jedinca da ne umre nitko tko u njega vjeruje, nego da ima vječni život." (Ivan 3,16 — Suvremeni hrvatski prijevod) Ali nikad ne smijemo zaboraviti da je Krist dobrovoljno prinio sebe za nas (Hebrejima 9,14). Martin Luther opisuje križ kao "žrtvenik na kojem je On (Krist), obuzet ognjem bezgranične ljubavi koja je plamnjela u Njegovom srcu, prinio Ocu živu i svetu žrtvu svojega tijela i krvi, uz žarko posredovanje, s jakim vapajima i vrelim, tjeskobnim suzama (Hebrejima 5,7)." (Luther's Works, sv. 13, St. Louis, MO: Concordia Publishing House, 1956., str. 319) Krist je umro jednom za sve (Hebrejima 10,10) i jednom zauvijek (Hebrejima 10,12) jer je Njegova žrtva svedovoljna i nikad ne gubi svoju moć.

I to nije sve: "Da je samo jedna duša prihvatile Evandelje Njegove milosti, Krist bi — da spasi tu jednu dušu — izabrao život patnje, ponizanja i sramotnu smrt." (Ellen G. White, Služba lječenja, str. 75; u izvorniku 134,135)

Pročitajte ponovno Ivan 3,16 zamjenjujući riječi "svijet" i "nitko" svojim imenom. Kako možemo iz trenutka u trenutak to obećanje primjenjivati na sebe, pogotovo onda kada smo u napasti da grijesimo?

ZNAČENJE KRIŽA

Pročitatje 1. Korinćanima 1,18-24. Što Pavao govori o križu i kako ga on uspoređuje s mudrošću "ovoga svijeta"? Zašto je poruka križa toliko značajna čak i danas, kada "materijalizam" (misao da je sva stvarnost samo materijalna, što znači da nema Boga ni bilo kakvog natprirodnog djelovanja) vlada mudrošću ovoga svijeta?

Krist je središte povijesti spasenja. "Ni kroz svu vječnost nećemo moći dokučiti dubinu ljubavi otkrivene na križu s Golgotom, gdje su se beskrajna Kristova ljubav i neograničena sebičnost Sotone suočile licem u lice." (Stephen N. Haskell, *The Cross and Its Shadow*, South Lancaster, MA: Bible Training School, 1914.)

Dok je Krist ponizno prinosio sebe kao otkup za ljudski rod, Sotona Mu je sebično zadavao najteže patnje i muke. Krist nije umro samo prirodnom smrću s kojom se svaki čovjek mora suočiti. On je umro drugom smrću kako je nitko od onih koji Ga prihvate ne bi morao sam iskusiti.

U pogledu značenja križa ima nekoliko važnih aspekata koje trebamo uzeti u obzir. Prvo, križ je vrhunsko otkrivenje Božje pravednosti u postupanju s grijehom (Rimljanima 3,21-26). Drugo, križ je vrhunsko otkrivenje Božje ljubavi prema grešnicima (Rimljanima 5,8). Treće, križ je veliki izvor sile za kidanje okova grijeha (Rimljanima 6,22.23; 1. Korinćanima 1,17-24). Četvrti, križ nam je jedina nada za vječni život (Filipijanima 3,9-11; Ivan 3,14-16; 1. Ivanova 5,11.12). I peto, križ je jedini protuotrov za neku buduću pobunu u svemiru (Otkrivenje 7,13-17; 22,3).

Nijedna od tih ključnih istina o križu ne može se otkriti "mudrošću ovoga svijeta". Naprotiv, i onda je, kao i sada, propovijedanje križa bilo "ludost" prema svjetovnoj mudrosti, koja često ne priznaje ni najčešćiju moguću istinu — da Stvoritelj postoji (vidi Rimljanima 1,18-20).

Grčku riječ za "ludost" možemo povezati s našom riječju "glupost". Što znači da je propovijedanje križa "glupost" prema "mudrosti ovoga svijeta". Svjetovna mudrost ne može spoznati Isusa niti spasenje koje nam On nudi preko svoje smrti na križu.

Bez obzira na vrijednost koju bi nam neka "svjetovna mudrost" mogla ponuditi, zašto ona nikad ne smije utjecati na ono što vjerujemo o Isusu, niti na nadu koja nam se pruža "ludošću propovijedanja" (1. Korinćanima 1,21)?

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U djelima Ellen G. White pročitajte sljedeća poglavlja: u knjizi Isusov život poglavlja "Getsemani", str. 567—576 (u izvorniku 685—697), i "Golgota", str. 615—628 (u izvorniku 741—758); u knjizi Put Kristu poglavje "Pokajanje", str. 25 (u izvorniku 27).

"Vidjela sam da je čitavo Nebo zainteresirano za naše spasenje, a mi da budemo ravnodušni? Zar ćemo biti nemarni kao da nije važno hoćemo li biti spašeni ili izgubljeni? Zar ćemo prezreti žrtvu prinesenu za nas? Neki su to učinili. Oni su prezreli milosrđe i zbog toga su izloženi Božjem negodovanju. Ne možemo stalno žalostiti Božjega Duha. Nakon svega što je Bog učinio da spasi ljude, ako svojim životom pokazuju da preziru milosrđe koje je Isus ponudio, smrt će biti njihov dio i ona će biti skupo plaćena. Bit će to strašna smrt jer će morati osjetiti muku koju je Krist osjećao na križu kad je za njih platilo otkup koji su odbacili. Onda će shvatiti što su izgubili — vječni život i besmrtnu baštinu. Velika žrtva učinjena za spasenje naših duša pokazuje njezinu vrijednost. Kad je skupocjena duša izgubljena, ona je izgubljena zauvjek." (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 1, str. 114; u izvorniku 124)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. U Hebrejima 10,4 stoji: "Nemoćna je, naime, krv bikova i jaraca da uzme grijeha." Kako su se onda ljudi u starozavjetno vrijeme spašavali? Kako bi nam analogija s kreditnom karticom — kojom plaćamo odmah, ali nam račun stiže kasnije — mogla pomoći da bolje razumijemo to pitanje?

2. Pročitajte 2. Korinćanima 5,18-21. Ako je Krist umro za grijehu cijelog svijeta, zašto neće svi biti spašeni? Zašto osobni izbor igra tako ključnu ulogu u određivanju tko će biti spašen zahvaljujući križu, a tko će biti izgubljen usprkos velikoj žrtvi koja je prinesena za njega?

3. Čemu "svjetovna mudrost" uči, a "ludost" je pred Bogom? Jesu li sve zadivljujuće gradevine i sva ljepota ovoga svijeta nastale pukom slučajnošću? Je li svemir nastao apsolutno ni iz čega? Kojih se još primjera možete sjetiti?

4. Sjetite se posljednjeg pitanja iz odsjeka od utorka. Kako križ i ono što se na njemu dogodilo, ideju o spasenju djelima čini tako jalovom, tako pogrešnom i tako nespojivom s planom spaseњa?

Kristova pobjeda nad smrću

"Kad ga opazih, padoh kao mrtav k njegovim nogama, a on stavi na me svoju desnicu i reče mi: 'Ja sam Prvi i Posljednji, Onaj koji živi! Bio sam mrtav, ali, evo, živim u vijeće vjekova i imam ključeve smrti i podzemlja.'" (Otkrivenje 1,17.18)

Biblijski tekstovi: Matej 27,62-66; Ivan 10,17.18; Matej 27,51-53; Ivan 20,11-29; 1. Korinćanima 15,5-8.

Isusovo uskrsnuće u središtu je kršćanske vjere. Pavao je to vrlo snažno istaknuo kada je pisao: "Ako, naime, mrtvi uistinu ne uskršavaju, ni Krist nije uskrsnuo. A ako Krist nije uskrsnuo, bez ikakve je vrijednosti vaša vjera; vi ste još u svojim grijesima. Tada i oni koji u Kristu umriješe, izginuše." (1. Korinćanima 15,16-18) Razmotrit ćemo to detaljnije sljedećeg tjedna.

Dakle, koliko god Pavao stavljao naglasak na Kristovu smrt i koliko god ona bila važna — "jer ne držah zgodnim među vama išta drugo znati osim Isusa Krista, i to razapetoga" (1. Korinćanima 2,2) — ona nam ne bi bila ni od kakve koristi da nije bilo Njegovog uskrsnuća. Do te je mjeri Isusovo uskrsnuće presudno za cijelokupnu kršćansku vjeru i plan spasenja.

Međutim, teško bi bilo razumjeti zašto je Kristovo uskrsnuće, a samim tim i naše, toliko važno ako, kao što mnogi vjeruju, mrtvi u Kristu već uživaju u nebeskim blaženstvima budući da su "otišli kući da bi bili s Gospodinom".

Ovog ćemo tjedna proučavati o Kristovom uskrsnuću i razmotriti sve uvjerljive dokaze koje imamo kako bismo vjerovali u njega.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 415—418.

ZAPEČAĆENI GROB

Činilo se da je Kristovo poslanje završeno (i to neuspješno) Njegovom smrću na križu. Sotona je uspio potaknuti Judu da izda Spasitelja (Luka 22,3.4; Ivan 13,26.27), a svećeničke glavare i starješine da zahtijevaju Njegovu smrt (Matej 26,59; 27,20). Pošto je Isus uhićen, "svi njegovi učenici ostave ga i pobegnu" (Matej 26,56), a Petar Ga je triput zatajio (Matej 26,69-75). Sada je Isus ležao u zapečaćenom grobu isklesanom u stijeni, zatvorenom velikim kamenom koji je čuvala rimska straža (Matej 27,57-66), dok su nad njim bdjele nevidljive demonske sile. "Da je mogao, on (sotona) bi držao Krista zaključanog u grobu." (Ellen G. White, *Manuscript Releases*, sv. 12, str. 412)

Tijekom svoje zemaljske službe Krist je pretkazao ne samo svoju smrt na križu, već i uskrsnuće. Koristeći se istočnjačkim, uključivim načinom izražavanja prema kojem se dio dana računa kao cijeli dan — Isus je napomenuo: "Kako je Jona bio u utrobi morske nemani tri dana i tri noći, tako će i Sin Čovječji proboraviti u krilu zemlje tri dana i tri noći." (Matej 12,39.40) Drugom prigodom Isus je naglasio da će biti ubijen, ali da će trećeg dana uskrsnuti (Matej 16,21; 17,22.23; 20,17-19). Svećenici i farizeji bili su svjesni tih izjava i poduzeli su određene mjere želeći spriječiti Njegovo uskrsnuće.

Pročitajte Matej 27,62-66. Kako su sve te radnje kasnije pružile svijetu još više dokaza za Isusovo uskrsnuće?

Upravo su sve te mjere opreza koje su poduzete da bi Isus ostao zapečaćen u grobu i da bi se spriječilo Njegovo uskrsnuće, učinile Njegovu pobjedu nad smrću i vojskama zla samo još uočljivijom.

Ti ljudi su sigurno slušali o Isusovim čudima, a neka od njih su i vidjeli. Pa ipak su mislili da bi straža oko groba mogla Njega, koji je učinio tolika čudesna, spriječiti da uskrsne!

Osim toga, postavili su stražu oko grobnice u slučaju da se dogodi — što? Da učenici ukradu Njegovo tijelo i onda govore da je Isus ustao iz mrtvih? A kad bi ih pitali: Gdje je uskrsli Isus? — mogli bi jednostavno reći: Samo nam vjerujte na riječ.

Ako ništa drugo, postupci velikih svećenika jasno su pokazali koliko su se oni plašili Isusa, čak i nakon Njegove smrti. Možda su se duboko u sebi bojali da bi On ipak mogao uskrsnuti.

"USKRSNUO JE KAKO JE REKAO!"

Kristova pobjeda nad Sotonom i njegovim silama zla osigurana je na križu i potvrđena praznim grobom. "Kad je Isus položen u grob, Sotona je likovao. Usudio se ponadati da Spasitelj neće ponovno uzeti svoj život. Tvrđio je da polaže pravo na Gospodnje tijelo i postavio svoju stražu oko groba, žečeći zadržati Krista kao zarobljenika. Bio je vrlo razlučen kad su njegovi andeli pobjegli pred nebeskim vjesnikom. Kad je video Krista kako izlazi kao pobjednik, znao je da će njegovo carstvo doživjeti krah i da će najposlije i sâm morati umrijeti." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 649; u izvorniku 782) Iako je Kristova ljudska narav umrla, Njegova božanska narav nije. U svojoj božanskoj naravi On je imao moć da raskine okove smrti.

Pročitajte sljedeće tekstove: Matej 28,1-6; Ivan 10,17.18; Rimljanim 8,11. Tko je bio neposredno uključen u Isusovo uskrsnuće?

Tijekom svoje službe u Samariji Isus je izjavio da ima moć dati svoj život i opet ga uzeti (Ivan 10,17.18). Marti je rekao: "Ja sam uskrsnuće i život." (Ivan 11,25) Drugi tekstovi govore o Njegovom uskrsnuću kao o Božjem činu (Djela 2,24; Rimljanim 8,11; Galaćanima 1,1; Hebrejima 13,20). Čak je i jedan moćni Gospodnji andeo bio uključen u taj slavni događaj (Matej 28,1.2). U međuvremenu, u Mateju 28,11-15 otkrivaju se uzaludni i nerazumnoi naporci voda da nastave borbu protiv Isusa. Rimski stražari ispričali su vodama "sve što se dogodilo" (Matej 28,11). Ono što se prešutno podrazumijeva u ovom izvještaju jest da su stražari promatrali uskrsnuće. Jer u suprotnom, što bi njihove riječi značile? Da je andeo sišao s Neba, odmaknuo kamen, sjeo na njega, a oni se onesvijestili? Da je sljedeće čega su bili svjesni bila je prazna grobnica? Možda je, dok su Rimljani bili u nesvijesti, andeo odnio Isusovo tijelo? Možda su učenici to učinili? Ili ga je netko drugi ukrao? Što god da se dogodilo, Kristovo je tijelo nestalo.

To što je andeo sišao s Neba, što su se ljudi onesvijestili od straha i što je grob bio prazan, bilo bi već dovoljno da uznemiri vjerske vođe. Ali činjenica da "dadoše vojnicima veliku svotu novca" (Matej 28,12) kako bi ih ušutkali, potvrđuje da ih je to što su im oni rekli duboko zabrinulo. A to o čemu su im vojnici govorili bilo je, naravno, Isusovo uskrsnuće.

Neki se podsmjehuju zaključku da su prvi ljudi koji su vidjeli uskrslog Krista zapravo bili Rimljani. Zašto? U kojem je smislu ta činjenica postala simbol onoga što je trebalo doći — Evandelje objaviti i poganim?

MNOGI SU USKRSNULI S NJIM

“I gle! Hramski se zastor razdera na dvoje, od vrha do dna; zemlja se potrese, pećine se raspuknuše, a grobovi otvorile, te uskrsnuše mnoga tjelesa pravednika što bijahu umrli. Izidoše iz grobova poslije Isusova uskrsnuća, dodoše u Sveti grad i pokazaše se mnogima.” (Matej 27,51-53) Što nam taj nevjerojatni izvještaj govori o Isusovom uskrsnuću i onome što je njime ostvareno?

Potres je označio Isusovu smrt (Matej 27,50.51), a poslije je još jedan potres označio Njegovo uskrsnuće (Matej 28,2). U trenutku kad je Isus umro, “zemlja se potrese, pećine se raspuknuše, a grobovi otvorile, te uskrsnuše mnoga tjelesa pravednika što bijahu umrli. Izidoše iz grobova poslije Isusova uskrsnuća, dodoše u Sveti grad i pokazaše se mnogima.” (Matej 27,51-53) Ti sveti su ustali proslavljeni, kao svjedoci Kristovog uskrsnuća i slika onih koji će uskrsnuti na svršetku vremena. Tako je odmah nakon Isusovog uskrsnuća mnogim Židovima pružen snažan dokaz o tome, da bi vjerovali u Njega i prihvatali Ga za svojeg Spasitelja, što su mnogi i učinili, uključujući mnoge svećenike (vidi Djela 6.7).

“Za vrijeme svoje službe Isus je dizao mrtve u život. On je uskrisio sina udovice iz Naina, kći poglavara i Lazara. Ali oni nisu bili obučeni u besmrtnost. Premda su uskrsnuli, bili su još uvijek podložni smrti. Ali oni koji su izišli iz grobova prilikom Kristova uskrsnuća, ustali su u vječni život. Oni su se uznjeli s Njim kao znak Njegove pobjede nad smrću i grobom. ... Ovi su otišli u grad i pokazali se mnogima objavljujući: ‘Krist je uskrsnuo iz mrtvih i mi smo uskrsnuli s Njim.’ Tako je ovjekovječena sveta istina o uskrsnuću.” (Ellen G. White, *Isusov život* str. 650,651; u izvorniku 786)

Ljudski gledano, svećenički glavari i starješine uživali su velike prednosti. Posjedovali su vjersku vlast nad narodom, a mogli su čak i rimske vlasti i običnu svjetinu nagovoriti da im pomognu u ostvarenju planova koje su zacrtali. Međutim, zaboravili su da “Svevišnji ima vlast nad kraljevstvom ljudskim, i da ga on daje kome hoće” (Daniel 4,29). Njihove laži su opovrgnute i poništene pojavom tih uskrslih svetih.

Koliko god nam je loše u ovom trenutku, zašto se i dalje možemo uzdati u Božju konačnu pobjedu za nas dok se još uvijek mučimo na ovom palom svijetu?

SVJEDOCI KRISTOVA USKRSNUĆA

Pročitajte Ivan 20,11-29; 1. Korinćanima 15,5-8. Kako su učenici reagirali kada su se prvi put susreli s uskrslim Kristom?

Dva anđela pokraj praznog groba rekla su Mariji Magdaleni i nekim drugim ženama da je Isus uskrsnuo (Matej 28,1.5-7; Marko 16,1-7; Luka 24,1-11). Ali Isus se ubrzo osobno pojavio pred njima i Ijudi su Mu se poklonili (Matej 28,1.9.10; Ivan 20,14-18). Pojavio se i pred Petrom (Luka 24,34; 1. Korinćanima 15,5) i dvojicom učenika na putu u Emaus, čija su srca gorjela u njima dok im je govorio (Marko 16,12; Luka 24,13-35). Kada je Isus ušao u gornju sobu, učenici su najprije bili preplašeni, a onda ih je preplavila radost i oduševljenje zbog svega što se dogodilo (Luka 24,33-49; Ivan 20,19-23). Tjedan dana kasnije Isus je ponovno ušao u istu sobu ne otvarajući vrata, i tada je čak i Toma povjerovao u Njegovo uskrsnuće (Ivan 20,24-29).

Tijekom četrdeset dana između Njegovog uskrsnuća i uzašašća, Isusa je vidjelo "više od pet stotina braće" (1. Korinćanima 15,6), a i Jakov i drugi učenici (1. Korinćanima 15,7). Isus se pridružio nekim učenicima na obali Galilejskog jezera i doručkovao s njima, nakon čega je uslijedio Njegov razgovor s Petrom (Ivan 21,1-23). Moguće je da se Isus pojavio u još nekim prigodama (Djela 1,3) prije konačnog susreta s učenicima na dan svojeg uzašašća (Luka 24,50-53; Djela 1,1-11). Pavao je sebe smatrao očevicem uskrslog Krista koji mu se javio na putu u Damask (1. Korinćanima 15,8; usporedi Djela 9,1-9).

Kad su Tomi, koji je bio odsutan, ostali učenici rekli da su vidjeli uskrslog Gospodina, on je uzvratio: "Dok ne vidim na rukama njegovim znak od čavala i ne stavim prst svoj u mjesto od čavala i ne stavim ruke svoje u njegov bok, neću vjerovati." (Ivan 20,25) Kada se tjedan dana poslije ponovno javio učenicima, Isus je rekao Tomi koji je sada bio prisutan: "Pruži prst svoj ovamo: evo mojih ruku! Pruži ruku svoju i stavi je u moj bok te ne budi više nevjernik, već vjernik!" (Ivan 20,27) Tada je Toma rekao: "Gospodin moj i Bog moj!" A Isus je dodao: "Jer me vidiš, vjeruješ. Blago onima koji će vjerovati, a da nisu vidjeli!" (Ivan 20,29)

"Blago onima koji će vjerovati, a da nisu vidjeli!" Iako niste osobno vidjeli uskrslog Krista, koje razloge ipak imate za svoju vjeru u Njega?

PRVI PLOD UMRLIH

Pročitajte 1. Korinćanima 15,20 u svjetlu Ponovljenog zakona 26,1-11. Zašto Pavao kaže za Krista da je "prvenac" (u izvorniku "prvi plod") umrlih?

Prinošenje "prvog ploda" bilo je stari izraelski ratarski običaj s dubokim vjerskim značenjem. Bilo je to sveto priznavanje Boga za milostivog Domaćina koji je svojim upraviteljima povjerio zemlju s usjevima prispjelim za žetvu (vidi sljedeće tekstove: Izlazak 23,19; 34,26; Levitski zakonik 2,11-16; Ponovljeni zakon 26,1-11). Prvi plodovi nisu samo ukazivali na početak žetve, već su otkrivali i njezinu kakvoću.

Prema Waynu Grudem, "nazivajući Krista 'prvim plodom' (grč. *aparč*), Pavao metaforom iz ratarstva nagovještava da ćemo i mi biti kao Krist. Kao što 'prvi plodovi' ili prvo kušanje požnjevenih zrna pokazuju kakav će biti ostatak žetve, tako i Krist kao 'prvi plod' pokazuje kakvo će biti naše uskrslo tijelo kada nas Bog u svojoj posljednjoj 'žetvi' uskrisi iz mrtvih i dovede u svoju prisutnost." (Wayne Grudem, *Systematic Theology*, Grand Rapids, MI: Zondervan, 1994., str. 615)

Valja se podsjetiti da je Isus izišao iz groba s proslavljenim ljudskim tijelom, ali je i dalje nosio tragove svojeg raspeća (Ivan 20,20.27). Znači li to da će i uskrsla Božja djeca nositi fizička obilježja vlastitih patnji? Hoće li apostol Pavao u svojem proslavljenom tijelu i dalje trpjeti "trn u tijelu" (2. Korinćanima 12,7) i nositi "ožiljke trpljenja za Isusa" (Galaćanima 6,17 — Suvremeni hrvatski prijevod)?

Sve do svoje smrti Pavao je "nosio tjelesno obilježje Kristove slave — na svojim očima koje su bile zaslijepljene nebeskom svjetlošću (vidi Djela 9,1-9)" (Ellen G. White, *The Story of Redemption*, str. 275). Ali to ne znači da će se on ili bilo tko drugi od proslavljenih svetih uznijeti na Nebo s tragovima vlastitog stradanja (usporedi 1. Korinćanima 15,50-54). Što se Krista tiče, "zauvijek će nositi obilježja ove okrutnosti. Svaki ožiljak od klinova govorit će o čovjekovu čudesnom izbavljenju i velikoj cijeni kojom je otkupljen." (Ellen G. White, *Rani spisi*, str. 155; u izvorniku 179) Njegovi ožiljci jamče nam da će svi naši ožiljci zauvijek nestati.

Krist će zauvijek nositi ožiljke svojeg raspeća. Što to otkriva o Božjoj ljubavi prema nama i o tome koliko Ga je stajalo naše spasenje? Kako nam to pokazuje, između ostalog, i koliko je Božanstvo bilo spremno uložiti u naše spasenje?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte sljedeća poglavila: "U Josipovom grobu", str. 636—645 (u izvorniku 769—778); "Uskrsnuo je kako je rekao", str. 646—651 (u izvorniku 779—787); "Zašto plačeš?", str. 652—656 (u izvorniku 788—794); "Put u Emaus", str. 657—661 (u izvorniku 795—801); "Mir vama!", str. 662—667 (u izvorniku 802—808).

Suvremeni pogled na svijet ne priznaje Isusovo uskrsnuće. Međutim, povjesni su dokazi toliko čvrsti da su čak i oni koji ne mogu prihvati stvarnost uskrsnuća, primorani priznati kako su mnogi ljudi tvrdili da su vidjeli uskrslog Isusa. Dakle, velik dio argumenata onih koji osporavaju uskrsnuće zapravo je pokušaj da se objasni što je sve te ljude moglo navesti na pomisao da su vidjeli uskrslog Krista.

Tako neki tvrde da su svi učenici imali halucinacije o uskrslom Isusu. Drugi tvrde da Isus nije umro, već da je samo pao u nesvijest i onda se vratio u život nakon što je skinut s križa — a kada se ponovno pojavio, Njegovi sljedbenici pomislili su da je uskrsnuo iz mrtvih. A (vjerovali ili ne) neki čak tvrde da je Isus imao brata bližanca kojeg su učenici zamijenili s uskrslim Kristom. Drugim riječima, povjesni dokazi o Kristovom uskrsnuću toliko su snažni da su oni koji ga pokušavaju osporiti, primorani smišljati takvu vrstu argumenata. Budući da je uskrsnuće toliko važno, ne treba nas iznenaditi što nam je pruženo toliko dobrih razloga da vjerujemo u njega.

"Glas koji je uzviknuo s križa: 'Svrši se!', čuo se među mrtvima. On je prodro kroz zidove grobnica i pozvao usnule da ustanu. Tako će biti kad se s Neba začuje Kristov glas. Taj glas prodrijet će u grobnice i otvoriti humke, i mrtvi u Kristu uskrsnut će. Prigodom Spasiteljeva uskrsnuća otvorilo se nekoliko grobova, ali prigodom Njegovog drugog dolaska svi dragocjeni mrtvi čut će Njegov glas i izići u slavni besmrtni život. Ista sila koja je podigla Krista iz mrtvih podići će Njegovu Crkvu i proslaviti je s Njim iznad svih poglavarstava, iznad svih sila, iznad svakog imena ... ne samo na ovom svijetu, već i na svijetu koji će doći." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 651; u izvorniku 787)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. "Svršeno je" (Ivan 19,30) i "Uskrsnuo je" (Matej 28,6) dvije su najznačajnije izjave ikad izrečene. Koja se velika nada u tim riječima nalazi za nas?

2. U početku su vjerski vođe iznijeli zahtjev da se postave čuvari na grobu kako bi spriječili učenike da ukradu Isusovo tijelo. Poslije su platili stražarima da kažu kako su učenici ukrali tijelo. Zašto je taj prazan grob tako važan za nas kršćane?

Novozavjetna nada

"A ovo je to sujedočanstvo: Bog nam je dao život vječni, i taj je život u njegovu Sinu. Tko ima Sina, ima život; tko nema Sina Božjega, nema života." (1. Ivanova 5,11.12)

Biblijski tekstovi: 1. Korinćanima 15,12-19; Ivan 14,1-3; Ivan 6,26-51; 1. Solunjanima 4,13-18; 1. Korinćanima 15,51-55.

Premda su pisali na grčkom, svi novozavjetni pisci (osim Luke) bili su Židovi i oni su, naravno, naravi ljudskih bića pristupali iz hebrejske holističke, a ne iz grčke poganske perspektive.

Prema tome, za Krista i apostole kršćanska nada nije bila nešto novo, već nešto što se nadovezuje na iskonsku nadu koju su njegovali patrijarsi i proroci. Na primjer, Krist je rekao da je Abraham video Njegov dan i obradovao mu se (Ivan 8,56). Juda je izjavio da je Henok prorokovao o Isusovom drugom dolasku (Juda 1,14.15). A u Poslanici Hebrejima nabrajaju se junaci vjere koji su očekivali nebesku nagradu koju neće primiti dok mi ne primimo svoju (Hebrejima 11,39.40). Ta tvrdnja bila bi besmislena kad bi njihove duše već bile s Gospodinom na Nebu.

Naglašavajući da samo oni koji su u Kristu imaju vječni život (1. Ivanova 5,11.12), Ivan opovrgava teoriju o prirodnoj besmrtnosti duše. Nema vječnog života bez spasonosnog odnosa s Kristom. Novozavjetna je nada, prema tome, kristocentrična, i to je jedina nada da ovo smrtno postojanje jednog dana može postati besmrtno.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 419—423.

NADA KOJA NADILAZI GRANICE OVOG ŽIVOTA

Starogrčki povjesničar Herodot (5. st. pr. Kr.) pisao je o jednom plemenu čiji pripadnici u trenutku rođenja djeteta započinju razdoblje tugovanja zbog patnji s kojima će se ono morati suočiti ako doživi zrelo doba. Koliko god nam taj običaj čudno izgledao, u njemu ima neke logike. Tisućama godina poslije u Americi je objavljen oglas u kojem je pisalo: "Zašto živjeti kad možete biti sahranjeni za deset dolara?"

Svjesni smo da život može biti vrlo težak, čak i ako vjerujemo u Boga i očekujemo vječnost. A zamislite koliko tek mora biti teško onima koji se ne nadaju ničemu drugom osim kratkom i često mukotrpnom postojanju na ovom svijetu. Više svjetovnih pisaca bavilo se besmislenošću ljudskog postojanja jer ne samo da svi umiremo, već svi živimo sa spoznajom da ćemo umrijeti. I upravo ta spoznaja čitav ljudski život, koji je ionako često težak i sumoran, čini naizgled besmislenim i ništavnim. Jedan mislilac o ljudima govori kao o "komadima kvarljivog mesa na kostima koje se rastavljavaju". Zvući prilično jezivo, a opet, teško je reći da u tome nema neke logike. Međutim, nasuprot svemu tome imamo biblijsko obećanje o vječnom životu u Isusu. I upravo to je ključ — imamo nadu u Isusu i onome što nam nudi Njegova smrt i uskrsnuće. U suprotnom, kakvu bismo nadu uopće imali?

Pročitatje 1. Korinćanima 15,12-19. Koliko je Kristovo uskrsnuće usko povezano s nadom u naše vlastito?

Pavao izričito kaže da je naše uskrsnuće neraskidivo povezano s Kristovim. Ako mi ne uskršavamo iz mrtvih, to znači da ni Krist nije uskrsnuo, a ako Krist nije uskrsnuo — čemu sve ostalo? "Bez ikakve je vrijednosti vaša vjera; vi ste još u svojim grijesima." (1. Korinćanima 15,17) Drugim riječima, nakon smrti bismo i ostali mrtvi, i to zauvijek, i onda bi sve bilo besmisleno. A Pavao tvrdi nešto potpuno suprotno stavu izrečenom u 1. Korinćanima 15,32: "Ako zbilja mrtvi ne uskršavaju, jedimo i pijmo jer sutra mremo!" Ako je naše sadašnje postojanje u obliku protoplazme zasnovane na ugljiku sve što postoji i ako je naših "sedamdeset godina, a u jačega do osamdeset godina" (ili nešto više ako imamo sreće, ako ne pušimo i ne jedemo previše hamburgera) — ako je to, dakle, sve što ćemo ikada dobiti, onda je sve besmisleno. Nije čudo što Ellen G. White primjećuje: "Nebo nam je vrednije od svega i ako izgubimo Nebo, izgubili smo sve." (Božji sinovi i kćeri, str. 348)

Razmislite o tome koliko su naša vjera i nada dragocjene. Zašto moramo činiti sve što je u našoj moći da bismo ih Božjom milošću održali i sačuvali?

"OPET ĆU DOĆI"

Pročitajte Ivan 14,1-3. Prošlo je skoro dvije tisuće godina otkad je Isus obećao da će opet doći. Kako možemo pomoći drugima da shvate da usprkos vremenu koje se oteglo (što i nije toliko bitno), to obećanje još uvijek vrijedi, čak i za naš naraštaj, vremenski toliko udaljen od trenutka kada ga je Isus izgovorio?

U Otkrivenju Isus četiri puta izjavljuje: "Dolazim uskoro!" (Otkrivenje 3,10; 22,7.12.20) Očekivanje Njegovog skorog dolaska pokrenulo je misiju apostolske Crkve, a živote nebrojenih kršćana u prošlosti ispunilo nadom. Međutim, umirali su naraštaj za naraštajem, a taj obećani događaj još uvijek se nije zbio. I zato se mnogi pitaju: Koliko ćemo još morati propovijedati da Isus dolazi uskoro? Jesu li te riječi izazvale nestvarna očekivanja? (Vidi 2. Petrova 3,4.)

Mnogi se kršćani žale na veliko kašnjenje (usporedi sa Matej 25,5). Ali kako mi uopće znamo da je riječ o velikom kašnjenju? Koje bi to bilo "pravo" vrijeme za Isusov povratak? Je li to bilo prije 50, 150, 500 godina? Važno je jedino biblijsko obećanje da "ne kasni Gospodin s obećanjem svojim, kao što neki misle, jer neće da se tko izgubi, nego svi da se pokaju" (2. Petrova 3,9 — Šarić).

Usprkos dugim vjekovima koji su prošli otkako je Isus uzašao na Nebo, obećanje o Njegovom dolasku ostaje aktualno čak i danas. Zašto? Jer je sve što imamo ovaj kratki život (Psalom 90,10), nakon čega slijedi nesvjesni počinak u grobu (Propovjednik 9,5.10), a zatim konačno uskrsnuće, bez ikakve mogućnosti da kasnije promijenimo svoju sudbinu (Hebrejima 9,27). Što se tiče umrlih (kao što je već rečeno u 3. pouci), budući da oni spavaju nesvjesnim snom, za njih će drugi Kristov dolazak uslijediti samo trenutak ili dva nakon smrti. A ni vi u svojem osobnom iskustvu (kao i sav Božji narod iz svih vjekova) na Kristov povratak nećete čekati duže od trenutka nakon svoje smrti. A to je zanemarivo kratko vrijeme, zar ne? Sa svakim danom koji prolazi, mi smo jedan dan bliže slavnom pojavljivanju Gospodina Isusa Krista na nebeskim oblacima. I premda ne znamo točno *kada* će On doći, možemo biti sigurni da će doći, a to je bitno.

Jedan pastor je u svojoj propovijedi izjavio da mu uopće nije važno kada će se Krist vratiti. Važno mu je samo da se Krist vrati. Kako vama zvuči ta logika i kako bi vam mogla pomoći ako ste obeshrabreni zato što Krist još uvijek nije došao?

"JA ĆU GA USKRISITI"

U jednom od svojih čuda Isus je pet tisuća ljudi nahranio malom količinom kruha i ribe (Ivan 6,1-14). Shvativši da Ga mnoštvo nakon toga namjerava proglašiti kraljem (Ivan 6,15), Isus je sa svojim učenicima otplovio na drugu stranu Galilejskog jezera. Ali sljedećeg dana mnoštvo Ga je i tamo pratilo, i tada je On održao poznatu propovijed o Kruhu života s posebnim naglaskom na dar vječnog života (Ivan 6,22-59).

Pročitajte Ivan 6,26-51. Kako je Isus povezao dar vječnog života s konačnim uskrsnucem pravednih?

U toj svojoj propovijedi Isus je naglasio tri osnovna pojma u vezi s vječnim životom. Prvo, On je sebe poistovjetio s kruhom "koji silazi s neba i daje život svijetu" (Ivan 6,33.58). Kad je izjavio: "Ja sam (grč. *ego eimi*) kruh života" (Ivan 6,35.48), Isus je sebe predstavio kao velikog "Ja Jesam" iz Starog zavjeta (Izlazak 3,14). Drugo, Isus je objasnio da naš vječni život može biti osiguran u Njemu: "Tko dolazi k meni", i "Tko vjeruje u me", imat će taj blagoslov (Ivan 6,35). I na kraju, Isus je dar besmrtnosti triput povezao s konačnim uskrsnucem obećavši svojim slušateljima: "I ja ću ga uskrisiti u posljednji dan." (Ivan 6,40.44.54)

Isus nam je dao i sljedeće izvanredno obećanje: "Zaista, zaista, kažem vam: tko vjeruje u mene, ima život vječni." (Ivan 6,47 — Šarić) Prema tome, dar vječnog života već je prisutna stvarnost. Ali to ne znači da vjernik nikada neće umrijeti, jer izraz "ja ću ga uskrisiti" (Ivan 6,40) podrazumijeva vraćanje u život nekoga tko je umro.

Slika je jasna. Bez Krista čovjek nema vječni život. Međutim, čak i kad prihvatiemo Krista i steknemo sigurnost u vječni život, mi zasad ostajemo smrtni i podložni prirodnoj smrti. O svojem drugom dolasku Isus će nas uskrisiti i tada će nam dati dar besmrtnosti koji nam već sada pripada. Dar je osiguran ne zbog neke navodne prirodne besmrtnosti duše, već zahvaljujući Isusovoj pravednosti koju stjećemo vjerom u Njega.

Zadržite se u razmišljanju na Isusovim riječima da imate (upravo sada) vječni život ako vjerujete u Njega! Kako vam to predivno obećanje može pomoći dok se suočavate s bolnom stvarnošću naše sadašnje, iako samo privremene, smrtnosti?

NA ZVUK TRUBE

Solunjani su bili uvjereni da će vječni život biti dan isključivo onima koji ostanu živi do Isusovog drugog dolaska. "Oni su brižljivo čuvali živote svojih prijatelja kako ne bi umrli i izgubili blagoslov koji su očekivali kada dode njihov Gospodin. Ali jedan za drugim njihovi su im dragi bili oduzeti i Solunjani su s tjeskobom po posljednji put gledali u lice svojih umrlih ne usuđujući se nadati da će ih sresti u budućem životu." (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 162; u izvorniku 258)

Pročitajte 1. Solunjanima 4,13-18. Kako je Pavao ispravio to pogrešno shvaćanje?

Postoji povjesna sklonost da se izrazu "tako će i Bog one koji su umrli ujedinjeni s Isusom dovesti s njim" (1. Solunjanima 4,14) pripisuje šire značenje od onoga koje ima. Mnogi koji prihvataju teoriju o prirodnjoj besmrtnosti duše tvrde da će Krist o svojem drugom dolasku dovesti sa sobom s Neba duše umrlih pravednika koje su već na Nebu s Bogom. Tako će se te duše moći ponovno sjediniti sa svojim uskrslim tijelom. Međutim, takvo tumačenje nije u skladu s općim naukom apostola Pavla o tom predmetu.

Pročitajte tumačenje jednog neadventističkog teologa u vezi s pravim značenjem tog retka: "Razlog zbog kojega su kršćani u Solunu mogli imati nadu dok su tugovali za preminulim članovima svoje crkve bio je što će njih Bog 'dovesti', to jest, uskrisiti i omogućiti im da budu svjedoci Kristovog povratka jer će i oni biti 's njim'. Ovaj tekst pokazuje da ti umrli vjernici neće biti u nekoj vrsti nepovoljnijeg položaja u vrijeme Kristovog dolaska, već da će biti 's njim' na takav način da će ravnopravno sa živim vjernicima sudjelovati u slavi koja je povezana s Njegovim povratkom." (Jeffrey A. D. Weima, *1—2 Thessalonians*, Baker Exegetical Commentary on the New Testament, Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2014., str. 319)

Da su duše preminulih pravednika već bile s Gospodinom na Nebu, Pavao ne bi trebao spominjati konačno uskrsnuće kao kršćansku nadu. Mogao bi jednostavno primijetiti kako su pravednici već s Gospodinom. Međutim, on umjesto toga kaže da će oni "koji su umrli ujedinjeni s Isusom" (1. Solunjanima 4,14) biti podignuti iz mrtvih na svršetku vremena.

Nada u konačno uskrsnuće donijela je utjehu ožalošćenim Solunjanima. Ista nuda može i nama pomoći da se s povjerenjem suočimo s bolnim trenucima kad nam ledeni stisak smrti uzme naše najmilije.

SUSRET ZA VJEĆNOST

Pročitajte 1. Korinćanima 15,51-55. Koju "tajnu" (1. Korinćanima 15,51) Pavao ovdje otkriva?

Neki popularni propovjednici tvrde da je ta "tajna" (1. Korinćanima 15,51) zapravo "tajno uskrsnuće" (eng. *secret rapture*) crkve, do kojega treba doći sedam godina prije Kristovog slavnog drugog dolaska. U tom "tajnom uskrsnuću" vjerni kršćani bivaju iznenada, tiho i potajno preneseni na Nebo, dok svi drugi ostaju ovdje pitajući se što se dogodilo. Ljudi će se, navodno, iznenada zateći u automobilu bez vozača jer je on prenesen na Nebo, a "ostala je samo njegova odjeća". Apokaliptični roman *Ostavljeni (Left Behind)*, prema kojem su snimljena četiri filma, iznosi taj lažni nauk, čitaju milijuni ljudi.

Naravno, nijedan biblijski tekst ne podupire takvo umjetno razdvajanje uznesenja i drugog dolaska. "Tajna" o kojoj Pavao govori odnosi se jednostavno na preobraženje živih pravednika da bi se pridružili uskrsnim pravednicima o Kristovom drugom dolasku. To je pravo "uskrsnuće". Neće biti nikakvog "tajnog uskrsnuća", jer će drugi dolazak biti vidljiv svim živima (Otkrivenje 1,7), a uskrsnuće mrtvih i preobraženje živih zbit će se istodobno, na zvuk trube koja će označiti Kristov povratak (1. Korinćanima 15,51,52).

U vrijeme Kristovog povratka doći će do najveličanstvenijeg susreta svih vremena. Živi pravednici bit će preobraženi "u jedan hip, u tren oka" (1. Korinćanima 15,52). Na zvuk Božjeg glasa bit će proslavljeni. Tada će postati besmrtni i zajedno s uskrslim svetima, bit će podignuti sa Zemlje u susret Gospodinu u zraku. Božji anđeli "skupit će izabranike njegove od četiri vjetra, od jednoga kraja nebesa do drugoga" (Matej 24,31).

"Sveti anđeli donose malu djecu u naručje njihovim majkama. Prijatelji, dugo rastavljeni smrću, opet su sjedinjeni da se nikada više ne rastanu i s pjesmama radosti zajedno uzlaze do Božjega grada." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 508; u izvorniku 645)

To je tako posebno obećanje, toliko drugačije od svega što smo ikad doživjeli da ga je teško razumjeti. Ali razmislite o prostranstvima svemira i nevjerojatnoj složenosti života na ovom svijetu. Stvaranje samo po sebi svjedoči o Božjoj neshvatljivoj sili. Što na osnovi svega toga saznajemo o Božjoj moći da preobrazi žive i uskrisi mrtve o Isusovom drugom dolasku?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Djela apostolska* pročitajte sljedeća poglavljja: "Poslanice upućene Solunjanima", str. 160—168 (u izvorniku 255—268), i "Pozvani na postizanje višeg mjerila", str. 200,201 (u izvorniku 319—321).

"Rimljani su bili dobro upoznati s vjerom kršćana da će jednog dana u tijelu ustati iz groba i činili su sve što je bilo u njihovoj moći kako bi ismijali i osujetili takve nade. Jedan izvještaj o progonstvu u Galiji 177. godine navodi da su mučenici najprije bili pogubljeni, zatim su njihova tijela ostavljena da šest dana trunu nepokopana prije nego što su bila spaljena, a onda je njihov pepeo баћen u rijeku Rhone. 'Da vidimo sada hoće li ponovno ustati', govorili su prema tom izvještaju Rimljani." (Stephen Cave, *Immortality: The Quest to Live Forever and How It Drives Civilization*, New York: Crown Publishers, 2012., str. 104,105) Ta mala ilustracija teološkog skepticizma, koliko god bila dramatična, ipak promašuje bit. Ona ne dokazuje ništa u vezi s biblijskim obećanjem o uskršnuću. Sila koja je Isusa uskrisila iz mrtvih može to isto učiniti i za nas, bez obzira na stanje našeg tijela. Ako je ta ista Sila stvorila svemir, onda sigurno može preobraziti žive i uskrisiti mrtve.

"Tako će Bog i one koji su umrli ujedinjeni s Isusom dovesti s njim", pisao je Pavao. Mnogi na osnovi ovog teksta tumače kako će oni koji spavaju biti s Kristom dovedeni s Neba; ali Pavao je želio reći da će Bog, kao što je Krist ustao od mrtvih, pozvati svete koji spavaju iz njihovih grobova i povesti ih sa sobom na Nebo. Dragocjene li utjehe! Slavne li nade! Ne samo za crkvu u Solunu, već i za sve kršćane bez obzira na to gdje se nalazili." (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 162,163; u izvorniku 259)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Netko je jednom rekao: "Smrt nas potpuno briše... A biti potpuno obrisan, zajedno sa svakim tragom o vlastitom postojanju, u velikoj mjeri oduzima smisao ljudskom životu." Kakvu bismo nadu uopće imali suočeni s takvom besmislenošću života?

2. Kako možemo uskladiti potrebu za napredovanjem k savršenstvu (Filipljanova 3,12-16) s činjenicom da ćemo tek u vrijeme Kristovog drugog dolaska primiti neiskvarenu i bezgrešnu narav (1. Korinćanima 15,50-55)?

3. Što u 1. Korinćanima 15,12-19 pruža tako snažan dokaz u prilog nauku da mrtvi spavaju, nasuprot mišljenju da su oni s Isusom na Nebu? Kakvog bi smisla ti redci uopće imali ako bi preminuli pravednici već sada bili na Nebu s Isusom?

Proturječni tekstovi?

“Vi istražujete Pisma u kojima mislite da ima život vječni. I upravo ona svjedoče za me.” (Ivan 5,39)

Biblijski tekstovi: Luka 16,19-31; Luka 23,43; Ivan 20,17; Filipijanima 1,21-24; 1. Petrova 3,13-20; Otkrivenje 6,9-11.

Petar nas upozorava: “Uvijek budite spremni odgovoriti svakome tko vas upita za razlog nade koju imate!” (1. Petrova 3,15 — Suvremeni hrvatski prijevod) Pavao dodaje: “Propovijedaj riječ — pristupi (k vjernicima) — bilo da im je zgodno, bilo nezgodno — kori, prijeti, opominji u svoj strpljivosti i svakoj vrsti pouke. Jer će doći vrijeme kad ljudi neće podnositi zdrave nauke.” (2. Timoteju 4,2.3) S obzirom na to trebali bismo se baviti ne samo onim tekstovima koji se lako mogu objasniti u skladu s našim vjerovanjima, već i onima koji se obično koriste u obrani drugaćijih vjerovanja od onih koja mi zastupamo.

A dok to činimo, trebamo slijediti Isusov nadahnjujući primjer. “Sam Krist nikada nije prikrivao nijednu riječ istine, već ju je uvijek s ljubavlju izgovarao. ... Nikada nije bio grub, nikada nije bez potrebe izgovarao oštru riječ, nikada nije nanosio nepotrebnu bol osjetljivoj duši. On nije osuđivao ljudske slabosti.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 283; u izvorniku 353)

Ovog ćemo tjedna proučavati neke sporne tekstove koji se obično koriste da bi opravdali vjerovanje u urođenu besmrtnost duše. Ta bi razmišljanja trebala ojačati našu vjeru i pomoći nam da ljubazno odgovorimo onima koji dovode u pitanje ovaj ključni nauk.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, Znaci vremena, 2020., stranice 424—434.

BOGATAŠ I LAZAR

Pročitajte Luka 16,19-31. Na osnovi čega tvrdimo da ta usporedba nije doslovan opis zagrobnog života?

Neki proučavatelji smatraju da bi se tekst u Luki 16,19-31 trebao tumačiti doslovno, to jest kao točan opis stanja mrtvih. Međutim, takvo videnje vodilo bi do više nebiblijskih zaključaka i proturječilo bi mnogim tekstovima koje smo već razmotrili.

Prvo, morali bismo poći od pretpostavke da se Nebo i pakao nalaze na tako maloj udaljenosti da to omogućava uzajamnu komunikaciju njihovih stanovnika (Luka 16,23-31). Morali bismo također zaključiti da dok tijelo leži u grobu, ostaje neki svjesni dio bestjelesne duše s "očima", "prstom" i "jezikom", koja čak osjeća i žđ (Luka 16,23.24).

Kad bi se u tom odlomku opisivalo ljudsko stanje nakon smrti, onda Nebo sigurno ne bi bilo mjesto radosti i sreće, jer bi spašeni mogli izbliza pratiti beskrajne patnje svojih najmilijih koji su izgubljeni, pa čak i razgovarati s njima (Luka 16,23-31). Kako bi majka mogla biti sretna u raju dok promatra trajnu agoniju svojeg voljenog djeteta u paklu? U tom kontekstu ispunjenje Božjeg obećanja da više neće biti tuge, plača ni boli bilo bi praktično nemoguće (Otkrivenje 21,4).

Zbog takvih nedosljednosti, mnogi suvremeni proučavatelji Biblije smatraju da se u usporedbi o bogatašu i Lazaru ne može doslovno tumačiti svaka pojedinost. Na primjer, George E. Ladd, iako nije adventist, svakako zvuči kao da jest kad kaže da je to vjerojatno "usporedba u kojoj je upotrijebljeno tadašnje židovsko shvaćanje i koja nema za cilj učiti bilo što o stanju mrtvih." (G. E. Ladd, "Eschatology", *The New Bible Dictionary*, Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1962., str. 388)

Usporedba o bogatašu i Lazaru ističe oštru suprotnost između raskošno obučenog "bogataša" i siromašnog Lazaru koji je "ležao sav u čirevima" (Luka 16,19.20). Taj nas izvještaj uči (1) da položaj i društveno priznanje u sadašnjosti nisu mjerila za buduću nagradu i (2) da se vječna sudska svake osobe odlučuje u ovom životu te se ne može promijeniti nakon smrti (Luka 16,25.26).

"Tada će mu Abraham: 'Ako zaista ne slušaju Mojsija i Proroka, neće vjerovati ni ako tko od mrtvih uskrsne.'" (Luka 16,31) Koju poruku iz tih snažnih Isusovih riječi trebamo izvući za sebe u vezi s autoritetom Biblije i kako se prema njoj trebamo odnositi?

"DANAS ĆEŠ SA MNOM BITI U RAJU"

Jedan od biblijskih tekstova koji se najčešće koristi u pokušaju da se dokaže besmrtnost duše nalazi se u Luki 23,43: "I reče mu Isus: 'Zaista ti kažem: danas ćeš sa mnom biti u raju.'" (Varaždinska Biblijka) Skoro svi biblijski prijevodi (s malobrojnim iznimkama) tumače taj tekst na sličan način stvarajući dojam da će na sam dan Kristove smrti Krist i razbojnik biti zajedno u raju. To nas ne treba čuditi zato što su prevoditelji vjerovali u dogmu o urođenoj besmrtnosti duše. Međutim, je li to baš najbolji prijevod teksta?

Usporedite Luka 23,43 i Ivan 14,1-3; 20,17. Kako bi obećanje dano pokajanom razbojniku na križu trebalo razumjeti u svjetlu Isusovih riječi upućenih Mariji Magdaleni i obećanja danog učenicima?

Pretpostavka da su Krist i razbojnik istog dana otišli u raj (ili na Nebo) proturječi onome što je Isus rekao Mariji Magdaleni nakon svojeg uskrsnuća, i što potvrđuje da On još uvijek nije otišao k svojem Ocu na Nebo (Ivan 20,17). Ta zabluda, da su Isus i pokajani razbojnik tog dana otišli na Nebo, također proturječi obećanju koje je Isus dao učenicima — da će biti uzeti na Nebo tek kada On ponovno dođe (Ivan 14,1-3).

Problem u Luki 23,43 sastoji se u tome treba li prilog "danasm" (grč. *semeron*) vezati uz glagol koji mu slijedi ("biti") ili onaj koji mu prethodi ("kažem"). Wilson Paroschi zapaža da je "s gramatičkog stajališta" doslovno nemoguće odrediti što je od toga ispravno. "Luka, međutim, pokazuje sklonost da taj prilog koristi uz glagol koji mu prethodi. To se događa u 14 od 20 primjera u kojima se koristi riječ *semeron* u Evandelju po Luki i Djelima apostolskim." (Wilson Paroschi, "The Significance of a Comma: An Analysis of Luka 23,43", *Ministry*, lipanj 2013., str. 7)

Dakle, najprirodniji način za čitanje Luke 23,43 bio bi: "Zaista, kažem ti danas, bit ćeš sa mnom u raju." U ovom slučaju idiomatski izraz "kažem ti danas" naglašava značenje i svečani ton obećanja: "Bit ćeš sa mnom u raju." Ukratko, Isus mu je, upravo tu i tada, obećao da će biti spašen.

Pročitajte izvještaj o pokajanom razbojniku (Luka 23,39-43) kojem je, usprkos grijehu, usprkos činjenici da nije ništa mogao ponuditi Bogu, Krist obećao vječni život. Na koji način taj snažni događaj otkriva veliku istinu o spasenju isključivo vjerom? U kojem smo smislu mi slični tom razbojniku? A u čemu se razlikujemo?

OTIĆI I BITI S KRISTOM

Pročitajte Filipljanima 1,21-24; 1. Solunjanima 4,13-18. Kada je Pavao očekivao da će biti "s Kristom" (Filipljanima 1,23) i "s Gospodinom" (1. Solunjanima 4,17)?

Pavao je bio vođen žarkom željom da živi "u Kristu" sada (2. Korinćanima 5,17) i "s Gospodinom" nakon Njegovog drugog dolaska (vidi 1. Solunjanima 4,17). Čak ni smrt nije mogla narušiti sigurnost njegovog pripadanja Spasitelju i Gospodinu. "Ni smrt, ni život" ne mogu nas "rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu, Gospodinu našemu" (Rimljanima 8,38.39). "Jer kao što, ako živimo, Gospodinu živimo, tako, ako umiremo, Gospodinu umiremo. Dakle: i ako živimo, i ako umiremo, Gospodinu pripadamo." (Rimljanima 14,8)

Imajući tu sigurnost na umu, Pavao za vjernike koji su već umrli kaže da su "umrli ujedinjeni s Isusom" (1. Solunjanima 4,14) i bit će uskrišeni o Kristovom drugom dolasku da bi primili vječni život (1. Korinćanima 15,16-18; 1. Solunjanima 4,13-18). Kad Pavao kaže da želi "otići i biti s Kristom" (Filipljanima 1,23), misli li on da će njegova duša otići da bi u svjesnom stanju živjela s Kristom? Ni u kojem slučaju! "Pavao izražava želju da napusti ovo sadašnje mučno postojanje i bude s Kristom, ne obazirući se na neko određeno vremensko razdoblje između tih dvaju događaja. Taj redak ne podrazumijeva da je Pavao očekivao kako će odmah nakon smrti otići na Nebo. On je vrlo jasno napomenuo da svoju nagradu neće dobiti prije drugog dolaska (2. Timoteju 4,8)." (Andrews Study Bible, str. 1555, natuknica Philippians 1,23)

Ukratko, Pavao "govori o tome da će prvo sljedeće čega će biti svjestan nakon svojeg odlaska (smrti), biti Krist koji dolazi na oblacima nebeskim da uskrisi mrtve, kada će i on biti 's Gospodinom' (1. Solunjanima 4,17). Valja zapaziti da biblijski pisci katkad povezuju dva događaja koji mogu biti odvojeni dugim vremenskim razdobljem." (Andrews Study Bible, str. 1555, note on Philippians 1,23)

Ali zašto bi Pavao više volio umrijeti nego živjeti? Zato što bi se tada konačno odmorio od svih svojih nevolja i ne bi više podnosio bolove u tijelu. A umro bi potpuno uvjeren da će o drugom dolasku primiti "vijenac pravednosti" (2. Timoteju 4,6-8). Premda Pavao sigurno nije baš priželjkivao smrt, znao je što će uslijediti kada do nje ipak dođe.

Tko od nas nije, pogotovo u teškim trenucima, pomislio kako bi bilo lijepo sklopiti oči i umrijeti, a onda, u sljedećem svjesnom trenutku, "s Gospodinom biti"? Kako nam ta misao pomaže da razumijemo o čemu Pavao govori u Poslanici Filipljanima?

PROPOVIJEDANJE DUHOVIMA U TAMNICI

Pročitajte 1. Petrova 3,13-20. Kako je to Krist propovijedao "duhovima koji su se nalazili u tamnici ... u vrijeme Noe"? (Vidi također Postanak 4,10.)

Komentatori koji vjeruju u urođenu besmrtnost duše obično ističu da je Krist propovijedao "duhovima koji su u tamnici" (1. Petrova 3,19) dok je i sam počivao u grobu. Po njima je Njegov utjelovljeni duh otisao u pakao i propovijedao bestjelesnim duhovima pretpotpasnih ljudi.

Međutim, ta je maštovita misao, s biblijskoga gledišta, neodrživa, jer nakon smrti nema druge prilike za spasenje (Hebrejima 9,27.28). Zašto bi onda Isus propovijedao onima koji više nisu imali prilike za spasenje?

I što je najvažnije, ta teorija proturječi biblijskom nauku da mrtvi ostaju u grobu u besvjesnom stanju sve do konačnog uskrsnuća (Job 14,10-12; Psalam 146,4; Propovjednik 9,5.10; 1. Korinćanima 15,16-18; 1. Solunjanima 4,13-15). Nadalje, ako bi ovaj redak doista značio da je Isus, dok se tjelesno nalazio u grobu, sišao u pakao i propovijedao zlim pretpotpasnim ljudima, zašto bi samo oni čuli tu poruku? Zar ne bi bilo i drugih izgubljenih koji bi gorjeli u paklu zajedno s njima? Zašto bi samo pretpotpni ljudi čuli Njegovo propovijedanje?

Bilo bi također besmisleno tvrditi da je Krist propovijedao palim anđelima koji su bili neposlušni u Noine dane. Dok se za duhove "koji su se nalazili u tamnici" kaže da su bili neposlušni "nekad" (1. Petrova 3,19.20), Biblija za zle anđele govori da su i danas još uvijek neposlušni (Efežanima 6,12; 1. Petrova 5,8). Osim toga, pali anđeli čuvaju se "u vječnim okovima, paklenom tamom pokrivene, za sud velikoga dana" (Juda 6), bez ikakve mogućnosti za spasenje.

Trebamo još zapaziti da su "duhovi koji su se nalazili u tamnici" u 1. Petrovoj 3,19, u 20. retku opisni kao oni "koji su nekoć bili nepokorni ... u vrijeme Noe". Izraz za "duh" (grč. *pneuma*) koji se koristi ovdje i na drugim mjestima u Novom zavjetu (1. Korinćanima 16,18; Galaćanima 6,18), odnosi se na žive ljude koji mogu čuti i prihvati poziv na spasenje. Izraz "u tamnici" očito se ne odnosi na doslovnu tamnicu, već na tamnicu grijeha u kojoj se nalazi nepreporodena ljudska narav (Rimljanim 6,1-23; 7,7-25). Krist je nepokajanim stanovnicima pretpotpognog svijeta propovijedao preko Noe koji je, i sam poučen (Hebrejima 11,7), postao "baštinikom pravednosti" svojim suvremenicima (2. Petrova 2,5). Petrovi redci govore o tome što znači biti vjeran i ne govore o stanju mrtvih.

DUŠE POD ŽRTVENIKOM

Pročitajte Otkrivenje 6,9-11. Kako "duše" mrtvih mučenika mogu vikati "pod žrtvenikom"?

Otvaranje petog apokaliptičkog pečata otkrilo je neobičan prizor. Duše mučenika vide se, metaforički, "pod žrtvenikom" kako viču zahijevajući od Boga osvetu (Otkrivenje 6,9-11). Neki tumači u tom "žrtveniku" prepoznaju kadioni žrtvenik koji se spominje u vezi sa sedmim pečatom (Otkrivenje 8,1-6). Međutim, spominjanje "krvi" (umjesto "kada") u Otkrivenju 6,9-11, navodi nas da u tome vidimo aluziju na žrtvenik za žrtve paljenice na koji se izljevala krv žrtava (Levitski zakonik 4,18.30. 34). Kao što se krvlju tih žrtava škropilo oko žrtvenika, tako se i krv mučenika simbolički izlila na Božji žrtvenik kad su oni, ostavši vjerni Božjoj riječi i Isusovom svjedočanstvu (Otkrivenje 6,9; vidi također Otkrivenje 12,17; 14,12), izgubili život. "Duše" pod žrtvenikom također su simbolične. Ako bismo ih shvatili doslovno, mogli bismo doći do zaključka da ti mučenici nisu u potpunosti sretni na Nebu jer još uvijek viču zahtijevajući osvetu. To baš i ne zvuči kao da uživaju u svojoj nagradi spasenja. Žudnja za osvetom može vam zagorčati život. Ali može li vam zagorčati i smrt?

Važno je također imati na umu da Ivanu nije bilo dano da Nebo vidi onako kako ono doista izgleda. "Nema nikakvih bijelih, crvenih, crnih i bijedih konja s ratobornim jahačima. Isus se tamo ne pojavljuje kao Janje s ranom od noža koja krvari. Četiri bića nisu stvarna krilata stvorenja s navedenim životinjskim karakteristikama. ... Isto tako, nema ni 'duša' koje leže u podnožju žrtvenika na Nebu. Cijeli taj prizor samo je slikovit i simboličan." (*The SDA Bible Commentary*, sv. 7, str. 778)

George E. Ladd, koji nije adventist, pisao je ovako (pri čemu ponovno zvuči kao adventist): "U navedenom slučaju (Otkrivenje 6,9-11) očito se radi o žrtveniku na koji se izljevala krv žrtava. Činjenica da je Ivan video duše mučenika pod žrtvenikom nema nikakve veze sa stanjem mrtvih niti s njihovim položajem u nekom prijelaznom stanju. To je samo način da se slikovito prikaže činjenica da su oni mučenički stradali u ime svojega Boga." (George E. Ladd, *A Commentary on the Revelation of John*, str. 103)

Tko nije vapio za pravdom koja nikako da dođe? Zašto moramo vjerom prihvati da će pravda, koja toliko nedostaje u ovom svijetu, na kraju ipak pobijediti? Kakvu utjehu možete crpiti iz tog obećanja?

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U djelima Ellen G. White pročitajte sljedeća poglavlja: u knjizi *Isusove usporedbe* poglavje "Nepremostiva provalija premoštena", str. 172–181 (u izvorniku 260—271), a u knjizi *Isusov život* poglavje "Golgota", str. 620–624 (u izvorniku 749—752).

"U svojoj usporedbi o bogatašu i Lazaru Krist pokazuje da čovjek u ovom životu odlučuje o svojoj vječnoj sudsibini. Tijekom ovog vremena kušnje Božja milost je ponuđena svakoj duši. Međutim, ako ljudi propuste prilike koje im se pružaju i umjesto toga ugađaju svojim prohtjevima, sami sebi uskraćuju vječni život. Nikakvo novo vrijeme milosti neće im biti pruženo. Svojom odlukom sami su stvorili nepremostivu provaliju između sebe i svojega Boga." (Ellen G. White, *Isusove usporedbe*, str. 172; u izvorniku 260)

"Kada su ovi prvi kršćani bili istjerani u planine i pustinje, kada su ostavljeni u tamnicama da umru od gladi, hladnoće i mučenja, kada je mučenička smrt izgledala jedini izlaz iz njihove nevolje, oni su se radovali što su se udostojili stradati za Krista koji se dao razapeti radi njih. Njihov dostojan primjer bit će utjeha i ohrabrenje Božjem narodu u vrijeme nevolje kakve nikada nije bilo." (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 5, str. 183; u izvorniku 213)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Kako nam biblijsko viđenje ljudske naravi pomaže da bolje razumijemo neke tekstove koje smo proučavali tijekom ovoga tjedna?

2. Razmišljajte o suprotnosti između beskompromisne vjere kršćanskih mučenika i prilagodljive vjere našeg postmodernog načaštaja. Za što vrijedi umrijeti? S druge strane, ako netko smatra da su sve istine relativne, ili kulturološki uvjetovane, bi li onda vrijedilo umrijeti za bilo koju od njih? Što možemo naučiti od onih koji su spremni umrijeti za ideale koje mi smatramo lažnim?

3. Pozabavite se podrobnije usporedbom o bogatašu i Lazaru. Kada je Isus uskrsnuo iz mrtvih, mnogi su povjerivali u Njega. Međutim, mnogi drugi, koji su imali isti dokaz, nisu vjerovali. Što nam to govori o činjenici koliko ljudsko srce može otvrdnuti za istinu? Što možemo učiniti kako se to nama ne bi dogodilo?

4. Isus je govorio o vremenu kad će mrtvi oživjeti: "Koji su činili dobro na uskrsnuće — život; koji su činili zlo, na uskrsnuće — na propast." (Ivan 5,29) Ta dva događaja vremenski su udaljena tisuću godina, premda zvuči kao da će se odigrati istodobno. Kako nam to može pomoći da shvatimo što Pavao kaže u Filipljanima 1,23?

Pakleni oganj

"Ispitajte sve da vidite je li od Boga i što je dobro — zadržite." (1. Solunjanima 5,21 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Biblijski tekstovi: Marko 9,42-48; Malahija 4,1; Juda 7; 1. Timoteju 2,5; Djela 2,29.34.35; 1. Ivanova 5,3-12.

Talijanski pjesnik Dante Alighieri (1265.—1321.) napisao je čuveno djelo *Božanstvena komedija* o zamišljenom putovanju duše nakon smrti. Duša je odlazila ili u pakao u zemljinoj utrobi, ili u čistilište, gdje se ljudski duh mogao očistiti i udostojiti se da se uzdigne na Nebo, odnosno u raj, u prisutnost samoga Boga.

Premda je riječ o pjesničkom djelu, čistoj mašti, Dantove riječi izvršile su velik utjecaj na kršćanski nauk, a posebno na rimokatoličku teologiju. Shvaćanje da besmrtna duša odlazi u pakao, čistilište ili raj, postalo je temeljni nauk te crkve. Mnoge konzervativne protestantske denominacije također vjeruju u besmrtnu dušu koja se nakon smrti osobe uspinje u raj ili spušta u pakao. I doista, ako ljudska duša nikad ne umire, onda ona mora negdje biti nakon smrti tijela. Ukratko, pogrešno razumijevanje ljudske naravi dovelo je do strašnih teoloških zabluđaja.

Ovog ćemo se tjedna pozabaviti nekim od tih nebibiljskih teorija, kao i biblijskim naukom o tome što se događa nakon smrti.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 435—438.

BESMRTNI CRVI?

Usporedite Marko 9,42-48 i Izaija 66,24. Kako razumijete izraz "njihov crv ne umire" (Marko 9,48)?

Neki imenicu u jednini "crv" (Marko 9,48) tumače kao aluziju na bestjelesnu dušu ili duh zlih ljudi, koji nakon smrti odlazi u pakao, gdje nikad ne umire i trpi vječne muke.

Međutim, to tumačenje ne odražava biblijski nauk o besvjесnom stanju nakon smrti. Ono također zanemaruje i starozavjetnu pozadinu tog teksta. Naime, "jednina — 'crv', koristi se općenito za 'crve' i ne označava pojedinačnog crva. Tako se to povezuje s crvima koji se hrane tijelima u stanju raspadanja." (Robert G. Bratcher and Eugene A. Nida, *A Translator's Handbook on the Gospel of Mark*, London: United Bible Societies, 1961., str. 304)

U Marku 9,48 Isus citira Izajiju 66,24, gdje stoji: "Izlazeći, gledat će trupla ljudi koji se od mene odmetnuše: crv njihov neće umrijeti, i njihov se organj neće ugasiti — bit će na gadost svim ljudima."

Taj zastrašujući metaforički prizor dočarava bojno polje na kojem Božji neprijatelji leže mrtvi i bivaju uništeni. Tijela koja ne proguta vatrica, razgradit će crvi, ili će možda djelovati prvo crvi, a zatim vatrica. U svakom slučaju ne spominje se nikakva navodna duša koja bi mogla izbjegći to uništenje tijela i otici u pakao.

Ali što je s "crvima" koji nikad ne umiru? Metaforički jezik u Izajiji 66,24 (citiran u Marku 9,48) ne podrazumijeva da su ti crvi besmrtni. (Besmrtni crvi?) Naglasak je na tome da crvi neće napustiti svoje djelo razgradnje dok ga sasvim ne završe. Drugim riječima, oni će proždirati tijela zlih sve dok ona ne budu potpuno uništena. Nasuprot tome, vjerna Božja djeca radosno će boraviti na "novom nebu i novoj zemlji" i obožavat će Boga u Njegovoj prisutnosti (Izajija 66,22.23). Imajući tako različite sudbine na umu, nije ni čudo što je Isus izjavio da je daleko bolje ući u Božje kraljevstvo bez nekog dijela tijela — bez ruke, noge, ili čak oka — nego imati savršeno tijelo koje će progutati organj i crvi (Marko 9,42-48).

Uostalom, mi bivamo ili potpuno spašeni ili potpuno izgubljeni. Nema sredine. Možemo imati vječni život ili se suočiti s vječnim uništenjem. Koje odluke morate donijeti danas? Kako bi ta stvarnost — vječni život ili vječno uništenje — trebala utjecati na te odluke?

PAKLENI OGANJ

U svojoj knjižici za djecu pod naslovom *The Sight of Hell (Pogled na pakao)*, engleski rimokatolički svećenik John Furniss (1809.—1865.) ilustrira vječne muke uz pomoć željezne lopte, veće od neba i zemlje. "Ptica doleti jednom u sto milijuna godina i samo dodirne veliku željeznu loptu perjem svojih krila." Autor tvrdi da će se gorenje grešnika u paklu nastaviti čak i nakon što ta željezna lopta bude potpuno izlizana i istrošena takvim letimičnim dodirima krila! Tužno je što i mnogi protestanti čak i danas vjeruju u nešto slično kad je riječ o sudbini izgubljenih.

Pročitajte Malahija 4,1; Juda 1,7. Kako nam ti tekstovi pomažu da bolje razumijemo pojam "vječnog ognja" ili, kako je Isus rekao, da će izgubljeni biti u "ognju vječnom" (Matej 18,8) ili u "neugasivom ognju" (Marko 9,43)?

Riječ "vječni" (hebr. *olam*; grč. *aion*, *aionios*) može imati različito značenje ovisno o neposrednom kontekstu. Na primjer, kad je povezana s riječju "Bog" (Ponovljeni zakon 33,27, "vječni"), ona izražava Njegovo vječno postojanje. Kad se odnosi na ljudska bića (Izlazak 21,6, "doživotno" — Suvremeni hrvatski prijevod), značenje te riječi ograničeno je dužinom njihovog životnog vijeka. Kada se odnosi na oganj (Matej 18,8; 25,41, "vječni"), podrazumijeva se da se vatrica neće ugasiti dok to što se spaljuje potpuno ne izgori. To znači da će "oganj vječni" biti vječan u smislu da će potpuno i nepovratno spaliti zle ne ostavljajući im "ni korijena ni grančice" (Malahija 4,1).

Teorija o vječnom kažnjavanju zlih ima ozbiljne nedostatke. Ako bi zli bili zauvijek kažnjavani, zlo ne bi nikad bilo iskorijenjeno. Uostalom, sav život potječe od Boga (Ponovljeni zakon 32,39; Psalam 36,10), koji kaže: "Nije meni do smrti bezbožnikove." (Ezekiel 33,11) Zašto bi onda On nastavio produžavati život zlima da bi trpjeli beskrajne muke? Zar ne bi bilo mnogo razumnije od Njega da jednostavno okonča njihovo postojanje? Ako će zli biti kažnjeni "po svojim djelima" (Otkrivenje 20,12), zašto bi onda zbog kratkog ljudskog života bili beskrajno kažnjavani? Izraz "oganj vječni" treba promatrati kao aluziju na postmilenijski "Bezdan, ognjeno jezero" iz Otkrivenja 20 (vidi 13. pouku). Nije u skladu s Biblijom govoriti o već postojećem, vječno gorućem paklu.

Koliko god taj pakleni oganj bio strašan, što nam spominjanje pakla otkriva o Božjoj ljubavi, posebno kad je usporedimo s idejom o vječnim mukama?

SVECI U ČISTILIŠTU

Rimokatolička crkva smatra da mrtvi koji ne zaslužuju pakao, ali još uvijek nisu spremni za raj, mogu grijeha očistiti u čistilištu, a zatim se odatle uzdići u raj. Pritom se patnje kojima su izloženi u čistilištu mogu umanjiti molitvama i pokorama njihovih voljenih.

Katekizam Katoličke crkve izričito govori o čistilištu: "Oni koji umru u milosti i prijateljstvu s Bogom, a nisu potpuno čisti, iako su sigurni za svoje vječno spasenje, moraju se poslije smrti podvrgnuti čišćenju, kako bi postigli svetost nužnu za ulazak u nebesku radost." (str. 166) Tu se također navodi da se njihove patnje mogu ublažiti molitvama njihovih najmilijih, kao i drugim djelima učinjenim u ime mrtvih. "Crkva također preporučuje milostinju, oproste i djela pokore u korist pokojnika." (*Isto*)

Pročitatjte sljedeće tekstove: Propovjednik 9,10; Ezekiel 18,20-22; Hebrejima 9,27. Na koji način ti tekstovi pobijaju teoriju o čistilištu?

Dogma o čistilištu spaja pogansku predodžbu o gorućem paklu s poganskom praksom molitve za mrtve. Ta je dogma neprihvatljiva za one koji vjeruju u sljedeće biblijske doktrine: (1) da mrtvi počivaju u svojim grobovima u nesvesnom stanju (Propovjednik 9,10); (2) da se pravednost jednog grešnog ljudskog bića ne može prenijeti na drugo grešno ljudsko biće (Ezekiel 18,20-22); (3) da je naš jedini Posrednik Isus Krist (1. Timoteju 2,5); (4) da nakon smrti slijedi konačni sud, bez ikakve druge prilike da se čovjek pokaje zbog padova u ovom životu (Hebrejima 9,27).

Još je ozbiljniji način na koji nebiblijska teorija o čistilištu iskriviljuje Božji karakter. Naime, "Sotona još od svojeg pada nastoji pogrešno prikazati našega nebeskog Oca. On je izmislio dogmu o besmrtnosti duše. ... Ideja o vječno gorućem paklu bila je Sotonino djelo; čistilište je također njegov izum. Ta učenja lažno predstavljaju Božji karakter optužujući Ga da je strog, osvetoljubiv, samovoljan i da ne opršta." (Ellen G. White, *Manuscript 51*, 10. prosinca 1890.) Umjesto da mrtvi spavaju i čekaju Kristov povratak, prema tom shvaćanju oni se nalaze u čistilištu, gdje teško pate sve dok ih netko odatle ne izbavi.

Čemu nas zablude poput onih o čistilištu i vječnim mukama uče o važnosti biblijskog nauka? Zašto je važno u što vjerujemo, a ne samo u koga vjerujemo?

RAJ S BESTJELESNIM DUŠAMA

Premda protestanti ne prihvacaјu nauk o čistilištu, mnogi ipak vjeđaju da duše umrlih pravednika već uživaju u raju u prisutnosti samoga Boga. Neki tvrde da su te "duše" zapravo bestjelesni duhovi. Drugi smatraju da su to bestjelesni duhovi, ali zaogrnuti slavnim duhovnim tijelom.

Kakvo god bilo navodno metafizičko stanje tih živilih mrtvaca, ove teorije potkopavaju biblijski nauk o konačnom uskrsnuću i sudu nad mrtvima. Zašto bi postojalo uskrsnuće i sud (Otkrivenje 20,12-14) ako duše pravednika već uživaju u raju?

Pročitajte sljedeće tekstove: Djela 2,29.34.35; 1. Korinćanima 15,16-18. Kako ti tekstovi rasvjetljavaju stanje mrtvih i onih koji čekaju uskrsnuće?

Biblija naučava da su svi ljudi koji se već nalaze na Nebu tamo preneseni živi, poput Henoka (Postanak 5,24) i Ilike (2. o kraljevima 2,9-11), ili su uskrsnuli iz mrtvih poput Mojsija (Juda 1,9), i oni koji su uskrsnuli s Kristom (Matej 27,51-53).

Kao što smo već vidjeli, slika duša "pod žrtvenikom" koje vape Bogu tražeći osvetu (Otkrivenje 6,9-11) samo je metafora za pravdu i ne dokazuje teoriju o urođenoj besmrtnosti duše. U suprotnom, ne bi se baš moglo reći da ti ljudi uživaju u svojoj vječnoj nagradi. Grob je mjesto počinka za mrtve koji u nesvjesnom stanju čekaju konačno uskrsnuće, kada će njihovo svjesno postojanje biti obnovljeno. Mrtvi, čak ni pravedni mrtvi, nisu bestjelesne duše koje lebde po Nebu i strpljivo čekaju da se ponovno sjedine sa svojim tijelom o konačnom uskrsnuću.

O čemu Pavao govori u 1. Korinćanima 15,18 kad kaže da ako nema uskrsnuća mrtvih, onda "i oni koji pomriješe u Kristu, izgiboše"? Kako bi oni mogli pomrijeti ako su već u nebeskim blaženstvima i ako su tamo sve vrijeme otkako su umrli? Taj lažni nauk da će pravedni mrtvi primiti vječnu nagradu odmah nakon smrti, zapravo obezvreduje središnji i ključni nauk Novog zavjeta — o uskrsnuću mrtvih prigodom Kristovog povratka. Pa ipak o tome stalno slušamo, pogotovo na sprovodima.

Na koji način možete pomoći ljudima da shvate kako je tvrdnja da mrtvi spavaju u zemlji zapravo "radosna vijest", u smislu da oni doista počivaju u miru i da ne znaju ni za kakvu bol i patnju?

BIBLIJSKI POGLED

Pročitatje 1. Ivanova 5,3-12. Zašto apostol Ivan ograničava "život vječni" samo na one koji su u Kristu?

Biblijска doktrina o uvjetnoj besmrtnosti ljudskih bića — nasuprot nebiblijskoj teoriji o urođenoj besmrtnosti duše — izrijekom se navodi u 1. Ivanovoj 5,11.12. Da bismo razumjeli smisao tog značajnog teksta, moramo imati na umu da samo Bog "ima besmrtnost" (1. Timoteju 6,15.16) i da je On jedini Izvor života (Psalom 36,10; Kološanima 1,15-17; Hebrejima 1,2). Kada je grijeh ušao u ovaj svijet zahvaljujući padu Adama i Eve (Postanak 3), oni su, zajedno sa svim svojim potomcima (uključujući i nas), potpali pod kletvu tjelesne smrti, izgubivši dar vječnog života. Ali je naš dragi Bog proveo plan spasenja da bi ljudska bića ponovno zadobila vječni život koji im je od početka pripadao. O tome Pavao piše: "On nas u njemu sebi izabra prije stvaranja svijeta, da budemo sveti i bez mane pred njim." (Efežanima 1,4)

"Kao što po jednom čovjeku [Adamu] uđe grijeh u svijet a po grijehu smrt", objašnjava Pavao, tako je i "po našem Gospodinu Isusu Kristu" dar vječnog života postao dostupan svim ljudima (Rimljanim 5,12-21). Pavao ovdje nedvosmisleno upućuje na doslovneg Adama koji je donio grijeh i smrt na ovaj svijet. Jer ništa o čemu Biblija govori ne bi imalo smisla bez doslovnog Adama, koji je svojim prijestupom donio grijeh i smrt na naš svijet.

S tim u vezi, apostol Ivan dodaje: "Bog nam je dao život vječni, i taj je život u njegovu Sinu. Tko ima Sina, ima život; tko nema Sina Božjega, nema života." (1. Ivanova 5,11.12)

Cijela ta slika postaje jasnija u svjetlu sljedećih Isusovih izjava: "Svaki koji vidi sina i vjeruje u Njega, ima život vječni i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan." (Ivan 6,40 — Šarić), i: "Ja sam uskrsnuće i život — reče joj Isus. — Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će." (Ivan 11,25)

To znači da je vječni život dar od Boga po Kristu — dar koji se osigurava u sadašnjosti, ali se u njemu u potpunosti uživa tek nakon konačnog uskrsnuća pravednih. Zaključak je vrlo jednostavan: ako se vječni život daje samo onima koji su u Kristu, onda oni koji nisu u Njemu nemaju vječni život (1. Ivanova 5,11.12). Nasuprot tome, teorija o urođenoj besmrtnosti duše obećava vječni život — bilo u raju ili u paklu — svim ljudima, čak i onima koji nisu u Kristu. Koliko god taj nauk bio je popularan, on ipak nije biblijski.

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Velika borba* pročitajte sljedeća poglavlja: "Prva velika prijevara", str. 417—433 (u izvorniku 531—550); "Mogu li nam se mrtvi javljati?", str. 434—442 (u izvorniku 551—562).

"Učenje o urođenoj besmrtnosti zasniva se na temeljnoj zabludi o svjesnom stanju umrlih — učenju koje se, kao i ono o vječnim mukama, protivi učenju Svetog pisma, zdravom razumu i našim osjećajima čovječnosti. Prema popularnom vjerovanju, spašenima na Nebu je poznato sve što se zbiva na Zemlji, a posebno sa životima prijatelja koje su napustili. Kako mrtvima može biti izvor sreće spoznaja o nevoljama živih, gledanje grijeha što ih počinjaju njihovi voljeni i gledanje kako trpe jade, razočaranja i životne brige? Koliko bi nebeskog blaženstva uživali oni koji bi lebdjeli nad svojim prijateljima na Zemlji? I kako je krajnje odbojno vjerovanje da se duša nepokajanog izručuje paklenom ognju čim dah napusti tijelo. Kakvoj strašnoj muci moraju biti izloženi oni koji vide da im prijatelji odlaze nepripremljeni u grob i nastupa vječnost patnji i grijeha!" (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 430; u izvorniku 545)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Oni koji su imali prilike razgovarati s drugim kršćanima o stanju mrtvih i prirodi pakla, vjerojatno su otkrili koliko ljudi mogu biti nepokolebljivi i čvrsti u svojim uvjerenjima ne samo o tome da spašeni idu odmah u raj, već i da izgubljeni trpe vječne muke u paklu. Što mislite, zašto je tako? Jedno je to što ljudi žele vjerovati, i to je donekle razumljivo, da su njihovi voljeni koji su preminuli sada "s Gospodinom" (premda, kao što smo vidjeli, i dalje ostaje pitanje koliko bi za njih bilo uznemirujuće da promatraju kaotično stanje stvari kakvo je ovdje). Otkud tolika vezanost za strašnu misao da se izgubljeni vječno muče u paklu?

2. Većina kršćanskih denominacija zagovara nebiblijsku teoriju o urođenoj besmrtnosti duše zajedno sa svim ostalim teorijama koje su s njom povezane. Što bismo još kao crkva trebali učiniti da svijetu objavimo biblijski pogled na smrt i zagrobni život?

3. Premda je riječ o običnoj mašti, Danteova poema *Božanstvena komedija* postala je vrlo utjecajna doprinijevši da se lažni nauk o tome što se događa s "dušom" nakon smrti čvrsto usadi u ljudski um. Koje pouke možemo izvući o tome kako na kršćansku teologiju lako mogu utjecati učenja koja dolaze izvana? Koje druge nekršćanske ideje utječu na kršćansku misao čak i danas, i kako se od njih možemo zaštитiti?

Prijevare posljednjeg vremena

"Nije ni čudo, jer se sâm sotona pretvara u andela svjetla. Prema tome, nije ništa osobito ako se i njegove sluge pretvaraju kao da su sluge pravednosti. Svršetak će im biti prema djelima njihovim." (2. Korinćanima 11,14.15)

Biblijski tekstovi: Matej 7,21-27; Ivan 11,40-44; 1. Petrova 3,18; 1. Samuelova 28,3-25; Efežanima 6,10-18.

Naš suvremeniji svijet postao je uzavreli kotao svega natprirodnog i mističnog, čemu uvelike doprinosi Hollywood, koji ne preza od snimanja filmova s vjerskim i mističnim temama, praveći od toga mješavinu svakojakih obmana i zabluda. Stara laž: "Ne, nećete umrijeti!" (Postanak 3,4) poslužila je kao nadahnuće za neke od najčitanijih knjiga i najgledanijih filmova u prošlom desetljeću, kao i za mnoge popularne videoigre. Nesporno je da se nalazimo na Sotoninom začaranom tlu koje se može javiti u nebrojenim oblicima, pa čak u nekim slučajevima može biti skriveno i pod okriljem znanosti.

Jedan od najvarljivijih fenomena svakako je takozvano "iskustvo bliske smrti", pri čemu se oni koji su "umrli" vraćaju u život s pričama o zagrobnom životu. Mnogi na te događaje gledaju kao na dokaz o besmrtnosti duše!

Tijekom ovoga tjedna razmotrit ćemo neke prijevare posljednjeg vremena, uključujući misticizam, iskustva bliske smrti, reinkarnaciju, zazivanje duhova, obožavanje predaka i druge. To su opasne pojave kojih trebamo biti svjesni, ali bez izlaganja njihovom utjecaju.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 439—443.

MISTICIZAM

Naš svijet preplavljen je snažnim valovima misticizma. "Misticizam" je složeni pojam koji obuhvaća golemu raznolikost ideja. Iz religijske perspektive, ta riječ podrazumijeva sjedinjenje pojedinca s Božanstvom ili Apsolutom u nekoj vrsti duhovnog iskustva ili zanosa. Ovo karakterizira bogoslužno iskustvo čak i određenih crkava. Fenomeni mogu varirati po obliku i intenzitetu, ali je uvijek prisutna sklonost da se autoritet Božje pisane riječi zamjeni vlastitim subjektivnim iskustvima. U svakom slučaju, Biblija gubi velik dio svoje doktrinarne uloge, a kršćanin ostaje podložan utjecaju svojih iskustava. Ta vrsta subjektivne religije ne pruža zaštitu ni od kakve prijevare, a pogotovo ne od prijevara posljednjeg vremena.

Pročitajte Matej 7,21-27. U svjetlu riječi samoga Isusa, što znači graditi duhovnu kuću "na litici", a što "na pjesku"?

U postmodernom kršćanskom svijetu postoji snažna sklonost da se značenje biblijskog nauka umanji, pri čemu se on smatra zamornim odjekom nekakvog zastarjelog oblika vjere. U tom se procesu Kristov nauk umjetno zamjenjuje Kristovom *pojavom* — pri čemu se tvrdi, na primjer, da ovaj ili onaj biblijski izvještaj ne može biti istinit jer Isus, kako ga oni doživljavaju, nikad ne bi dopustio da se dogodi onako kako je napisano. Osobni osjećaji i ukus na kraju postaju mjerila za tumačenje Svetog pisma ili čak za potpuno odbacivanje onoga što Biblija jasno naučava, pogotovo kad je riječ o poslušnosti Bogu, što je, prema Isusovim rijećima, toliko bitno da bismo svoju kuću sazidali na litici.

Oni koji smatraju da nisu važne doktrine sve dok vjeruju u Isusa Krista, nalaze se na opasnom tlu. I rimski inkvizitori koji su nebrojeno mnogo protestanata osudili na smrt, vjerovali su u Isusa Krista. Oni koji su "izgonili zle duhove" u Kristovo ime (Matej 7,22), također su vjerovali u Isusa Krista. "Mišljenje da nije važno što ljudi vjeruju jedna je od najuspješnijih Sotoninih obmana. On zna da istina, prihvaćena s ljubavlju, posvećuje dušu onoga koji je prima; stoga je stalno pokušava zamijeniti lažnim teorijama, pričama, drugim 'evangeljem'." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 411; u izvorniku 520)

Kako se možemo boriti protiv tipične ljudske sklonosti da nas emocije i želje navedu na djela suprotna Božjoj rijeći?

ISKUSTVA BLISKE SMRTI

Neki od najpopularnijih suvremenih argumenata kojima se "dokazuje" teorija o urođenoj besmrtnosti duše jesu "iskustva bliske smrti". U svojoj knjizi *Život poslije života*, Raymond Moody iznosi rezultate svojega petogodišnjeg istraživanja nad više od stotinu ljudi koji su doživjeli "kliničku smrt", ali su vraćeni u život. Ti pojedinci tvrde da su vidjeli neko drago i srdačno sjajno biće prije nego što su se vratili u život. Smatra se da je to "uzbudljiv dokaz o preživljavanju ljudskog duha nakon smrti" (komentar na poledini knjige). Tijekom godina objavljena su mnoga slična djela koja zagovaraju istu ideju. (Vidi 2. pouku.)

Pročitajte izvještaje o uskrsnuću u sljedećim tekstovima: 1. o kraljevima 17,22-24; 2. o kraljevima 4,34-37; Marko 5,41-43; Luka 7,14-17; Ivan 11,40-44. Govori li se u njima o bilo kakvoj vrsti svjesnog postojanja umrlih prije uskrsnuća, i zašto je taj odgovor bitan?

Sva iskustva bliske smrti opisana u suvremenoj literaturi odnose se na ljude koji su smatrani *klinički mrtvima*, ali ne i *stvarno mrtvima*, za razliku od Lazara, koji je bio mrtav četiri dana i već je zaudarao (Ivan 11,39). Međutim, ni Lazar ni bilo tko od onih koji su uskrsnuli iz mrtvih u biblijska vremena nikada nije spomenuo bilo kakvo zagrobno iskustvo, bilo u raju, čistilištu ili paklu. To je, doduše, "argument iz tišine", ali je u potpunom skladu s biblijskim naukom o nesvjesnom stanju mrtvih!

Međutim, što je s "iskustvima bliske smrti" o kojima se danas tako često piše? Ako prihvatimo biblijsku doktrinu o nesvjesnom stanju mrtvih (Job 3,11-13; Psalam 115,17; 146,4; Propovjednik 9,10), onda nam preostaju dvije glavne mogućnosti: ili je riječ o prirodnoj psihokemijskoj halucinaciji u ekstremnim uvjetima, ili može biti natprirodno sotonsko varljivo iskustvo (2. Korinéanima 11,14). Sotonska prijevara mogla bi biti dobro objašnjenje, posebno zato što u nekim slučajevima ti ljudi tvrde da su razgovarali sa svojim mrtvim rođacima! Ali to bi mogla biti i kombinacija dvaju čimbenika. Budući da je ta prijevara raširena i za mnoge tako uvjerljiva, bitno je da se čvrsto držimo nauka Božje riječi, bez obzira na sva iskustva koja bismo mi sami ili drugi ljudi mogli doživjeti, a koja su u suprotnosti s onim što naučava Biblija.

Zanimljivo je da ta "iskustva bliske smrti" sada često dolaze s posebnim odobravanjem "znanosti". Koliko, dakle, trebamo biti oprezni čak i prema nečemu što znanost navodno "dokazuje"?

REINKARNACIJA

Poganski pojam besmrtnе duše pruža temelj za nebiblijsku teoriju o reinkarnaciji ili seljenju duša. Tu teoriju usvojile su neke velike svjetske religije. I dok većina kršćana vjeruje u postojanje besmrtnе duše koja ostaje u trajnom raju ili paklu nakon smrti, oni koji vjeruju u reinkarnaciju smatraju da takva besmrtna duša prolazi kroz mnoge cikluse umiranja i ponovnog rađanja ovdje na Zemlji.

Neki smatraju da je reinkarnacija proces duhovne evolucije koji omogućava duhu da na putu prema savršenstvu dostiže sve više razine znanja i morala. Hinduisti vjeruju da vječna duša prolazi kroz razvoj svijesti, ili "samsare", unutar šest stupnjeva života: vodenih životinja, biljaka, gmažova i insekata, ptica, životinja i ljudskih bića i stanovnika neba.

Pročitajte Hebrejima 9,25-28; 1. Petrova 3,18. Ako je Isus "jedanput" umro (Hebrejima 9,28, 1. Petrova 3,18), a i svi ljudi također umiru samo "jedanput" (Hebrejima 9,27), zašto čak i neki navodni kršćani vjeruju u neki oblik reinkarnacije?

Mnogi ne vjeruju u ono u što bi trebali vjerovati, već u ono u što žele vjerovati. Ako im neka teorija pruža egzistencijalni mir i utjehu, za njih tu prestaje svaka rasprava. Ali što se tiče onih koji ozbiljno shvaćaju Bibliju, prihvaćanje reinkarnacije ne dolazi u obzir.

Prvo, ta je teorija u suprotnosti s biblijskim naukom o smrtnosti "duše" i uskrsnuću tijela (1. Solunjanima 4,13-18).

Drugo, ona nijeće nauk o spasenju vjerom na osnovi milosti u sklopu otkupiteljskog djela Isusa Krista (Efežanima 2,8-10) i zamjenjuje ga ljudskim djelima.

Treće, ta je teorija u suprotnosti s biblijskim naukom da vječna sudbina pojedinca ovisi o odlukama koje on donosi u ovom životu (Matej 22,1-14; 25,31-46).

Četvrti, ta teorija umanjuje značenje i važnost Kristovog drugog dolaska (Ivan 14,1-3).

I peto, ta teorija nudi ljudima mogućnost da i nakon smrti uklone svoje nedostatke, što nije u skladu s biblijskim naukom (Hebrejima 9,27).

Ukratko, u okviru kršćanske vjere nema mesta za ideju o reinkarnaciji.

NEKROMANCIJA I KULT PREDAKA

Riječ "nekromancija" potječe od grčkih izraza *nekros* (mrtav) i *man-teia* (proricanje). Prakticirana od davnina, nekromancija je oblik prizivanja navodno aktivnih duhova umrlih kako bi se stekle neke spoznaje, često o budućim događajima. S druge strane, kult predaka je običaj obožavanja preminulih rođaka, jer se oni i dalje smatraju članovima obitelji čiji duhovi, kako se vjeruje, mogu utjecati na ono što se dogada živima. Ti poganski običaji mogu biti vrlo privlačni ljudima koji vjeruju u besmrtnost duše, a i onima kojima nedostaju njihovi mili i dragi koji su preminuli.

Pročitajte 1. Samuelova 28,3-25. Koje duhovne pouke protiv bilo kakvog pokušaja komunikacije s mrvima možemo izvući iz Šaulovog iskustva s vračarom iz En Dora?

.....
.....

Biblija vrlo jasno kaže da su u staroj izraelskoj teokraciji svi spiritisti, mediji, враčari i gataoci bili odvratni Bogu i da ih je trebalo kamenovati (Levitski zakonik 19,31; 20,6.27; Ponovljeni zakon 18,9-14). U skladu s tim zakonom, Šaul je istrijebio iz Izraela sve gataoce i враčare (1. Samuelova 28,3.9).

Ali onda, pošto ga je Jahve odbacio, i sam je otisao u kanaanski grad En Dor i potražio враčaru (1. Samuelova 28,6.7.15; usporedi Jošua 17,11; Psalam 83,11). Tražio je od nje da prizove pokojnog proroka Samuela, koji se navodno pojavio u nekromantičnom viđenju i razgovarao sa Šaulom (1. Samuelova 28,13-19). Lažljivi duh, koji se pretvarao da je Samuel, priopćio je Šaulu: "Sutra ćeš sa svojim sinovima biti sa mnom." (1. Samuelova 28,19) Pretkazavši Šaulovu smrt, taj lažljivi duh je, samim tim što je uzeo obliće Samuela, navodno potvrdio nebiblijsku teoriju o urođenoj besmrtnosti duše. Bila je to snažna obmana, ali Šaul je trebao postupiti mudrije i ne upuštati se u ono što je prethodno osudio.

Više od dva stoljeća poslije, prorok Izaija je pisao: "I ako vam reknu: 'Pitajte враčare i gatare, koji šapću i guču!', odgovorite: 'Ne treba li narod da pita Boga svojega? Zar da pita mrtve za žive?' Tražite zakon i objavu! Tko ne govori tako, njemu više nema zore." (Izaija 8,19.20 — Šarić; takoder: Izaija 19,3).

Koliko često, pogotovo kad smo pod stresom, radimo nešto za što znamo da je pogrešno? Zašto su vjera, molitva i poslušnost Božjoj riječi naša jedina sigurna obrana od nas samih?

LAŽNO PREDSTAVLJANJE I DRUGE POJAVE

Slične nekromanciji jesu demonske personifikacije umrlih i druge demonske pojave. Lažno se predstavljajući, duhovi mogu poprimiti lik preminulog člana obitelji, prijatelja ili nekog drugog. Pritom tjelesni izgled i glas jako podsjećaju na pokojnikov. Sve te sotonske obmane bit će upotrijebljene da zavedu one koji nisu čvrsto utemeljeni na Božjoj riječi. Ellen G. White upozorava: "Prikazujući se apostolima, ovi lažni duhovi proturječe onome što su pravi apostoli nadahnuti Duhom Svetim napisali dok su bili na Zemlji." (*Velika borba*, str. 438; u izvorniku 557) Ona zatim dodaje: "Kao završni čin velike obmanjujuće drame, sâm će Sotona glumiti Krista." (*Velika borba*, str. 491; u izvorniku 624)

Pročitajte 2. Korinćanima 11,14.15; Efežanima 6,10-18. Što bi trebalo biti naša zaštita od takvih demonskih prijevara?

Apostol Pavao upozorava nas da "naša borba nije protiv krvi i tijela, nego protiv Poglavarstava, protiv Vlasti, protiv Vrhovnika ovoga mračnog svijeta: protiv zlih duhova koji borave u nebeskim prostorima" (Efežanima 6,12). Od tih se prijevara možemo zaštititi jedino ako se obučemo u "bojnu opremu Božju" (Efežanima 6,13) opisanu u Efežanima 6,13-18.

Sotonsko lažno predstavljanje i druge pojave mogu biti zastrašujuće i zavodljive, ali ne mogu zavesti one koji su pod Božjom zaštitom i koji su utemeljeni na Božjoj riječi. S aspekta doktrine, oni koji vjeruju u biblijski nauk o uvjetnoj besmrtnosti ljudskih bića znaju da je svako pojavljivanje "mrtvih" ili komunikacija s njima sotonskog podrijetla i da ih treba odbaciti djelovanjem Božje silne milosti. I opet, koliko god te pojave djelovale moćno, uvjerljivo i naizgled stvarno, uvijek se moramo čvrsto držati učenja da mrtvi spavaju u grobu.

Zamislite, međutim, da izgubite voljenu osobu i da se onda ta ista osoba navodno pojavi pred vama. I da vam kaže da vas voli i da joj jako nedostajete. Da vam ispriča nešto što bi samo ona mogla znati. I još kaže kako se sada nalazi na nekom boljem mjestu. Pomislite kako bi netko tko nije potpuno utvrđen u biblijskom nauku o stanju mrtvih lako mogao podleći toj prijevari. Pogotovo zato što neki ljudi žele u to vjerovati.

Što znači obući se u "bojnu opremu Božju"? Kako to možemo učiniti u svakodnevnom praktičnom smislu u svakom području svojeg života, a ne samo pri suočavanju s prijevarama posljednjeg vremena?

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Evangelizam* (izdanje 1985.) pročitajte poglavlje "Lažne teorije, kultovi i tajna društva", str. 455—459 (u izvorniku 602—609).

Jedna zaklada objavila je da radi na tehnologiji koja će nam omogućiti da stupimo u kontakt s preminulima "putem tekstova, telefonskih poziva i videokonferencija". Nazivajući mrtve postmaterijalnim osobama, pripadnici te zaklade na svojoj mrežnoj stranici tvrde da ljudi nakon smrti jednostavno prelaze "u drugu fazu vječnosti", ali "zadržavaju svijest, identitet i osnovne aspekte svoje prethodne fizičke pojave". I sada oni navodno razvijaju u tri faze tehnologiju koja će omogućiti komunikaciju između materijalnih i postmaterijalnih osoba. Prva faza "omogućit će slanje poruka i dopisivanje s postmaterijalnim članovima obitelji, prijateljima i stručnjacima iz svih područja". Druga faza trebala bi nam "omogućiti razgovor s dragim osobama koje žive s druge strane vječnosti. A treća će nam faza, kažu oni, omogućiti da "čujemo i vidimo one koji to polje neograničenih mogućnosti doživljavaju s one druge strane".

Posebno je zastrašujuć način na koji se provjerava jesu li mrtvi s kojima stupaju u kontakt doista oni za koje se izdaju. "Na primjer", kaže se na mrežnoj stranici, "ožalošćeni roditelj mogao bi postaviti sljedeće pitanje sinu ili kćeri koji su prešli u drugi svijet: 'Jesi li imao/imala psa po imenu Max kada si bio/bila dijete? Jesmo li ti poklonili džepni nožić za tvoj deseti rođendan?'" Zanimljivo je sagledati sve to u svjetlu sljedećeg upozorenja: "Spiritistička bića se ponekad pojavljuju ljudima u obliku preminulih prijatelja, iznose događaje povezane s njihovim životima i čine djela koja su oni činili dok su bili živi." (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 576; u izvorniku 684)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Uz izgovor da je to kulturološki prihvatljivo, mnogi kršćani prate sve što mediji reklamiraju. Međutim, koja bi biblijska načela trebala upravljati našim odnosom prema medijima, posebno kada oni otvoreno zagovaraju stavove za koje znamo da su pogrešni i prijevarni (vidi Psalam 101,1-8; Izreke 4,23; Filipljanima 4,8)?

2. Kako možemo pomoći drugima da ne nasjednu na Sotonine obmane, da i sami ne budemo izloženi njihovom zavodljivom utjecaju?

3. Na izvještaj o tome kako je "Samuel" pozvan iz groba mnogi kršćani gledaju kao na biblijski dokaz da mrtvi nastavljaju živjeti. Kako nam taj izvještaj pokazuje da se ne možemo osloniti samo na jedan tekst ili događaj da bismo stvorili doktrinu, već moramo proučiti sve što Biblija kaže o nekoj temi?

Biblijski pogled na svijet

“A sam Bog, izvor mira, neka vas potpuno posveti! I neka se cijelo vaše biće — duh, duša i tijelo — sačuva besprijeckorno za dolazak Gospodina našega Isusa Krista!” (1. Solunjanima 5,23)

Biblijski tekstovi: Luka 2,52; Matej 4,23; 1. Korinćanima 6,19. 20; Psalm 24,3.4; Djela 8,4-24; 1. Ivanova 3,1-3.

U Otkrivenju se govori o dvjema glavnim “globalizacijama” koje će prethoditi Isusovom drugom dolasku. U trinaestom poglavljiju opisuje se globalizacija laži, kada će se “sva zemlja” zanijeti i pokloniti se Zvijeri iz mora (Otkrivenje 13,3.7.8.12.16). Četrnaesto poglavlje naglašava globalizaciju istine, kada će se “Radosna vijest” propovijedati “svakom narodu i plemenu, jeziku i puku” (Otkrivenje 14,6.7). Tijekom tih “teških vremena” (2. Timoteju 3,1) ljudi će biti “tjerani “svakim vjetrom nauke” (Efežanima 4,14), odvraćat će “uši od istine, a okrenut će se bajkama (2. Timoteju 4,4). “Dvjema velikim zabludama, zabludom o besmrtnosti duše i zabludom o svetosti nedjelje, Sotona će uspjeti obmanuti ljude. Dok prva polaže temelj spiritizmu, druga stvara vezu prijateljstva s Rimom.” (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 462; u izvorniku 588)

Dok se ti završni događaji ne odigraju, moramo ostati čvrsti u vjerenovanju u svu istinu koju imamo, koja obuhvaća i narav čovjeka i narav smrti. Također je važno da nas vodi Duh Sveti kako bismo se pripremili za Kristov slavni povratak.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 444—449.

ISUS KAO UZOR

Pročitajte Luka 2,52. Koje se četiri dimenzije Isusovog rasta spominju u ovom retku?

Isus je bio savršeno ljudsko Biće, a Njegov rast obuhvaćao je sve osnovne dimenzije ljudskog postojanja. Prema Luki 2,52, "Isus je napredovao u mudrosti [umno], rastu [tjelesno] i milosti pred Bogom [duhovno] i ljudima [društveno]." "Njegov um je bio živahan i prođoran, a Njegova su razboritost i mudrost nadmašivale Njegove godine. Njegov je karakter bio uravnotežen i skladan. Snage uma i tijela postupno su se razvijale u skladu sa zakonima djetinjstva. Kao dijete, Isus se odlikovao posebno privlačnom naravi. Njegove uslužne ruke uvijek su bile spremne poslužiti drugima. On je pokazivao nepokolebljivu strpljivost i istinoljubivost koja nikada ne bi žrtvovala čestitost. U načelu čvrst kao stijena, Njegov je život otkrivao vrlinu nesebične ljubavnosti." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 42; u izvorniku 68,69)

Pročitajte Matej 4,23. Kako mi danas možemo uspješno vršiti Isusovu trostruku službu poučavanja, propovijedanja i iscijeljivanja?

Ako prihvatimo da je ljudsko biće jedinstveno i nedjeljivo, onda svoju vjeru ne možemo ograničiti samo na duhovna pitanja. Istina dotiče cijelo naše biće, obuhvaća cijeli naš životni vijek i sve dimenzije našeg života. Naši tjelesni i duhovni elementi toliko su snažno sjedinjeni da se ne mogu razdvojiti. I premda se mi kao pala bića nikada nećemo izjednačiti s Isusom, Božjom milošću trebamo se ugledati na Njega jer "obnoviti u čovjeku sliku njegovog Stvoritelja, vratiti ga u stanje prvo-bitnog savršenstva, potaknuti razvoj njegovog tijela, uma i duše" (Ellen G. White, *Odgoj*, str. 15; u izvorniku 15,16) — to je djelo otkupljenja. Tako Bog želi pripremiti svoj narod za Isusov povratak.

Ako bismo htjeli usporedivati sebe s Isusom, ta bi nas razlika lako mogla obeshrabriti. Kako nas onda pogled na križ i sve što on podrazumijeva štiti od obeshrabrenja, pogotovo kad ono što vidimo u sebi usporedimo s onim što vidimo u Isusu?

TIJELO KAO HRAM

Dualistički nauk o smrtnom tijelu s besmrtnom dušom doveo je do različitih vjerovanja o ljudskom tijelu. Na primjer, za stare grčke filozofe ljudsko tijelo bilo je tamnica duše koja se oslobođala u trenutku smrti. Kao odjek tog poganskog shvaćanja, mnogi kršćani danas vjeruju da je tijelo samo privremeno prebivalište besmrtnе duše koja će se ponovno sjediniti s tijelom pri uskrsnuću. Nasuprot tomu, panteisti ljudsko tijelo smatraju božanskim. Oni vjeruju da su Bog i svemir jedno te isto. Za njih je sve Bog, a ljudsko tijelo samo je dio jedinstvene, objedinjene, sveopće božanske tvari. I tako, suočeni sa svim tim suprostavljenim teorijama, moramo čvrsto stajati na onome što Biblija naučava o naravi čovjeka.

Pročitatje 1. Korinćanima 6,19.20; 10,31. Kako razumijevanje da je naše tijelo "hram Duha Svetoga" može izvršiti pozitivan utjecaj na naš način života?

Adam i Eva stvorenji su na Božju sliku (Postanak 1,26.27), što se odrazilo ne samo na njihov karakter, već i na tjelesni aspekt njihovog bića. A budući da je ta slika narušena, pa čak i skrivena zbog postojanja grijeha, djelom otkupljenja ljudska bića trebaju se vratiti u prvobitno stanje, što uključuje i njihovo tjelesno zdravlje u onoj mjeri u kojoj je to moguće za bića koja nisu u mogućnosti jesti plodove sa stabla života.

To obnovljenje je životni proces koji će završiti tek o Kristovom drugom dolasku, kada će ono što je raspadljivo postati neraspadljivo, a smrtno postati besmrtno (1. Korinćanima 15,53.54).

Apostol Ivan pisao je svojem prijatelju Gaju: "Ljubljeni, želim ti u svemu dobar uspjeh i zdravlje, kao što je tvoja duša dobro." (3. Ivanova 2)

Ako prihvatimo da je ljudsko biće nedjeljiva cjelina, a da vjera obuhvaća sve aspekte ljudskog života, onda bismo i svoje tjelesno zdravlje također trebali smatrati vjerskom obvezom. Trebali bismo se voditi nadahnutim načelom: "Prema tome, bilo da jedete, bilo da pijete, bilo da što drugo činite, sve činite na slavu Božju!" (1. Korinćanima 10,31) Ali imajmo na umu da još uvijek živimo u svijetu u kojem i pokraj iskrenih npora čak i dobri ljudi trpe posljedice grešne ljudske naravi i grešnog okruženja. Dakle, trebamo se uzdati u Boga i pružati najbolje od sebe, a rezultate prepustiti Njemu.

KRISTOV UM

Neki ljudi smatraju da se promjenom okruženja pojedinac može značajno promijeniti. I doista, mi svakako trebamo izbjegavati mesta i okolnosti u kojima možemo biti izloženi kušnjama (Psalam 1,1; Izreke 5,1-8). Međutim, naš problem s kušnjama i grijehom može se riješiti jedino promjenom našeg srca (odnosno uma). Krist je dotaknuo bit tog problema rekavši da "iz nutrine, iz ljudskog srca, izlaze: zle misli, razne vrste bluda, krađe, umorstva, preljuba, lakomstva, opačine; lukavstvo, razuzdanost, zavist; psovka, oholost, bezumlje" (Marko 7,21.22). To znači da se najprije naš um mora promijeniti da bi se moglo promijeniti i naše ponašanje.

Pročitajte: 1. Korinćanima 2,16; Psalam 24,3.4; Rimljanim 12,2; Filipljanima 4,8; Kološanima 3,2. Što to znači imati "Kristov um"?

Gospodin je obećao da će u sklopu "novog Saveza" staviti Zakon u umove pripadnika svojeg naroda i napisati ga u njihovo srce (Jeremija 31,31-33; usporedi Hebrejima 8,8-10; 10,16). Nije nikakvo čudo, dakle, što je u Govoru na gori Krist proširio i produbio značenje Božjih zapovijedi čak do razine misli i pobuda (vidi Matej 5,17-48). Prema tomu, mi možemo zadobiti pobjedu nad kušnjama jedino Božjom milošću koja mijenja i možemo se, na razini misli i pobuda, pozvati na to obećanje kako bismo zaustavili grešne misli.

Ipak, mi ćemo imati grešnu narav sve dok Isus ne dođe. Ali ako smo u Kristu, potpuno smo pokriveni Njegovom pravednošću. Premda još uvijek nismo savršeni, već sada se smatramo savršenima u Njemu (Filipljanima 3,12-15). "Kada smo sjedinjeni s Kristom, mi imamo Kristov um. Čistoća i ljubav ogledaju se u karakteru, a krotkost i istina upravljaju životom. I sam izraz našeg lica se mijenja. Krist koji prebiva u duši ima moći da preobrazi tako da naša vanjština svjedoči o miru i radosti koji vladaju u nama." (Ellen G. White, *Selected Messages*, sv. 1, str. 337)

Jedino svakidašnjom predajom, svakidašnjim umiranjem sebi, svakidašnjim odlučnim naporima učinjenim u vjeri da budemo poslušni Isusu, možemo doživjeti takvu promjenu u svojem životu.

Zamislite kako bi vam život izgledao kad biste mogli zaustaviti čak i grešne misli. Koliko bi vam život bio drugačiji? Koji je jedini mogući način da se to dogodi?

VODSTVO DUHA

Duh Sveti Božji je moćni Predstavnik koji Božju ljubav izljeva u naša srca (Rimljana 5,5), vodi nas u istinsko spasonosno iskustvo (Ivan 16,7-11), upućuje nas u svu istinu (Ivan 16,13) i ospozobljava nas da ispunimo evanđeoski nalog (Djela 1,8). Budući da se Duh Sveti suprotstavlja razornom sotonskom djelovanju, nije nikakvo čudo što se Sotona služi svim sredstvima kako bi iskrivio naše razumijevanje naravi i djelovanja Duha Svetog. I tako, dok Ga neki niječu, drugi prenaglašava-ju darove Duha u odnosu na Njegovu moć da nas preobrazi.

Pročitajte Djela 8,4-24. Šimun mag iz Samarije želio je primiti darove Duha Svetog, a da sam ne bude preporoden Duhom. Na koji se način isti taj stav očituje i u naše vrijeme?

Božju djecu Duh Sveti upućuje (Rimljana 8,14) u sve istine Božje riječi (Ivan 16,13; Ivan 17,17). Isus nas je vrlo jasno upozorio: "Neće svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine' ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji vrši volju moga nebeskog Oca. Mnogi će mi u onaj dan reći: 'Gospodine, Gospodine, zar nismo pomoću tvoga imena prorokovali, pomoću tvoga imena izgonili zle duhove, pomoću tvoga imena čudesa činili?' Tada ћu im kazati: 'Nikad vas nisam poznavao. Odlazite od mene, zlotvori!'" (Matej 7,21-23) To znači da Duh Sveti nikad ne vodi nikoga suprotno Božjoj riječi koju je Bog osobno nadahnuo, već nas uvijek dovodi u sklad s Riječju.

Isti Duh Sveti koji nas upućuje u svu istinu, ospozobljava nas da i mi druge upućujemo u tu istu, čudesnu istinu (Matej 28,18-20; Djela 1,8). I dok ispunjavamo svoju svetu misiju, primamo Njegovu pomoć. Zato svakog jutra moramo klečati pred Gospodinom i obnavljati svoj zavjet posvećenja Njemu. Ako to budemo činili, On će nam davati svojega Duha s Njegovom oživljujućom, posvećujućom silom.

Moramo, međutim, biti otvoreni za Njegovo vodstvo tako što ćemo svakodnevno donositi svjesnu odluku da radimo ono što znamo da je ispravno i izbjegavati ono što znamo da je pogrešno. Samo ako budemo nastojali ispravno živjeti u sili koju nam je Bog dao, moći ćemo u svoj život primiti silu Duha Svetoga koju nam je Bog obećao.

Zašto je toliko važno da se svakog jutra molimo kako bismo bili otvoreni za vodstvo Duha Svetog u našem životu?

SPREMNI ZA NJEGOV DOLAZAK

Živimo u pomahnitalom svijetu s previše umjetnih potreba i nametljivih ponuda koje nam odvlače pozornost. Ako ne povedemo računa, to bi nam moglo oduzeti previše vremena i poremetiti naše prioritete. Ali nije riječ o samo još jednoj nuspojavi našeg informatiziranog svijeta. Kršćani su se u svako doba, u ovaj ili onoj mjeri, morali čuvati Sotoninih pokušaja da ih odvratи od onoga što je istinski važno u životu. Komu ne prijeti opasnost da iz čiste nepažnje odvratи pogled od Gospodina i da se zadrži na onome što je svjetovno, tjelesno, na onome što nas ne može zadovoljiti, a što nas na kraju može odvesti u duhovnu propast?

Pročitajte sljedeće tekstove: 2. Petrova 3,14; 1. Ivanova 3,1-3. Koju razliku uočavate između pripremanja za Isusov drugi dolazak i spremnosti za taj slavni dogadjaj?

Misao o *pripremanju* za Kristov drugi dolazak često postaje izgovor za odugovlačenje. To nas lako može navesti da se opustimo, razmišljajući poput zlog sluge: "Moj gospodar neće doći zadugo." (Matej 24,48)

Pročitajte sljedeće tekstove: Psalam 95,7.8; Hebrejima 3,7.8.15; 4,7. Što nam ti redci govore o potrebi da budemo spremni upravo sada?

Iz biblijske perspektive vrijeme spasenja uvijek je "danas", nikad sutra (vidi Psalam 95,7.8; Hebrejima 3,7.8.15; 4,7). Štoviše, ako ne doživimo neko značajnije iskustvo obraćenja, i dalje ćemo biti ovakvi kakvi smo upravo sada. Vrijeme samo po sebi neće promijeniti neobraćene. Naprotiv, ako čovjek ne doživljava stalan rast u milosti i napredak u vjeri, lako će otpasti, postati okorio, skeptičan, ciničan, čak i nevjernik. Promatrano iz tog kuta, mogli bismo reći da je svaki dan našeg života zapravo život u malom. Dakle, Božjom milošću trebali bismo praviti planove za budućnost, ali svakog dana biti spremni za Isusov povratak — posebno zato što bi, s obzirom na nepredvidivost ovog života, danas mogao biti naš posljednji dan na ovom svijetu.

Kako možete danas biti spremni za Isusov povratak u slučaju da se On danas vrati? Razgovarajte o svojem odgovoru u subotu u razredu.

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Služba liječenja* pročitajte poglavlje pod naslovom "Liječenje uma", str. 149—160 (u izvorniku 241—259).

"Velika borba bliži se kraju. Svaki izvještaj o nesreći na moru ili kopnu svjedoči o činjenici da se kraj svemu približio. Ratovi i glasovi o ratovima to objavljaju. Postoji li neki krščanin čije srce ne zakuca brže pri pomisli na velike događaje koji se otvaraju pred nama? Gospodin dolazi. Čujemo korake Boga koji se približava." (Ellen G. White, *Maranatha*, str. 220)

"Živite vjerom iz dana u dan. Nemojte se brinuti i uz nemiravati zbog vremena nevolje i tako unaprijed prizivati to vrijeme. Nemojte stalno razmišljati: 'Bojam se da neću izdržati u dan velike kušnje.' Živite u sadašnjosti, samo za ovaj dan. Sutra nije vaše. Danas morate zadobiti pobjedu nad sobom. Danas trebate živjeti životom molitve. Danas se trebate boriti u dobroj borbi vjere. Danas trebate vjerovati da vas Bog blagoslovila. I dok budete zadobivali pobjedu nad tamom i nevjerenjem, ispuniti ćete zahtjeve Učitelja i postat ćete blagoslov za ljude oko sebe." (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 20. listopada 1887.)

"Gospodin će ubrzo doći i mi moramo biti spremni da Ga dočekamo u miru. Uložimo odlučne napore i učinimo sve što je u našoj moći da ljudima oko sebe prenesemo svjetlo. Ne budimo tužni, već radosni, i uvijek pred sobom imajmo Gospodina Isusa. ... Moramo biti spremni i čekati Njegov dolazak. O, kako će biti veličanstveno kada Ga ugledamo i kad čujemo poziv kao Njegovi otkupljeni! Već dugo čekamo, ali naša vjera ne smije oslabjeti. Kad bismo samo mogli vidjeti Kralja u Njegovoj ljepoti, bili bismo zauvijek blagoslovjeni. Osjećam potrebu da glasno poviciem: 'Idemo kući!' Bližimo se trenutku kada će Krist doći sa silom i velikom slavom da svoje otkupljene povede u njihov vječni dom." (Ellen G. White, *Heaven*, str. 165,166)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Kako nam razumijevanje tijela, duše i duha kao nedjeljive cjeline može pomoći da bolje razumijemo sveobuhvatnost vjere i važnost našeg načina života?

2. Sva istinska budenja i obnove su teocentrični (usredotočeni na Boga), a nikada antropocentrični (oslonjeni na ljudsko ponašanje). Na koji način usporedba o farizeju i cariniku (vidi Luka 18,9-14) ilustrira to načelo?

3. Razmotrite svoj odgovor na posljednje pitanje iz odsjeka za četvrtak. Kako možete znati jeste li spremni i možete li u tom pogledu osjećati sigurnost bez drske samouvjerjenosti?

Sud

“Jer nam se svima treba pojaviti pred sudom Kristovim, da svaki primi što je zasluzio: nagradu ili kaznu, već prema tome što je za zemaljskoga života činio.” (2. Korinćanima 5,10)

Biblijski tekstovi: Matej 25,31-46; Daniel 7,9-14; 1. Korinćanima 6,2.3; 2. Petrova 2,4-6; Malahija 4,1; Otkrivenje 21,8.

Ako postoji nešto o čemu Sveti pismo potpuno jasno govori, onda je to stvarnost suda. Bog će suditi svijetu. Tekstovi koji to potvrđuju u Starom i u Novom zavjetu mnogobrojni su i nedvosmisleni. Pravda koja nam ovdje i sada toliko nedostaje jednog će se dana ostvariti.

Biblija tvrdi da je Bog “savršena znanja” (Job 37,16 — Šarić) i da “poznaće sve” (1. Ivanova 3,20), uključujući i naše najskrivenije namjere (Propovjednik 12,14; Jeremija 17,10). Možemo se sakriti od bilo koga i bilo čega, ali pred Bogom ništa nije skriveno.

Ta činjenica podrazumijeva da Njemu nije potreban sud da bi razotkrio život svakog pojedinca. Božanski sudovi zapravo su božansko izravnavanje računa s Njegovim stvorenjima na Nebu i na Zemlji. To je proces koji se odvija u svemiru i vremenu, jer je Lucifer otpočeo svoju pobunu na Nebu, a onda je proširio na ovaj svijet (Otkrivenje 12,7-9).

Tijekom ovoga tjedna proučavat ćemo o sudu na svršetku vremena s njegove tri glavne etape: predadventni sud, milenijski sud i izvršni sud. Cijeli taj proces završava potvrdom opravdanosti zaslužene druge smrti zlih.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 450—455.

KONAČNI SUD

Za mnoge misao na sud podrazumijeva osudu. I premda je to dio procesa, ne smijemo zaboraviti da pojам suda ima i svoju pozitivnu stranu, u smislu da obuhvaća i opravdanje nevinih. Tako kada se u Danielu kaže: "dosudi pravdu Svecima Svevišnjega", to zapravo znači da će se sud na kraju vremena odigrati u korist svetih (Daniel 7,22). Dakle, Božji sud obuhvaća oba elementa i to načelo nalazimo u ovom starozavjetnom retku: "Tada ti čuj u nebu i postupaj i sudi svojim slugama, osudi krivca okrećući njegova djela na njegovu glavu, a nevina osloboди postupajući s njime po nevinosti njegovoj." (1. o kraljevima 8,32)

Pročitatje Matej 25,31-46; Ivan 5,21-29. Na koji način Krist ukazuje na načelo istodobne osude i opravdanja na posljednjem суду?

Neki tvrde da izrazi "tomu se ne sudi" (Ivan 3,18) i "ne dolazi na sud" (Ivan 5,24) znače da se onima koji su u Kristu uopće neće suditi. Međutim, ti izrazi zapravo znače da vjerni neće biti osuđeni na sudu. Dakle, te bi tekstove trebalo razumjeti u smislu: "nije osuđen" (Ivan 3,18) i "ne dolazi pod osudu" (Ivan 5,24).

Ukratko, naša sADBINA odredena je našim sadašnjim životom. Oni-ma koji su u Kristu opravdanje na судu već je osigurano, a oni koji nisu u Kristu ostaju pod osudom. Opisujući sud (Matej 25,31-46), Krist ne spominje samo jarce (zle), već i ovce (pravedne). A apostol Pavao izričito tvrdi: "Jer nam se svima treba pojaviti pred sudom Kristovim, da svaki primi što je zasluzio: nagradu ili kaznu, već prema tome što je za zemaljskoga života činio." (2. Korinćanima 5,10)

Dok razmišljamo o судu, trebamo imati na umu da smo spašeni milošću (Izajija 55,1; Efežanima 2,8-10) i opravdani vjerom (Postanak 15,6; Rimljanima 5,1), a da nam se sudi na osnovi djela (Propovjednik 12,14; Matej 25,31-46; Otkrivenje 20,11-13). Temelj tog sudskega procesa je Božji moralni Zakon, sažet u Deset zapovijedi (Propovjednik 12,13,14; Jakov 1,25; 2,8-17). Naša djela izraz su iskrenosti našeg iskustva spašenja te su, prema tome, predmet suđenja. Upamtite: ne postoji neki proizvoljni proglašenje kojim bi Bog jedne proglašavao spašenima, a druge izgubljenima. Svatko je moralno odgovoran za vlastitu sADBINU.

Sud nije vrijeme kada Bog odlučuje hoće li nas prihvati ili odbaciti, već vrijeme kada Bog potvrđuje naš izbor — jesmo li Ga prihvatali ili ne — izbor koji se vidljivo pokazuje u našim djelima.

PREDADVENTNI SUD

Pojam suda prije Kristovog povratka ili, kako ga mi zovemo, predadventnog suda, nalazi se na mnogim mjestima u Svetom pismu.

Pročitajte sljedeće tekstove: Daniel 7,9-14; Matej 22,1-14; Otkrivenje 11,1.18.19; 14,6.7. Kako ti tekstovi rasvjetljavaju pojam predadventnog istražnog suda u nebeskoj sudnici? Kakvo je značenje takvog suda?

Pojam predadventnog istražnog suda nad Božjim narodom utemeljen je na tri osnovna biblijska učenja.

Jedno je da svi mrtvi — pravedni i nepravedni — ostaju u svojim grobovima u nesvjesnom stanju sve do konačnog uskrsnuća (Ivan 5,25-29).

Druge je postojanje sveopćeg suda nad svim ljudima (2. Korinćanima 5,10; Otkrivenje 20,11-13).

Prema trećem će prvo uskrsnuće biti blažena nagrada za sve pravedne, dok će drugo uskrsnuće donijeti vječnu smrt zlima (Ivan 5,28.29; Otkrivenje 20,4-6.12-15).

A budući da se svim ljudima sudi, to znači da bi im se trebalo suditi prije uskrsnuća, jer će oni o uskrsnuću primiti vječnu nagradu.

Knjiga proroka Daniela pomaže nam da razumijemo vrijeme i narav predadventnog suda. Na kraju 2300 simboličnih dana — 1844. godine — očišćeno je nebesko Svetište (Daniel 8,14, usporedi Hebrejima 9,23) i otpočeo je predadventni istražni sud (Daniel 7,9-14), što su dva različita načina koji opisuju isti događaj. A taj sud zasjeda da “dosudi pravdu Svecima Svevišnjega” (Daniel 7,22). Dakle, to je radosna vijest za Božji narod.

U Mateju 22,1-14 Isus govori o provjeri gostiju prije svadbene gozbe.

A u Otkrivenju o predadventnom istražnom суду govori se kao o mjerenuju onih “koji se klanjaju” u Božjem hramu (Otkrivenje 11,1 — Šarić) i “času njegova Suda” (Otkrivenje 14,6.7; usporedi Otkrivenje 14,14-16).

Kako bi naše znanje o suđenju na Nebu trebalo utjecati na naš život ovdje na Zemlji?

MILENIJSKI SUD

Biblija nam kaže da će o Kristovom drugom dolasku (1) živi sveti i uskrsli sveti biti "odneseni u zrak na oblacima u susret Gospodinu" (1. Solunjanima 4,16.17); (2) svi sveti bit će uzeti na Nebo, gdje će prebivati u "stanovima" koje Isus priprema za njih (Ivan 14,1-3); (3) tek na kraju milenija novi Jeruzalem spustit će se na Zemlju i postati vječni dom svetih (Otkrivenje 21,1-3.9-11). I tako će tijekom milenija, dok na Zemlji bude vladala pustoš, sveti kraljevati s Kristom na Nebu (Jeremija 4,23; Otkrivenje 20,4).

Pročitajte 1. Korinćanima 6,2.3; Otkrivenje 20,4-6.11-13. Zašto bi sveti trebali sudjelovati na milenijskom sudu?

Cijeli taj sudske proces ima za cilj (1) obraniti Božji karakter od optužbi Sotone, koji tvrdi da je Bog nepravedan u postupanju prema svojim stvorenjima; (2) potvrditi nepristranost u nagradivanju pravednih; (3) pokazati da su zli pravedno kažnjeni; (4) odagnati sve sumnje koje bi mogle dovesti do neke nove pobune u svemiru. Na predadventnom istražnom suđenju pravednima sudjelovat će samo nebeske vojske (Daniel 7,9.10). Ali u milenijsko suđenje zlim ljudima i palim andelima bit će uključeni i sami pravednici (1. Korinćanima 6,3; Juda 1,6; Otkrivenje 20,4-6).

Predadventni istražni sud otpočeo je 1844. godine, kada "Prijestolja bjehu postavljena. ... Sud sjede, knjige se otvoriše." (Daniel 7,9.10) Milenijski sud će, međutim, otpočeti tek kada sveti budu uzeti na Nebo i postavljeni na prijestolja, nakon čega će suđenje biti povjereno njima. Tada će se još jednom otvoriti nebeske knjige i "mrtvaci su suđeni prema onom što je napisano u knjigama, po svojim djelima" (Otkrivenje 20,4.12). Taj će proces svetima pružiti priliku da pregledaju nebeske izvještaje i uvjere se u Božje pravedno postupanje u svakom od tih slučajeva. On neće samo nagraditi i kazniti sve ljude u skladu s onim što zaslužuju na osnovi vlastitih odluka, već će im i objasniti zašto to čini.

Što nam o Božjem karakteru govori činjenica da će prije nego što bilo tko od izgubljenih uskrsne da bi se suočio s drugom smrću, spašeni biti uključeni u proces sudenja, tako da nitko neće biti kažnen sve dok se i oni sami ne uvjere u Božju pravednost i poštenje? Iznesite svoj odgovor u subotu u razredu.

IZVRŠNI SUD

Tijekom Srednjeg vijeka Boga su prikazivali kao strogog Suca, uvi-jek spremnog da kazni prijestupnika. Danas, naprotiv, postoji sklonost da se On opiše kao popustljivi Otac pun ljubavi, koji nikad ne kažnjava svoju djecu. Međutim, ljubav bez pravde pretvorila bi se u kaos i bez-akonje, a pravda bez ljubavi u nasilje i okrutno pokoravanje. Nasuprot tome, Božji sud savršeni je spoj pravednosti i milosrđa, pri čemu i jedno i drugo proizlazi iz Njegove bezuvjetne ljubavi.

Izvršni sud Božja je konačna i neopoziva kazna u ljudskoj povijesti. Neke druge kazne ograničenog opsega već su se odigrale, na primjer zbacivanje Sotone i njegovih pobunjenih andela s Neba (Otkrivenje 12,7-12), protjerivanje Adama i Eve iz Edenskog vrta (Postanak 3), sveopći potop (Postanak 6—8), uništenje Sodome i Gomore (Postanak 19; Juda 1,7), pogibija prvenaca u Egiptu (Izlazak 11—12) i stradanje Ananije i Safire (Djela 5,1-11). Zato nije nikakvo čudo što će na kraju ljudske povijesti biti provedena izvršna presuda nad zlima.

Pročitajte 2. Petrova 2,4-6; 3,10-13. Kako nam ovi tekstovi pomažu da razumijemo narav konačnog izvršnog suda? Kako nam oni ukazuju na dovršenje kazne, nasuprot tvrdnji da ona beskonačno traje, što bi zapravo bilo izopačenje pravde, a ne njezin izraz?

“Božja dobrota i suzdržanost, Njegovo strpljenje i milosrđe prema Njegovim stvorenjima, ipak Ga neće spriječiti da kazni grešnika koji odbija poslušnost Njegovim zahtjevima. Ne dolikuje čovjeku — prije-stupniku Božjeg svetog Zakona, pomilovanom samo zahvaljujući velikoj žrtvi koju je Bog prinio davši svojega Sina da umre umjesto krivca zato što je Njegov Zakon nepromjenjiv — ne dolikuje, dakle, čovjeku da svoju volju nameće Bogu.” (Ellen G. White, *Manuscript Releases*, sv. 12, str. 208)

Sve što je mogao učiniti kako bi čovječanstvo spasio od vječne propasti Bog je i učinio, i to uz veliku osobnu žrtvu. Oni koji na kraju budu izgubljeni, sami su donijeli odluke koje su ih dovele do tog nesretnog završetka. Tvrđnja da je Božji sud nad izgubljenima, pa čak i uništenje izgubljenih (umjesto vječnih muka), u suprotnosti s karakterom Boga koji voli, jednostavno je pogrešna. Upravo Božja ljubav, i samo Božja ljubav, zahtijeva pravdu.

Kako nas križ uči o tome što je sve Bog bio spremam učiniti da bi spasio sve one koji žele biti spašeni?

DRUGA SMRT

Bog vodi ljudsku povijest prema vrhuncu na svršetku vremena. Po svršetku milenija, svi preminuli zli bit će podignuti iz svojih grobova da bi im bila izrečena posljednja presuda (Otkrivenje 20,5.11-15). Tada, kad cijeli taj sudski proces završi i kad mu se više ništa ne bude moglo dodati, i zli će priznati da je Bog pravedan. "Imajući pred očima sve činjenice velikog sukoba, čitav svemir, i vjeran i pobunjen, jednoglasno objavljuje: 'Pravedni su i ispravni tvoji putovi, Kralju naroda!' I sam Sotona je prisiljen da se pokloni i prizna pravednost osude koja mu je određena." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 526,525; u izvorniku 670,671)

Pročitatje sljedeće retke: Malahija 4,1; Otkrivenje 20,14.15; 21,8. Koliko će učinkovito biti "ognjeno jezero" i "druga smrt"?

Konačno uništenje Sotone, njegovih anđela i svih zlih ljudi ocistit će svemir od grijeha i njegovih posljedica. Pa ipak, čak i to konačno uništenje zlih djelo je Božje ljubavi ne samo prema svetima, već i prema zlima. Jer oni bi radije umrli nego živjeli u prisutnosti Boga koji je za grijeh "oganj koji proždire" (Hebrejima 12,29).

"Jedina bi im (izgubljenima) želja bila da pobegnu s tog svetog mjeseta. Dobrodošlicom bi dočekali uništenje kako bi se mogli sakriti pred licem Onoga koji je umro da ih spasi. Sudbina grešnika zapečaćena je njihovim vlastitim izborom. Oni su se svojevoljno isključili s Neba te Bog ostaje pravedan i milosrdan." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 428; u izvorniku 543)

Dakle, konačno uništenje grijeha i grešnika — za razliku od nebiblijskog nauka o njihovim vječnim mukama u paklu — donosi pravednu i odmjerenu kaznu za svako zlo koje su ljudi počinili. To također potvrđuje da je grijeh imao svoj početak i da će imati kraj. Tada će se cijeli svemir vratiti svojem iskonskom savršenstvu, prije nego što su se grijeh, zlo i neposlušnost pojavili neobjasnivo i bez ikakvog opravdanja.

Hvala Bogu što će On kao naš "pravedni sudac" (2. Timoteju 4,8) donijeti ispravnu odluku i pravednima udijeliti besmrtnost, a zlima vječnu propast.

Zašto ne bi bilo pošteno da Bog na kraju spasi svakoga? Zašto je to u biti vrlo loša pomisao?

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U djelima Ellen G. White pročitajte sljedeća poglavlja: u knjizi *Isusove usporedbe* poglavje "Bez svadbenog ruha", str. 209—217 (u izvorniku 307—319); u knjizi *Velika borba* poglavla "Zemlja pretvorena u pustoš", str. 514—520 (u izvorniku 653—661), i "Sukob je završen", str. 521—530 (u izvorniku 662—673).

"Na dan završnog suda svaka izgubljena duša shvatit će narav svog odbacivanja istine. Prikazat će se križ, a njegovo pravo značenje uvidjet će svaki um koji je bio zaslijepljen prijestupom. Pred prizorom Golgote i njezine tajanstvene Žrtve, grješnici će stajati osuđeni. Bit će odbačen svaki lažni izgovor. Ljudsko otpadništvo pojavit će se u svom užasnom karakteru. Ljudi će vidjeti što su izabrali. Svako pitanje istine ili zablude u dugoj borbi bit će objašnjeno. Pred sudom svemira Bog će stajati čist od krivnje za postojanje i trajanje zla. Prikazat će se da božanski propisi nisu prouzročili grijeh. U Božjoj vladavini nije bilo mane, nije bilo nikakvog razloga za nezadovoljstvo. Kad se otkriju pomisli svakoga srca, tada će se i vjerni i buntovnici sjediniti u objavlјivanju: 'Pravedni su i ispravni tvoji putovi, Kralju naroda! Tko da te, Gospodaru, ne poštuje i tvoje ime ne slavi? ... jer si pokazao svoja pravedna djela.' (Otkrivenje 15,3,4)" (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 33,34; u izvorniku 58)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. **"Ako se uzdate u sebe, odbijajući pokoriti svoju volju Bogu, izabrali ste smrt. Gdje god grijeh bio, Bog mu je oganj koji ga sažije. Ako izaberete grijeh i odbijete se odvojiti od njega, Božja nazočnost, koja sažije grijeh, sažeći će i vas."** (Ellen G. White, *Misli s Gore blaženstava*, str. 57; u izvorniku 62) Kako nam taj citat pomaže da razumijemo narav izvršnog suda?

2. Pozabavite se mišlju (iznesenom na kraju odsjeka za utorak) da se nijedan od izgubljenih neće suočiti sa svojom konačnom presudom sve dok otkupljeni ne postanu dio tog sudskog procesa. I opet, čemu nas to uči o Božjoj otvorenosti i razvidnosti? Zašto je ta otvorenost toliko važna za svemir u kojem vlada ljubav?

3. Na koji će način sudjelovanje na milenijskom судu pružiti svetima utjehu zbog njihovih voljenih koji budu izgubljeni?

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Patrijarsi i proroci, Znaci vremena, 2020., stranice 456—468.

Sve novo

“Tada onaj koji sjedi na prijestolju reče: ‘Evo, sve činim novo.’ I nadoda: ‘Piši: Ove su riječi pouzdane i istinite!’” (Otkrivenje 21,5)

Biblijski tekstovi: 2. Petrova 3,13; Otkrivenje 21,3.22; 1. Ivana-va 3,2.3; 1. Petrova 1,22; Izaija 25,8; Otkrivenje 22,3-5.

Sveto pismo pruža nam ovu nadu: “Ali mi očekujemo, prema njegovu obećanju, nova nebesa i novu zemlju, gdje prebiva pravednost.” (2. Petrova 3,13)

Nekima, međutim, obećanje o “novom nebu i novoj zemlji” (Otkrivenje 21,1) djeluje kao neka izmišljena priča onih koji su na vlasti i koji nadu u zagrobni život koriste kako bi držali ljude u pokornosti. Ideja je navodno sljedeća: Premda vam je trenutačno teško, jednog ćeće dana primiti nagradu na Nebu, i slično.

I premda su neki ljudi nadu u budućnost kako je prikazana u Bibliji doista koristili na taj način, njihova zloupotreba ne mijenja istinu o obećanjima koja imamo u vezi s novim Nebom i novom Zemljom.

U posljednje dane rugači će ismijavati našu blaženu nadu (2. Petrova 3,3-7). Ali kao što je prorečeno, čak i njihovo ruganje može se smatrati dodatnim dokazom da je ono što Biblija kaže istina, jer se rugaju upravo onako kao što je u njoj i prorečeno.

Ovog ćemo tjedna razmišljati o slavnom obećanju o novom Nebu i novoj Zemlji, što uključuje nebeski hram, Božju prisutnost, kraj smrti i suza i konačnu pobjedu Božje ljubavi.

NOVO NEBO I NOVA ZEMLJA

Za pojedine sljedbenike grčke filozofije sama pomisao da je nešto materijalno podrazumijeva da je to loše. Zato je za njih nezamislivo da bi u budućnosti mogao da postojati pravi raj sa stvarnim ljudima. Prema tom načinu razmišljanja, da bi se Nebo smatralo dobrim, moralo bi biti čisto duhovno i netvarno, bez mrlja koje se nalaze ovdje u materijalnom svijetu. Ako je nešto materijalno, tvrde oni, ne može biti duhovno; a ako je nešto duhovno, ne može biti materijalno. Nasuprot tome, Biblia o Nebu govori u konkretnom smislu, ali bez ograničenja koja nameće prisutnost grijeha.

Pročitajte sljedeće tekstove: Izaja 65,17-25; 66,22.23; 2. Petra 3,13; Otkrivenje 21,1-5. Koja je ključna poruka ovih tekstova?

Knjiga proroka Izaje pruža nam zanimljivu sliku kako bi Zemlja izgledala da je Izrael kao narod ostao vjeran svojem Savezu s Bogom (Izaja 65,17-25; Izaja 66,22.23; usporedi Ponovljeni zakon 28). Prirodno okruženje s različitim oblicima života sve više bi se razvijalo prema Božjem iskonskom planu, to jest prema planu kakav je postojao prije pojave grijeha.

Medutim, taj se plan nije ostvario u skladu s očekivanjima. Zato je uspostavljen novi plan, ali sada s crkvom sastavljenom od Hebreja i neznabožaca iz svih naroda (Matej 28,18-20; 1. Petra 2,9). Stoga se Izajina proročanstva sada moraju čitati iz perspektive crkve (2. Petra 3,13; Otkrivenje 21,1-5).

“U Bibliji je baština spašenih nazvana domovinom. (Hebrejima 11,14-16) Tamo nebeski Pastir vodi svoje stado na izvore žive vode. Drvo života daje plod svakog mjeseca, a lišće stabala služi za lijek narodima. Tamo su potoci koji vječno žubore, bistrri kao kristal, a uz njih lelujavo drveće bacaju svoje sjene na putove što ih je Gospodin pripravio za otkupljene. Tamo se prostrane ravnice protežu u prekrasne brežuljke, a Božje gore uzdižu svoje uzvišene vrhove. Na ovim će mirnim ravnicama tih živahnih potoka Božji narod, toliko dugo tudinci i putnici, naći dom.” (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 531; u izvorniku 675)

Bez nade u vječnost kako je prikazana u Svetom pismu, mnogi svjetovni pisci žale se na besmisao ljudskog postojanja. Premda griješe u vezi s budućnošću, zašto je ipak teško osporiti njihove tvrdnje o besmislenosti života bez buduće nade? Iznesite svoj odgovor u subotu u razredu.

U BOŽJEM HRAMU

Neki tvrde da je Nebo Božje Svetište. Međutim, u Otkrivenju se govori o konkretnom Svetištu/Hramu u okviru novog Jeruzalema, gdje se nalazi Božje prijestolje i kristalno more (Otkrivenje 4,2-6; 7,9-15; 15,5-8). Tamo će veliko mnoštvo svetih "od svakog naroda i plemena, puka i jezika" vječno slaviti Boga (Otkrivenje 7,9-17).

Usporedite Otkrivenje 7,9-15 i Otkrivenje 21,3.22. Kako možemo uskladiti opis velikog mnoštva otkupljenih koji služe Bogu "dan i noć u njegovu hramu" (Otkrivenje 7,15) s Ivanovim riječima da u novom Jeruzalemu nije video Hram? (Otkrivenje 21,22)?

Nebesko Svetište/Hram oduvijek je bilo mjesto gdje se nebeske vojske klanjaju Bogu. Ali s pojmom grijeha to Svetište je postalo i mjesto odakle se nudi spasenje čovječanstvu. "Kada problem grijeha završi, nebeskom Svetištu bit će ponovno vraćena njegova prvobitna uloga. U Otkrivenju 21,22 Ivan izvještava da nije video Hram u gradu jer je njegov Hram Gospodin Bog Svetogući i Janje. Međutim, znači li to da više neće postojati dom Gospodnji u koji će Njegova stvorenja moći dolaziti kako bi uživala u posebnom zajedništvu s Njim? Ni u kom slučaju!" (Richard M. Davidson, "The Sanctuary: 'To Behold the Beauty of the Lord'", u Artur Stele, ur., *The Word: Searching, Living, Teaching*, sv. 1, Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 2015., str. 31)

U Otkrivenju se posebna pozornost posvećuje Onomu komu se klanjaju i onima koji Mu se klanjaju. To nebesko obožavanje usredotočeno je na Boga i Janje (Otkrivenje 5,13; 7,10). Kao i uvijek, Krist je u središtu bogoštovljua.

A sudionici tog bogoštovljua su oni "što dolaze iz velike nevolje; oni su prali svoje haljine i obijelili ih u krvi Janjetovoj" (Otkrivenje 7,14). Oni su živi svjedoci Božje sile da otkupi i preobrazi. Oni pjevaju hvalu Bogu zbog Njegove veličine i zbog onoga što je učinio za njih.

"Tada čuh jak glas što dolazi od prijestolja kako viče: 'Evo stana Božjeg među ljudima! On će stanovati s njima: oni će biti njegov narod, i on sam, Bog bit će s njima.'" (Otkrivenje 21,3) Ti su redci odjek brojnih drugih redaka (Jeremija 32,38; Ezekiel 37,27; Zaharija 8,8; Hebrejima 8,10). Što za nas sada, dok smo još uvijek na Zemlji, znači to što je Bog naš Bog i što smo mi Njegov narod? Kako mi sada živimo u skladu s tom nevjerojatnom istinom?

U BOŽJOJ PRISUTNOSTI

U Bibliji stoji da Bog “boravi u nepristupačnoj svjetlosti” (1. Timoteju 6,16) i da Njega “nitko od ljudi nije video i ne može vidjeti” (Ivan 1,18; 1. Ivanova 4,12). Znači li to da sveti na Nebu nikad neće vidjeti Boga Oca? Ne, ne znači. Jasno je da se ta tvrdnja odnosi na ljude nakon pada jer u Svetom pismu postoji više naznaka da će Ga sveti vidjeti na Nebu.

Pročitajte Matej 5,8; 1. Ivanova 3,2.3; Otkrivenje 22,3.4. Što nam ti tekstovi govore o uvišenoj prednosti da vidimo Boga?

Isti apostol Ivan koji je izjavio da Boga “nitko od ljudi nije video i ne može vidjeti” (Ivan 1,18; 1. Ivanova 4,12), također je rekao da “ćemo ga vidjeti onakva kakav jest” (1. Ivanova 3,2.3) i “gledat ćemo njegovo lice” (Otkrivenje 22,3.4). Sporno pitanje moglo bi biti odnose li se ti tekstovi na Boga Oca ili na Krista. Međutim, sve sumnje nestaju u svjetlu Kristove izjave: “Blago onima koji su čista srca, jer će Boga gledati.” (Matej 5,8) Kakva će to biti prednost za otkupljene — pokloniti se Bogu u Njegovom Hramu! Ali najveća prednost bit će gledati Njegovo lice.

“Božji narod uživa prednost neposredne zajednice s Ocem i Sinom. ‘Sad vidimo u ogledalu, nejasno.’ (1. Korinćanima 13,12) Sad vidimo odraz Božjeg lika kao u ogledalu u djelima prirode i Njegovom postupanju s ljudima; ali onda ćemo Ga vidjeti licem u lice, bez zasjenjujuće koprene među nama. Stajat ćemo pred Njim i promatrati slavu Njegova lica.” (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 532; u izvorniku 676,677)

U tekstovima koje smo danas proučavali zapazite povezanost između čistoće i gledanja Boga. Boga će vidjeti čisti u srcu; onaj tko će vidjeti Boga “čisti se od grijeha kao što je on čist” (1. Ivanova 3,3). Ovi redci otkrivaju da Bog mora sada obaviti određeno djelo u nama kako bi nas pripremio za Nebo.

Premda je naše pravo na Nebo osigurano Isusovom smrću, ipak ćemo ovdje i sada morati proći kroz proces čišćenja koji će nam pomoći da se pripremimo za naš vječni dom. A u procesu čišćenja presudna je poslušnost Njegovo Riječi.

Pročitajte 1. Petrova 1,22. Kako nam se u ovom retku otkriva povezanost između poslušnosti i očišćenja? Kako nas poslušnost čisti? Kako će se, prema Petrovim riječima, naša poslušnost konkretno pokazati?

NEĆE VIŠE BITI SMRTI NI SUZA

Nauk o besmrtnosti duše i o vječnim mukama u paklenom ognju proturječi biblijskom nauku da na novom Nebu i novoj Zemlji "smrti neće više biti; neće više biti ni tuge, ni jauka, ni boli" (Otkrivenje 21,4). Ako bi teorija o vječno gorućem paklu bila istinita, onda "druga smrt" ne bi iskorijenila grijeh i grešnike iz svemira, već bi ih samo zatvorila u vječni pakao muka i plača. Štoviše, u tom slučaju svemir nikad ne bi bio obnovljen u prvobitno savršenstvo. Ali hvala Bogu što Biblija iznosi sasvim drugačiju sliku!

Pročitajte sljedeće tekstove: Izaja 25,8; Otkrivenje 7,17; 21,4. Kakvu nam utjehu i nadu ti tekstovi pružaju usred kušnji i patnji ovog sadašnjeg svijeta?

Život može biti vrlo težak, nepravedan, okrutan. Neke nama drage ljudi okrutno nam je oduzeo hladan zagrljaj smrti. A neki drugi ljudi vješto uđu u naš život, osvoje naše osjećaje, a zatim jednostavno odu kao da se ništa nije dogodilo. Kako je strašno kada nas izda netko koga smo voljeli i komu smo vjerovali! Postoje trenuci kada se slomljennog srca možda čak zapitamo je li život uopće vrijedan življenja. Ali bez obzira na to što nas je rastužilo, Bog uvijek želi s naših obraza obrisati što više suza. Ipak, neke od naših najtežih suza nastaviti će teći sve do onog slavnog dana kada će smrt, tuga i plač nestati (Otkrivenje 21,1-5).

Možemo biti sigurni da će se na konačnom суду Bog prema svakom ljudskom biću ponijeti pošteno i s ljubavlju. Svi naši najmiliji koji su umrli u Kristu uskrsnut će iz mrtvih da bi bili s nama vječno. Oni nedostojni vječnog života konačno će prestati postojati i neće biti prisiljeni živjeti u "mrskom" raju niti u paklu koji vječno gori. Najveću utjehu donijet će nam spoznaja da je Bog poštено postupio prema svima. A kada smrti konačno više ne bude, otkupljeni će radosno povikati: "Gdje je, smrti, tvoja pobjeda? Gdje je, smrti, tvoj žalac?" (1. Korinćanima 15,55) Gospodin je obećao da se na novoj Zemlji i novom Nebu "prijašnje neće više spominjati, niti će vam na um dolaziti" (Izaja 65,17). To ne znači da će Nebo biti mjesto općeg zaborava, već da prošlost neće remetiti trajnu radost njegovih stanovnika.

Tko od nas nije iskusio teške nepravde koje prate ljudsko postojanje na ovom svijetu? Kako možemo, pogotovo u tim bolnim trenucima, vjerovati i koliko je to moguće, radovati se Božjoj dobroti i ljubavi?

NJEGOVO IME NA NJIHOVIM ČELIMA

Pročitajte Otkrivenje 22,3-5. Kako možemo biti sigurni da ćemo se naći među onima koji će imati Božje ime napisano na svojim čelima? Možemo li uopće biti sigurni u to?

Nakon pobune Lucifera i pada Adama i Eve, Bog je mogao uništiti to dvoje grešnika. Ipak, kao izraz bezuvjetne ljubavi prema svojim stvorenjima, Bog je skovao plan za spasenje svih onih koji prihvate ono što On nudi. To nam je poznato kao "plan spasenja" koji je, premda uspostavljen još prije stvaranja Zemlje (Efesjanima 1,3.4; 2. Timoteju 1,9; Titu 1,2; Otkrivenje 13,8), prvi put izložen ljudima u Edenu, odmah nakon pada. On je poslije dalje otkriven u slikama i sjenama hebrejske službe u Svetištu (Izlazak 25). A onda se njegov najpotpuniji izraz očitovao u Isusovom životu, smrti i uskrsnuću (vidi Rimljanim 5).

U središtu plana spasenja nalazi se obećanje o vječnom životu zasnovanom na Isusovim zaslugama, i upućeno je svima koji vjerom prihvate veliku žrtvu prinesenu na križu. I prije križa i nakon križa spasenje se primalo na osnovi vjere, nikad na osnovi djela, koliko god ona bila rezultat našeg spasenja.

Pavao je o Abrahamu, koji je živio davno prije Krista, pisao kao o primjeru spasenja vjerom: "Kad bi naime Abraham zbilja bio opravdan na temelju djela, imao bi razloga da se ponosi — ali ne pred Bogom! Što doista veli Pismo? Vjerova Abraham Bogu, i to mu se uraćuna u pravednost." (Rimljanim 4,2.3) **Kako nam ti redci pomažu da razumijemo bit spasenja vjerom?**

Prema tomu, možemo imati sigurnost spasenja ako smo prihvatali Isusa, ako smo Mu se predali, ako se pozivamo na Njegova obećanja uključujući i obećanje o novom životu koji već sada imamo u Njemu, i ako se potpuno oslonimo na Njegove zasluge i ništa drugo. Abraham je vjerovao i to mu je uračunato u pravednost. A isto vrijedi i za nas.

To, dakle, znači imati Njegovo ime napisano na čelu. Ako je ono sada zapisano na našem čelu i ako od Njega ne odstupimo, ono će biti tu zapisano i na novom Nebu i novoj Zemlji.

ZA DALJNE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Velika borba* pročitajte poglavje "Sukob je završen", str. 530—534 (u izvorniku 674—678).

"Kristov će križ biti znanost i pjesma otkupljenih kroz svu vječnost. U Kristu proslavljenom gledat će Krista raspetog. Nikada se neće zabaviti da se Onaj čija je moć stvorila i održava nebrojene svjetove u širokom svemirskom prostranstvu — Božji miljenik, Veličanstvo Neba, Onaj kome se kerubi i sjajni serafi oduševljeno klanjaju — ponizio da bi podigao palog čovjeka; da je ponio krivnju i sramotu grijeha, i skrivanje Očeva lica, dok bol za izguljenim svijetom nije slomila Njegovo srce i ugasila Njegov život na golgotском križu. To što je Stvoritelj svih svjetova, Presuditelj svih sudsudina, odložio svoju slavu i ponizio se iz ljubavi prema čovjeku, uvijek će izazivati čuđenje i divljenje svemira." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 512; u izvorniku 651)

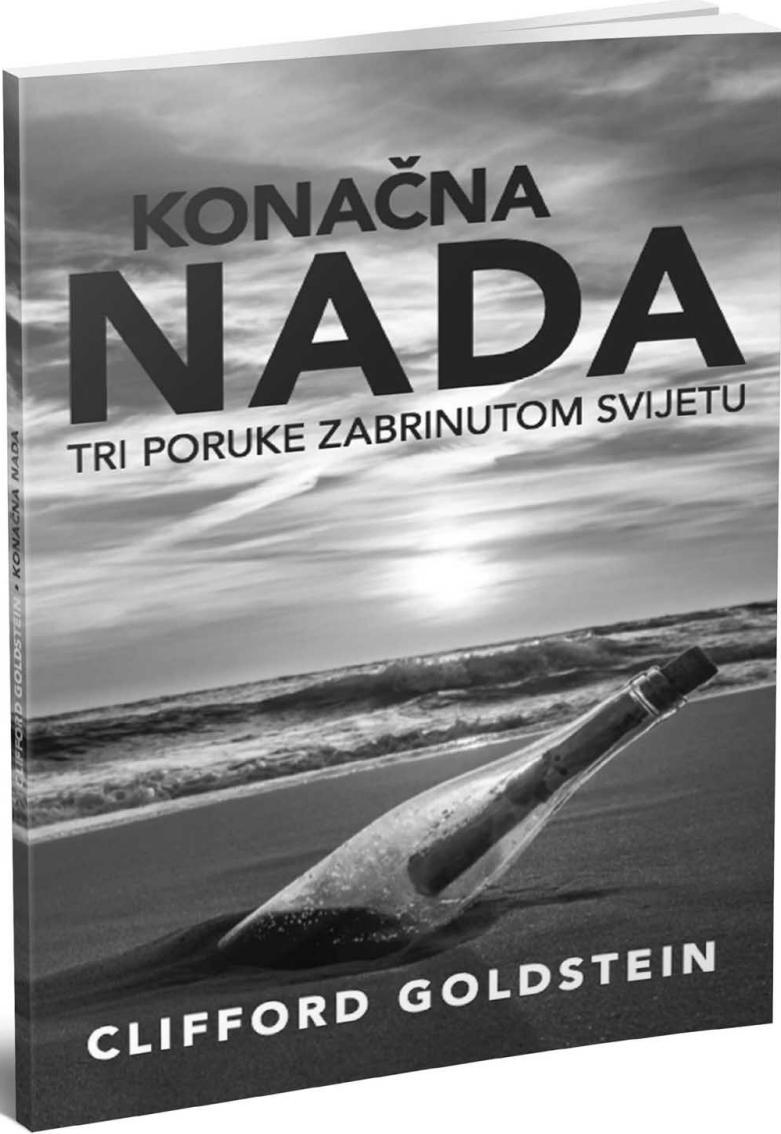
"Veliki je sukob završen. Grijeha i grešnika više nema. Cijeli je svemir čist. Bilo neizmjerna svemira kuća istim otkucajem sklada i radosti. Od Njega koji je sve stvorio teče život, svjetlost i radost kroz prostranstva beskrajnog svemira. Od najmanjeg atoma do najvećeg svijeta, sve — živo i neživo, u svojoj nepomućenoj ljepoti i savršenoj radosti objavljuje da je Bog ljubav." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 534; u izvorniku 678)

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE

1. Mnogi posvetovljeni kršćani žive kao da će ovaj svijet trajati vječno (Luka 12,16-21). Kako možemo uskladiti svoje ovozemaljske ideale s nebeskim prioritetima? Kako se možemo sačuvati od onoga na što nas je Isus upozorio u Luki 12?

2. Ako Nebo počinje ovdje, što bismo mogli učiniti da svoj dom i život pretvorimo u mali odraz nebeskih načela?

3. Pobliže se pozabavite pitanjem postavljenim na kraju odsjeka za nedjelju. Koja se logika nalazi u pozadini pesimizma onih koji ne vjeruju u vječni život? Istodobno, čini se da neki od njih ipak žive prilično "sretno" bez ikakve nade u budućnost. Što mislite kako im to uspijeva? Kako ljudi uspijevaju racionalizirati probleme, pa čak i biti zadovoljni životom bez ikakvog obećanja o nečemu što bi ih moglo čekati nakon smrti?

**znaci
vremena**

Knjiga godine!

Naručite preko povjerenika za literaturu u svojoj mjesnoj crkvi
ili izravno kod nakladnika!

Telefon: 01 2361-920; www.znaci-vremena.com

e-mail: knjizara@znaci-vremena.com

JUTARNJI REDCI — LISTOPAD 2022.

Sila križa

1	S Matej 27,26-31	Ponižavanje Kralja
2	N Matej 27,32	Bolan susret
3	P Luka 23,33	“Razapeti” Spasitelj?
4	U Galaćanima 3,13	Težina grijeha
5	S 2. Korinćanima 5,21	Razmjena na Golgoti
6	Č Matej 27,35-37	Neznanje mnogih
7	P Luka 23,32-42	Pogled u kraljevstvo vjere
8	S Luka 23,43	Izvanredno obećanje
9	N Matej 27,39-44	Paradoks raspetog Mesije
10	P Marko 15,29.30	Sporedna pouka ostajanja na križu
11	U Matej 27,41.42	Još o ostanku na križu
12	S Ivan 19,25-27	Brižnost do samog kraja
13	Č Matej 27,45.46	Dvije vrste tame
14	P Marko 15,34	Isusova mračna noć duše
15	S Psalm 22,1.2	Moja mračna noć duše
16	N Luka 23,46	Mirna pobjeda
17	P Ivan 19,30	Spasenje postignuto!
18	U Matej 27,51	Zemaljski simbol nebeskih stvarnosti
19	S Matej 27,51-53	Posebno uskrsnuće
20	Č Matej 27,54	Prvi rodovi križa
21	P Matej 27,55.56	Tu su bile i žene
22	S Ivan 19,31-37	Uzrok smrti: prepuklo srce
23	N Ivan 19,38.39	Sila križa
24	P Marko 15,44-47	Nadahnuto posvećenje
25	U Luka 23,55.56	Pouka o suboti
26	S Matej 27,62-66	Ljudski postupci i božanska providnost
27	Č Matej 28,1-4	Prekretnica
28	P Matej 28,5.6	Trenutak za pamćenje
29	S Luka 24,1-8	Slušanje nasuprot slušanju
30	N Marko 16,6-8	Milost uskrsnuća
31	P Luka 24,10.11	Neuspjeh prve kršćanske propovijedi

JUTARNJI REDCI — STUDENI 2022.

Prijatelj na prijestolju

1	U Luka 24,12	Dvije inačice, isti izvještaj
2	S Matej 28,11-5	Problem nestalog tijela
3	Č Luka 24,13-21	Zasljepljujuća sila propale nade
4	P Luka 24,21-27	Nove oči za nove pouke
5	S Luka 24,28-31	Izvještaj o dva obroka
6	N Luka 24,31-35	Ugrijana srca otkupljene zajednice
7	P Luka 24,36-43	Daljnja operacija oka
8	U Ivan 20,24-27	Snaga u razlikama
9	S Ivan 20,28-31	Toma vidi svjetlo
10	Č 1. Korinćanima 15,1-4	Temelji Evandelja
11	P 1. Korinćanima 15,5-8	Sila uskrsnuća
12	S Otkrivenje 1,17.18	Ključevi groba
13	N Djela 4,8-12	Ključ apostolske moći
14	P Rimljanima 1,1-5	Glavna uloga ključa
15	U 1. Korinćanima 15,17-19	Nesretni, beznačajno “kršćanstvo”
16	S Ivan 21,1-8	Isus dolazi kada nam je potreban
17	Č Ivan 21,9-17	Priča o dvije vatre
18	P Matej 28,16-20	Kraj koji je početak
19	S Luka 24,48.49	Vrijeme čekanja
20	N Djela 1,8	Isusov misijski plan (1)
21	P Djela 1,8	Isusov misijski plan (2)
22	U Djela 1,9-11	Dogadaj koji gradi vjeru
23	S Luka 24,50-53	Priprema za rad
24	Č Otkrivenje 5,11-14	Ustoličenje
25	P Djela 2,1-41	Dva svećana uvođenja u dužnost
26	S Hebrejima 1,3	Prijatelj na prijestolju
27	N Hebrejima 8,1.2	Isusovo djelo na Nebu
28	P Hebrejima 4,14-16	Pristupajmo prijestolju s pouzdanjem
29	U Hebrejima 9,12	Isus: Bolji put
30	S Hebrejima 7,23-25	On može!

JUTARNJI REDCI — PROSINAC 2022.

Isusov posljednji poziv

1 Č 1. Ivanova 2,1.2	Imamo Zagovornika
2 P Rimljanima 8,31-37	Imamo Posrednika
3 S 1. Ivanova 5,13-15	Isusova služba odgovaranja na molitve
4 N Daniel 7,9.10	Početak suda
5 P Daniel 7,13.14	Ishod suda: Krist je opravdan
6 U Daniel 7,21-27	Kristovi su sljedbenici opravdani
7 S Matej 16,26.27	Sud je završen
8 Č Otkrivenje 22,11-13	Tihi završetak Isusovog djela na Nebu
9 P Daniel 12,1	Vrijeme tjeskobe
10 S Titu 2,11-14	Riječ koja određuje kršćanstvo: nada
11 N Hebrejima 9,26-28	Napola spašeni
12 P 2. Petrova 3,3-7	Naše sumnje ne mijenjaju Božje planove
13 U 2. Petrova 3,8-10	Zašto Isus čeka
14 S Matej 24,27-31	“Najbolja predstava na svijetu”
15 Č Otkrivenje 11,15-18	Promjena vlasti
16 P Otkrivenje 6,12-17	“Strah” je više od poštovanja
17 S Otkrivenje 6,16.17	Janjetova srdžba
18 N Otkrivenje 19,1-16	Janje Kralj
19 P Otkrivenje 19,6-9	Najznačajnija zemaljska gozba
20 U 1. Solunjanima 4,13	Još o nadi
21 S 1. Solunjanima 4,14	Nada u uskrsnuće
22 Č 1. Solunjanima 4,15-18	Izvještaj o dva uskrsnuća
23 P 1. Solunjanima 4,16.17	Ne tako tajno uskrsnuće
24 S 1. Korinćanima 15,51-54	Besmrtni sveti
25 N 2. Petrova 3,10-14	Spremni za Isusov dolazak
26 P Otkrivenje 21,1-5	Nebo: negativna perspektiva
27 U Otkrivenje 22,1-5	Nebo: pozitivna perspektiva
28 S Otkrivenje 1,8	Isus — Vječni i Sudemogući
29 Č Ivan 21,25	Gdje završiti?
30 P Otkrivenje 22,16.17	Isusov posljednji poziv
31 S Ivan 1,29	Usmjeravajmo pogled na Isusa

VEČERNJE BOGOSLUŽJE U OBITELJI

LISTOPAD	STUDENI	PROSINAC
1. Psalm 84.	1. Psalm 107,1-22	1. Psalm 129.
2. Psalm 85.	2. Psalm 107,23-43	2. Psalm 130.
3. Psalm 86.	3. Psalm 108.	3. Psalm 131.
4. Psalm 87.	4. Psalm 109,1-19	4. Psalm 132.
5. Psalm 88.	5. Psalm 109,20-31	5. Psalm 133.
6. Psalm 89,1-15	6. Psalm 110.	6. Psalm 134.
7. Psalm 89,16-30	7. Psalm 111.	7. Psalm 135.
8. Psalm 89,31-53	8. Psalm 112.	8. Psalm 136.
	9. Psalm 113.	9. Psalm 137.
9. Psalm 90.	10. Psalm 114.	10. Psalm 138.
10. Psalm 91.	11. Psalm 115.	
11. Psalm 92.	12. Psalm 116.	11. Psalm 139,1-12
12. Psalm 93.		12. Psalm 139,13-24
13. Psalm 94.	13. Psalm 117.	13. Psalm 140.
14. Psalm 95.	14. Psalm 118.	14. Psalm 141.
15. Psalm 96.	15. Psalm 119,1-24	15. Psalm 142.
	16. Psalm 119,25-48	16. Psalm 143.
16. Psalm 97.	17. Psalm 119,49-80	17. Psalm 144,1-11
17. Psalm 98.	18. Psalm 119,81-96	
18. Psalm 99.	19. Psalm 119,97-136	18. Psalm 144,12-15
19. Psalm 100.		19. Psalm 145.
20. Psalm 101.	20. Psalm 119,137-160	20. Psalm 146.
21. Psalm 102,1-12	21. Psalm 119,161-176	21. Psalm 147.
22. Psalm 102,13-29	22. Psalm 120.	22. Psalm 148.
	23. Psalm 121.	23. Psalm 149.
23. Psalm 103.	24. Psalm 122.	24. Psalm 150.
24. Psalm 104,1-18	25. Psalm 123.	
25. Psalm 104,19-35	26. Psalm 124.	25. Psalm 1.
26. Psalm 105,1-15		26. Psalm 2.
27. Psalm 105,16-32	27. Psalm 125.	27. Psalm 3.
28. Psalm 105,33-45	28. Psalm 126.	28. Psalm 4.
29. Psalm 106,1-15	29. Psalm 127.	29. Psalm 5.
	30. Psalm 128.	30. Psalm 6.
30. Psalm 106,16-33		31. Psalm 7.
31. Psalm 106,34-48		

ČITANJE BIBLIJE REDOM

LISTOPAD	STUDENI	PROSINAC
1. Mihej 1-4	1. Luka 19-21	1. 2. Korinć. 7-10
2. Mihej 5-7	2. Luka 22-24	2. 2. Korinć. 11-13
3. Nahum 1-3	3. Ivan 1-3	3. Galaćanima 1-3
4. Habakuk 1-3	4. Ivan 4-6	4. Galaćanima 4-6
5. Sefanija 1-3	5. Ivan 7-9	5. Efežanima 1-6
6. Hagaj 1-2	6. Ivan 10-12	6. Filipljanima 1-4
7. Zaharija 1-4	7. Ivan 13-15	7. Kološanima 1-4
8. Zaharija 5-8	8. Ivan 16-18	8. 1. Solunj. 1-5
9. Zaharija 9-11	9. Ivan 19-21	9. 2. Solunj. 1-3
10. Zaharija 12-14	10. Djela 1-3	10. 1. Timoteju 1-6
11. Malahija 1-3	11. Djela 4-6	11. 2. Timoteju 1-4
12. Matej 1-3	12. Djela 7-10	12. Titu i Filemonu
13. Matej 4-7	13. Djela 11-13	13. Hebrejima 1-3
14. Matej 8-10	14. Djela 14-16	14. Hebrejima 4-6
15. Matej 11-13	15. Djela 17-19	15. Hebrejima 7-9
16. Matej 14-16	16. Djela 20-22	16. Hebrejima 10-13
17. Matej 17-19	17. Djela 23-25	17. Jakov 1-3
18. Matej 20-22	18. Djela 26-28	18. Jakov 4-5
19. Matej 23-25	19. Rimljanima 1-3	19. 1. Petrova 1-5
20. Matej 26-28	20. Rimljanima 4-7	20. 2. Petrova 1-3
21. Marko 1-3	21. Rimljanima 8-10	21. 1. Ivanova 1-2
22. Marko 4-7	22. Rimljanima 11-13	22. 1. Ivanova 4-5
23. Marko 8-10	23. Rimljanima 14-16	23. 2. i 3. Ivanova
24. Marko 11-13	24. 1. Korinć. 1-3	24. Judina poslanica
25. Marko 14-16	25. 1. Korinć. 4-7	25. Otkrivenje 1-3
26. Luka 1-3	26. 1. Korinć. 8-10	26. Otkrivenje 4-6
27. Luka 4-7	27. 1. Korinć. 11-13	27. Otkrivenje 7-9
28. Luka 8-10	28. 1. Korinć. 14-16	28. Otkrivenje 10-12
29. Luka 11-14	29. 2. Korinć. 1-3	29. Otkrivenje 13-15
30. Luka 15-16	30. 2. Korinć. 4-6	30. Otkrivenje 16-19
31. Luka 17-18		31. Otkrivenje 20-22

ČITANJE BIBLIJE REDOM — JEDNO POGLAVLJE DNEVNO

LISTOPAD	STUĐENI	PROSINAC
1. 1. o Samuelu 20	1. 2. o Samuelu 20	1. 2. o Kraljevima 4
2. 1. o Samuelu 21	2. 2. o Samuelu 21	2. 2. o Kraljevima 5
3. 1. o Samuelu 22	3. 2. o Samuelu 22	3. 2. o Kraljevima 6
4. 1. o Samuelu 23	4. 2. o Samuelu 23	4. 2. o Kraljevima 7
5. 1. o Samuelu 24	5. 2. o Samuelu 24	5. 2. o Kraljevima 8
6. 1. o Samuelu 25	6. 1. o Kraljevima 1	6. 2. o Kraljevima 9
7. 1. o Samuelu 26	7. 1. o Kraljevima 2	7. 2. o Kraljevima 10
8. 1. o Samuelu 27	8. 1. o Kraljevima 3	8. 2. o Kraljevima 11
	9. 1. o Kraljevima 4	9. 2. o Kraljevima 12
9. 1. o Samuelu 28	10. 1. o Kraljevima 5	10. 2. o Kraljevima 13
10. 1. o Samuelu 29	11. 1. o Kraljevima 6	11. 2. o Kraljevima 14
11. 1. o Samuelu 30	12. 1. o Kraljevima 7	12. 2. o Kraljevima 15
12. 1. o Samuelu 31		13. 2. o Kraljevima 16
13. 2. o Samuelu 1	13. 1. o Kraljevima 8	14. 2. o Kraljevima 17
14. 2. o Samuelu 2	14. 1. o Kraljevima 9	15. 2. o Kraljevima 18
15. 2. o Samuelu 3	15. 1. o Kraljevima 10	16. 2. o Kraljevima 19
	16. 1. o Kraljevima 11	17. 2. o Kraljevima 20
16. 2. o Samuelu 4	17. 1. o Kraljevima 12	18. 2. o Kraljevima 21
17. 2. o Samuelu 5	18. 1. o Kraljevima 13	19. 2. o Kraljevima 22
18. 2. o Samuelu 5	19. 1. o Kraljevima 14	20. 2. o Kraljevima 23
19. 2. o Samuelu 7		21. 2. o Kraljevima 24
20. 2. o Samuelu 8	20. 1. o Kraljevima 15	22. 2. o Kraljevima 24
21. 2. o Samuelu 9	21. 1. o Kraljevima 16	23. 1. Ljetopisa 1
22. 2. o Samuelu 10	22. 1. o Kraljevima 17	24. 1. Ljetopisa 2
	23. 1. o Kraljevima 18	25. 1. Ljetopisa 3
23. 2. o Samuelu 11	24. 1. o Kraljevima 19	26. 1. Ljetopisa 4
24. 2. o Samuelu 12	25. 1. o Kraljevima 20	27. 1. Ljetopisa 5
25. 2. o Samuelu 13	26. 1. o Kraljevima 21	28. 1. Ljetopisa 6
26. 2. o Samuelu 14		29. 1. Ljetopisa 7
27. 2. o Samuelu 15	27. 1. o Kraljevima 22	30. 1. Ljetopisa 8
28. 2. o Samuelu 16	28. 2. o Kraljevima 1	31. 1. Ljetopisa 9
29. 2. o Samuelu 17	29. 2. o Kraljevima 2	
	30. 2. o Kraljevima 3	
30. 2. o Samuelu 18		
31. 2. o Samuelu 19		

POČECI SUBOTA U LISTOPADU, STUDENOM I PROSINCU 2022.

MJESTO	LISTOPAD					STUDENI					PROSINAC				
	7.10.	14.10.	21.10.	28.10.		4.11.	11.11.	18.11.	25.11.		2.12.	9.12.	16.12.	23.12.	30.12.
Beli Manastir	18.22	18.09	17.56	17.45		16.35	16.26	16.17	16.11		16.07	16.04	16.04	16.05	16.10
Biograd	18.35	18.23	18.11	18.01		16.51	16.43	16.35	16.29		16.25	16.23	16.23	16.25	16.29
Bjelovar	18.29	18.16	18.04	17.52		16.43	16.33	16.25	16.18		16.14	16.11	16.11	16.13	16.17
Borovo	18.21	18.08	17.56	17.44		16.35	16.25	16.17	16.11		16.07	16.04	16.04	16.05	16.10
Brač	18.31	18.19	18.07	17.56		16.47	16.39	16.31	16.26		16.22	16.19	16.19	16.22	16.26
Cres	18.39	18.26	18.14	18.03		16.53	16.44	16.36	16.30		16.26	16.23	16.23	16.25	16.29
Crikvenica	18.38	18.25	18.13	18.01		16.52	16.42	16.34	16.28		16.23	16.21	16.20	16.23	16.26
Čakovec	18.30	18.17	18.04	17.52		16.42	16.32	16.24	16.17		16.12	16.10	16.09	16.11	16.15
Dalj	18.21	18.08	17.56	17.44		16.35	16.25	16.17	16.11		16.06	16.04	16.03	16.05	16.09
Daruvar	18.27	18.14	18.02	17.50		16.40	16.31	16.23	16.16		16.11	16.09	16.09	16.11	16.15
Delnice	18.38	18.25	18.13	18.01		16.51	16.41	16.34	16.27		16.23	16.20	16.20	16.22	16.26
Dubrovnik	18.25	18.13	18.02	17.51		16.43	16.34	16.26	16.21		16.17	16.16	16.16	16.17	16.22
Dugi Otok	18.36	18.23	18.12	18.01		16.52	16.43	16.35	16.29		16.25	16.22	16.22	16.24	16.28
Đakovo	18.22	18.10	17.58	17.46		16.36	16.26	16.19	16.12		16.08	16.05	16.05	16.07	16.11
Garešnica	18.29	18.16	18.04	17.52		16.43	16.33	16.25	16.19		16.14	16.11	16.11	16.13	16.17
Gospic	18.35	18.23	18.11	17.59		16.50	16.41	16.33	16.27		16.23	16.20	16.20	16.22	16.26
Grubišno Polje	18.27	18.14	18.02	17.50		16.40	16.31	16.23	16.16		16.11	16.09	16.09	16.11	16.15
Hvar	18.32	18.19	18.08	17.57		16.48	16.40	16.32	16.26		16.22	16.20	16.20	16.22	16.26
Ilok	18.19	18.06	17.53	17.42		16.32	16.23	16.15	16.08		16.04	16.01	16.01	16.03	16.07
Karlovac	18.34	18.21	18.09	17.57		16.47	16.38	16.30	16.23		16.19	16.16	16.16	16.18	16.22
Knin	18.31	18.19	18.07	17.56		16.47	16.38	16.30	16.24		16.20	16.17	16.17	16.20	16.23
Koprivnica	18.29	18.16	18.03	17.51		16.41	16.31	16.23	16.16		16.11	16.09	16.08	16.11	16.14
Korčula	18.29	18.17	18.05	17.55		16.46	16.37	16.30	16.25		16.20	16.19	16.19	16.21	16.25
Kornat	18.35	18.23	18.12	18.01		16.52	16.43	16.35	16.29		16.25	16.23	16.23	16.25	16.29
Krapina	18.33	18.20	18.07	17.55		16.45	16.35	16.27	16.20		16.16	16.13	16.13	16.14	16.19
Križevci	18.30	18.17	18.04	17.52		16.42	16.32	16.24	16.17		16.13	16.10	16.10	16.11	16.16
Krk	18.38	18.25	18.13	18.02		16.52	16.43	16.35	16.28		16.24	16.22	16.21	16.23	16.27
Kutina	18.29	18.17	18.04	17.53		16.43	16.34	16.25	16.19		16.14	16.12	16.12	16.14	16.18
Lastovo	18.31	18.19	18.08	17.57		16.48	16.40	16.32	16.27		16.23	16.21	16.22	16.23	16.28
Lipik	18.27	18.14	18.02	17.50		16.41	16.31	16.23	16.17		16.12	16.10	16.10	16.11	16.16
Lošinj	18.39	18.26	18.14	18.03		16.54	16.44	16.37	16.31		16.26	16.24	16.24	16.26	16.30
Makarska	18.28	18.16	18.05	17.54		16.45	16.36	16.29	16.23		16.19	16.17	16.17	16.19	16.23
Maruševec	18.31	18.17	18.05	17.53		16.43	16.33	16.25	16.18		16.13	16.10	16.10	16.12	16.16
Metković	18.27	18.15	18.04	17.53		16.44	16.35	16.28	16.22		16.18	16.16	16.16	16.18	16.22

POČECI SUBOTA U LISTOPADU, STUDENOM I PROSINCU 2022.

MJESTO	LISTOPAD				STUDENI				PROSINAC				
	7.10.	14.10.	21.10.	28.10.	4.11.	11.11.	18.11.	25.11.	2.12.	9.12.	16.12.	23.12.	30.12.
Mljet	18.28	18.16	18.05	17.54	16.45	16.37	16.29	16.24	16.20	16.18	16.18	16.20	16.25
Našice	18.23	18.10	17.58	17.46	16.37	16.27	16.19	16.13	16.08	16.05	16.05	16.07	16.11
Nova Gradiška	18.26	18.14	18.01	17.50	16.40	16.31	16.23	16.16	16.12	16.10	16.09	16.11	16.15
Novska	18.29	18.16	18.04	17.52	16.43	16.33	16.25	16.19	16.14	16.12	16.11	16.14	16.17
Opatija	18.38	18.26	18.14	18.02	16.52	16.43	16.35	16.28	16.24	16.22	16.21	16.23	16.27
Osijek	18.22	18.09	17.56	17.45	16.35	16.26	16.17	16.11	16.07	16.04	16.04	16.06	16.10
Otočac	18.35	18.23	18.11	17.59	16.50	16.41	16.33	16.26	16.22	16.20	16.20	16.22	16.26
Pag	18.36	18.23	18.11	18.00	16.51	16.41	16.34	16.28	16.23	16.21	16.21	16.23	16.27
Pakrac	18.27	18.14	18.02	17.50	16.41	16.31	16.23	16.17	16.12	16.10	16.09	16.11	16.16
Pelješac	18.28	18.16	18.05	17.54	16.45	16.37	16.29	16.24	16.20	16.18	16.18	16.20	16.24
Petrinja	18.31	18.18	18.05	17.54	16.44	16.35	16.27	16.20	16.16	16.13	16.13	16.15	16.19
Ploče	18.28	18.16	18.04	17.53	16.44	16.35	16.28	16.22	16.19	16.16	16.17	16.19	16.23
Poreč	18.42	18.29	18.17	18.05	16.56	16.46	16.38	16.32	16.28	16.25	16.25	16.27	16.31
Požega	18.26	18.13	18.01	17.49	16.40	16.30	16.22	16.16	16.11	16.08	16.08	16.10	16.14
Pula	18.42	18.29	18.17	18.06	16.56	16.47	16.40	16.33	16.29	16.26	16.26	16.28	16.32
Rab	18.38	18.26	18.13	18.02	16.53	16.44	16.36	16.29	16.25	16.23	16.23	16.25	16.29
Rijeka	18.38	18.26	18.13	18.02	16.52	16.43	16.35	16.28	16.23	16.21	16.21	16.23	16.27
Rovinj	18.42	18.29	18.17	18.05	16.56	16.46	16.38	16.32	16.28	16.25	16.25	16.27	16.31
Sinj	18.31	18.19	18.07	17.56	16.47	16.38	16.31	16.25	16.21	16.19	16.19	16.21	16.25
Sisak	18.31	18.17	18.05	17.54	16.44	16.35	16.26	16.20	16.16	16.13	16.13	16.15	16.19
Slatina	18.26	18.13	18.01	17.49	16.39	16.29	16.21	16.15	16.10	16.08	16.07	16.10	16.13
Slavonski Brod	18.23	18.11	17.58	17.47	16.37	16.28	16.20	16.13	16.09	16.07	16.07	16.08	16.13
Slunj	18.34	18.22	18.09	17.58	16.48	16.38	16.31	16.24	16.20	16.17	16.17	16.19	16.23
Split	18.31	18.19	18.08	17.57	16.48	16.39	16.32	16.26	16.22	16.20	16.20	16.22	16.26
Šibenik	18.35	18.23	18.11	18.01	16.51	16.43	16.35	16.29	16.25	16.23	16.23	16.25	16.29
Varaždin	18.30	18.17	18.04	17.52	16.42	16.32	16.24	16.17	16.13	16.10	16.10	16.11	16.16
Vinkovci	18.22	18.09	17.56	17.45	16.35	16.26	16.18	16.11	16.07	16.04	16.04	16.06	16.10
Virovitica	18.26	18.13	18.01	17.49	16.40	16.30	16.22	16.16	16.11	16.08	16.08	16.10	16.14
Vis	18.32	18.20	18.09	17.58	16.49	16.40	16.33	16.28	16.23	16.21	16.22	16.23	16.28
Vukovar	18.21	18.08	17.56	17.44	16.35	16.25	16.17	16.11	16.06	16.04	16.04	16.05	16.10
Zadar	18.35	18.23	18.11	18.00	16.51	16.41	16.34	16.28	16.24	16.22	16.22	16.23	16.28
Zagreb	18.33	18.20	18.08	17.56	16.46	16.37	16.28	16.22	16.17	16.15	16.14	16.17	16.20
Županja	18.22	18.09	17.57	17.46	16.36	16.26	16.19	16.12	16.08	16.05	16.05	16.07	16.11

(Vremena u ovoj tablici navedena su po zimskom računanju)

Posredničke molitve

Moj molitveni popis:

Moja molitvena iskustva:

"Dio je Božjeg plana da nam kao odgovor na molitvu vjere dade ono što nam ne bi dao da Ga nismo molili." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 415) "Razvijajte naviku da razgovarate sa Spasiteljem. ... Neka se vaše srce uvijek diže u tihoj molitvi za pomoć, za svjetlost, za snagu, za mudrost. Neka svaki vaš dah bude molitva." (Ellen G. White, *Služba liječenja*, str. 328)

Južnopacifička divizija

Unije	Crke	Skupine	Vjernici	Stanovnika
Australijska unija konferencija	434	112	63.277	25.759.000
Novozelanidska Pacificka unija konferencija	152	47	21.130	5.589.000
Papua Nova Gvineja unija misija	1.073	3.205	392.813	8.950.000
Transpacifička unija misija	552	660	135.056	2.437.000
Ukupno	2.211	4.024	612.276	42.735.000

Misiski projekti

1. Osmiranje televizije Hope Channel i Hope FM Radio u Papua Novoj Gvineji.
2. Snimanje King's Kids Discipleship Series, pet televizijskih serija za djecu od trinaest nastavaka.

